

Utopia

Studentavisa

i Tromsø

NR.3, 14. MARS 1994 - 19. ÅRGANG

EU: Tromsøstudenten - for eller imot?

**Atom-
spokelset**

SIDE 12-13

**Vi går i
kloster**

SIDE 14-15

**Kvinne-
bysten**

SIDE 20-21

**De Lillos
på sopptur**

SIDE 23-24

....er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisen gis ut med støtte fra Student-samskipnaden.

Kvinnekamp med glimt i øyet

LEDER Neida, 8.mars er ikke glemt. Heller ikke av Utopia. Etter å ha mottatt et leserbrev fra to lettere opprørte studenter, hvor de går til frontalangrep på redaksjonen på grunn av en flåsete bemerkning i avisa om kvinnekampen, oppsummerer vi at kvinnekamp fortsatt er et ømfintlig tema. Også blant frigjorte studenter, som antageligvis har blitt tatt med på 8.mars-feiring siden de var så små at de ble trilla gjennom toget i barnevagn.

Utopia beklager selvsagt sterkt at enkelte føler seg trakkert på tærne. Samtidig er det et tankekors at man i 1994 -tjue år etter at de første norske rødstrøpene hevet sine røster- ikke skal kunne slå en uskyldig spøk om kvinnekamp og kjønnsroller. Det sier i alle fall sitt om at saken fortsatt er aktuell og trenger å debatteres.

Et av de mer betenkelige aspektene ved dagens kvinnekamp, er at den faktisk selger. Månedens førstesideoppsalg i Bokspeilet, medlemsbladet til Bokklubben Nye Bøker, er et knakende godt eksempel på det. Her markedsføres Marilyn Frenchs nye roman «Vår kjære far» ved hjelp av følgende formuleringer: «En roman om fire søstre og en far som har merket dem for livet» og «En stor roman som drives av sinne, hevnlust og håpet om å lege sårene». Sinte kvinner selger godt, later til å være bokklubbens parole, og de har utvilsomt rett. Kommersialisert, forenkla, og dermed også ufarliggjort? Jeg bare spør.

Mitt poeng er ikke at man ikke skal kjempe for likhet mellom kjønnene. Men vi bør tenke oss om: Hva kommer vi lengst med? Rødstrøpestrategi a la 70-tallet, eller en mer oppdatert framgangsmåte som faktisk griper dagens situasjon? Det er mulig at sinne og aggresjon mot menn var viktige drivkrefter for de kvinner som brøt ut av det tradisjonelle kjønnsrollemønsteret for tjue år siden. Det trengs en god porsjon mot for å gjøre det de gjorde.

Allikevel tror jeg dagens unge kvinner - ikke minst takket være rødstrøpene- stiller med et helt annet utgangspunkt enn forrige generasjon. Spøkefulle paroler av typen «Rene menn der kvinner bor» og «Alle pene jenter har en stygg venninne» (begge overhørt som alternative paroler til årets 8.mars-markering) kan faktisk vise seg å være fruktbare. Vi er tross alt mennesker alle sammen, uavhengig av hva vi har under blusen, og det er mangt og mange som har funnet hverandre i humoren.

Så jenter: Ta dere råd til å møte kvinnekampen med glimt i øyet. Det vil vi alle tjene på i det lange løp.

Nils Asrsæther
Professor, ISV og
leder i Troms Nei
til EU

Om EU-forhandlingene og det manglende forhandlingsresultatet

KRONIKK Den norske regjeringa er i skrivande stund i ferd med å fullføre forhandlingane om Norges tilslutting til Den Europeiske Unionen (EU). Det har vore fokusert sterkt på landbruk og fiske i sluttspurten på forhandlingane, men desse to områda er altså berre to av i alt 29 område der det har vore forhandlingar på.

Tilpassing til EU-regelverket

Det dreier seg i liten grad om forhandlingar der to partar prøver å kome fram til eit kompromiss - forhandlingane gjeld Norges eventuelle tilslutting til EU, og den norske regjeringa har i utgangspunktet erklært at grunnlaget for forhandlingane skal vere Maastricht-traktaten og EU's øvrige politikk. Dermed blir forhandlingane å dreie seg om korleis ein skal endre norsk lov og norsk politikk som ikkje er i samsvar med Maastricht-traktaten. Den norske regjeringa har likevel bedt om varige unntak frå EU-reglane, f.eks. når det gjeld oppkjøp av fritidseigedommar, fritak for moms på tenester, og for å behalde kontrollen med fiskeressursane nord for 62. breiddegrad. Dette innbefattar at Norge har retten til å forhandle med Russland om fordelinga av torskekvote i Barentshavet.

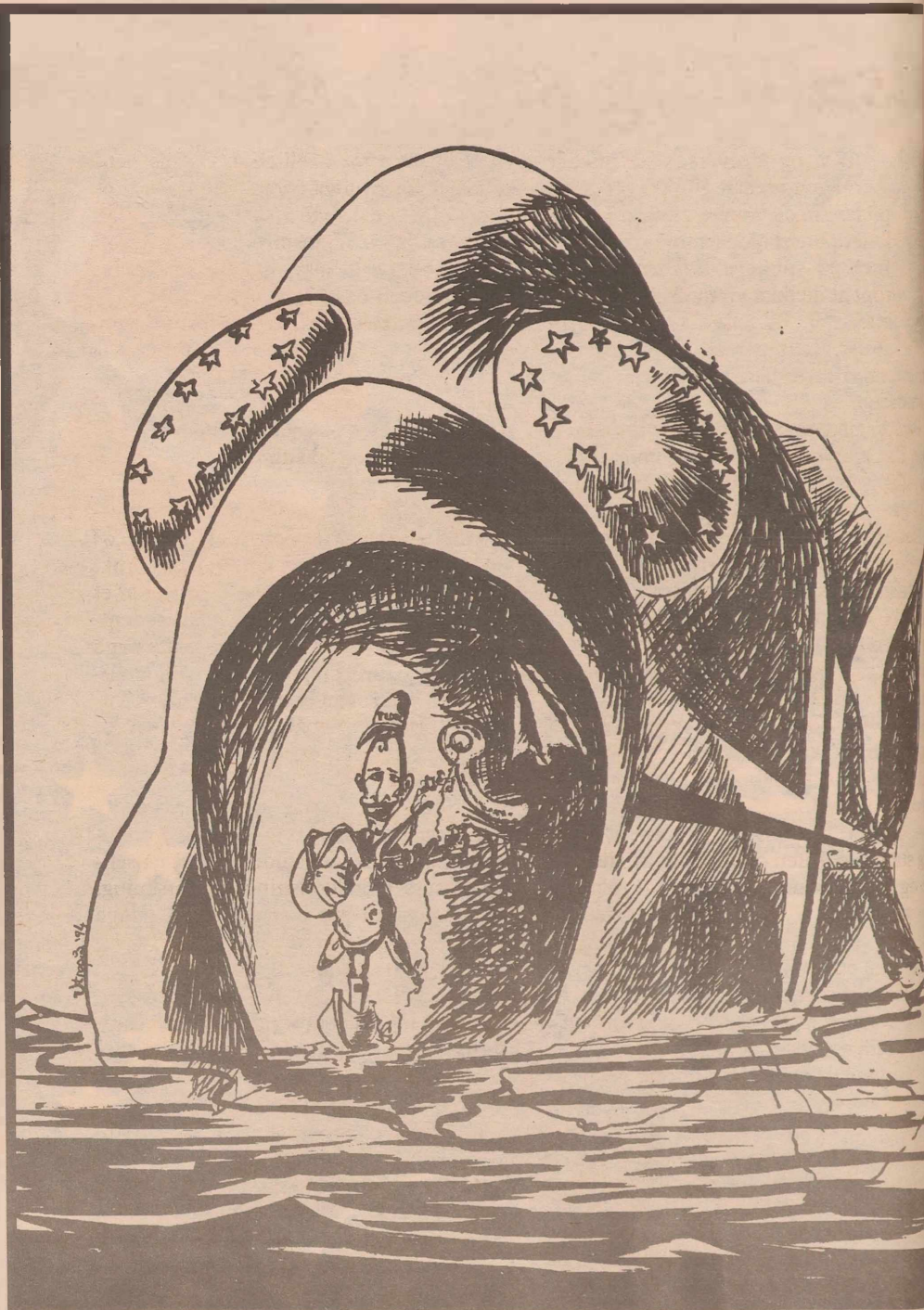
Resultat: Overgangsordninger

EU-forhandlingane har heile tida gjort det klart at EU ikkje kan endre sitt regelverk av omsyn til eit enkelt, eller ei gruppe av, nye medlemsland. EU har også nektet å innrømme unntak frå det gjeldande regelverket i EU, på bakgrunn av at blir det først gitt unntak til eit land, vil mange kome etter og vise til sine særreignede omstendigheter. I og med at det er svært usikkert om Norge blir medlem, kan EU risikere å ha opna for særordningar utan å få noko igjen, og dette vil jo nødvendigvis føre med seg ein strøym av krav frå medlemsland som i dag føler at deira interesser i liten grad blir tatt omsyn til. Danmark, Storbritannia og Irland oppnådde nokre unntak frå Maastricht-traktaten, men no er «strek satt».

På fiskeriområdet er ikkje alt ferdigforhandla i skrivande stund, faktisk blei forhandlingane brotne natt til onsdag 9. mars, og vil først bli forsøkt avslutta tirsdag 15. mars. Det vi kan sjå så langt er at Norge utelukkande har oppnådd overgangsordningar, og i tillegg beroligande erklæringer etter følgende mal: Etter overgangsperioden blir det uttrykt håp om at ein har forbetra EU-regelverket såpass mykje at det ikkje lenger skal vere problem for Norge med å anvende det i eige land.

den 3. mars: Det verkelege slaget skjedde om råderetten over ca. 330.000 tonn torsk! Dette er omfanget av uttaket i den felles norsk-russiske torskestammen. I 1994 disponerer Norge over meir enn 300.000 tonn her. I tillegg er det Norge som årleg forhandlar med Russland om omfang og fordeling av dette uttaket. Det er ikkje rart at Norge har krevd fortsatt råderett over ressursane nord for den 62. , samt forhandlingsretten med Russland - men ter vi desse rettane som ledd i eit EU-medlemskap hjelper det lite med over

Overgang til delstatspolitikk?

Tegning: Jens Nordstrøm

Kvotehopping blir tillatt

For fiskeria betyr det f.eks. at Norge har godtatt kvotehopping, men kan forby det i dei tre første åra av medlemskapet. Kvotehopping betyr at ein går «bakvegen» inn på eit anna EU-land sine fiskekvotar, ved at ein utanlandsk reder kjøper ein båt som har kvote i norsk sone, fiskar i norsk sone, men leverer fangsten f.eks. på kontinentet. EU-domstolen har slått fast at kvotehopping ikkje kan forbys, så det er svært små sjansar for at EU etter tre år, sjøl med Norge som medlem, vil kunne gripe inn overfor slik praksis.

200-mils sona og folkeretten

Gløym dei 2000 tonna som fiskeriministeren lovde EU før brotet natt til

gangsordningar eller hyggelege politiske erklæringer.

Delstat i unionen

Råderetten over fiskeressursane 12 til 200 mil er eit folkerettslig prinsipp som blei anerkjent sist på 1950-talet. Det er kyststatar som har den retten. Overdrar Norge råderetten til EU, vil Norge på fiskeriområdet bli sett på som delstat, med dei rettane ein delstat har i forhold til ein union. At unionen sine beslutningar over 200 mils sone skal vere tufta på eit prinsipp om relativ stabilitet i fordelinga av kvotar til den enkelte (del)stat er vanskeleg seiest å vere noka god statning for formell avståing av råderett. Og bibehald av råderett innanfor 12-milsgrensa kan vise seg å vere verd om bestandane er desimert utger ute, før dei når kysten.

Titler og ansvar

Er det bare titlene man skal hige etter i studentpolitikken? Slik vi jenter ved ISV har forstått studentpolitikken, er det handling det dreier seg om, mer enn noe annet. Konkret handling.

Alle verv med ansvar har liten appell blant jenter, sa Kjetil Kvalsvik i siste nummer av Utopia. «Guttekklubben Grei» («Studentstyret» i formelle sammenhenger) ville ha foretrukket jenter i flere av de vervene som det nå er gutter i, hadde de bare hatt noen kandidater. Det er ikke verst bare det.

Jenter tar i aller høyeste grad ansvar. De fleste av fagutvalgene ved ISV har jenter som ledere. Dyktige jenter som har og tar ansvar for det de er valgt til å gjøre.

Jenter som blir hissige med god grunn når jobben de gjør blir nedvurdert.

Kvalsvik burde vite at alt ansvar ikke nødvendigvis kommer med titlene. Ansvar kommer med oppgavene. Grasrota regnes vanligvis med blant forutsetningene for at et demokrati fungerer og for at styret er legitimt. Ved å jobbe gjennom fagutvalgene får vi resultater, resultater som direkte påvirker hverdagen til studentene på det enkelte fag. Fagutvalgene jobber med et vidt spekter av tema, fra fagkritikk til sosialt samvær. Fagutvalgene står dermed som et mer helhetlig og mer resultatorientert alternativ enn det studentpolitikken er høyere opp i systemet. Fagutvalgene, ofte med jenter som ledere, får gjort mye.

Vi tviler egentlig ikke på at menn kan gjøre jobben sin like godt som det kvinner

kan. Fagutvalgene utdanner gode ledere, i mange tilfeller jenter som blir gode ledere. Den kvinnemangelen som nå råder i Studentstyrets arbeidsutvalg trenger ikke å bli noen vane. Til det finnes det alt for mange flinke jenter i verv med mye ansvar.

En av årsakene til at det er så få jenter i Studentstyret kan være at jenter prioriterer annerledes enn gutter. Noen må jo ta ansvar for den enkelte students hverdag, hvis det i det hele tatt er godkjent å definere dette som ansvar, da.

Rekrutteringen til Studentstyret kan umulig være god. Gjennom fagutvalgene har ISV nærmere 100 tillitsvalgte. Potensialet er der hvis de som har mulighet til å påvirke benytter seg av det. Det holder ikke å skylde på at jenter ikke tar ansvarsfulle verv, vi har bevist det motsatte. Stu-

dentstyret har kommet i en selvforskyldt situasjon når de ikke er i stand til å finne fram til en rimelig representativ fordeling mellom kjønnene. Når «Guttekklubben Grei» hevder at problemet har oppstått fordi jenter ikke tar ansvar er dette ansvarsfraskrivelse fra deres side. Jenter tar ansvar, men på andre premisser enn gutter. Kanskje mange gutter kravler seg opp i lederstilling mest på grunn av titlene?

Vi får bare håpe at de som setter opp lister foran Alltinget i april sørger for at historien ikke gjentar seg til neste år. Jentene kommer, de er på vei opp.

Eirin Ytreberg, FU-leder pedagogikk
Lisbeth Bakke, SU-ISV

Kvalitet - forholdstall mellom vitenskapelig tilsatte og studenter?

ISV og Universitetsstyret har som kjent vedtatt å lukke studiene på lavere og høyere grad, slik at de kan opprettholde en forsvarlig kvalitet på studiene. Studentene har ropt at de ikke vil trekke opp stigen etter seg. Bertelsen svarer elegant at det gjør man ved å holde åpent - våre etterkommere får en dårligere kvalitet på studiene.

Hva er nå denne kvaliteten som alle er enige i at er synkende? To argumenter har utkrystallisert seg i debatten om lukkingen av ISV.

Det er en sammenheng mellom kvalitet og ressursinnsats pr. student. Det vil si at forholdstallet mellom studenter og vitenskapelige tilsatte bør være opp mot 1-10. I dag er den i følge Bertelsen 1-27. Det andre hovedargumentet er et personalpolitisk argument som henger tett sammen med det første. Forskningsaktiviteten hos de vitenskapelige tilsatte fremheves som et viktig kvalitetsbarometer. Blir det for mange studenter får man ikke tid og energi til å drive seriøs og god forskning, og fagene vil følgelig stagnere. Liten oppfølging av studentene og lav forskningsaktivitet vil følgelig være vanskelig å forene med kvalitet på studiene.

En kan trekke denne argumentasjonen ut i ytterste konsekvens og hevde at hvis enhver student hadde en privat professor som veileder opp gjennom hele studietiden, og denne professoren brukte 80 prosent av tiden sin til forskning, ville vi få en ekstremt god kvalitet på studiene.....

Problemet med denne kvalitetsforståelsen er at den representerer en gammel og tradisjonell forståelse av en universitetsutdanning. Det er individet og individuell oppfølging i en student-forsker-relasjon som

representerer noe kvalitativt. Og når dette er målet for kvalitet forstår jeg godt at de vitenskapelige tilsatte jobber seg i hjel. Det kan umulig være inspirerende og utfordrende å prøve å følge opp alle studentene på individuell basis.

Hele potensialet i det kollektive samspillet er et tema som aldri blir drøftet. Det er merkelig og kritikkverdigg at ikke et vitenskapelig miljø ser rom for å tenke kreativt og alternativt rundt organisering av undervisning og forskning.

Et åpent universitet representerer en bred sosiokulturell sammensatt studentmasse som har et enormt potensiale for UiTø's videre faglige utvikling, hvis den blir brukt på en konstruktiv måte. Jeg er enig i at et åpent universitet med en økende studentmasse uten at undervisningsorganiseringa forandrer seg ikke representerer noe kvalitativt i seg selv. Det er når en tar utfordringen og setter seg mål at dette gir unike muligheter for alle parter, at en kan komme videre.

En kvalitativ forståelse av åpne studier impliserer en annen organisering av universitetsstudiene, der studentene er en sentral ressurs i undervisning og forskning. Studentengasjement i annet enn å pugge pensum må ses på som en sentral verdi for den faglige utviklingen ved institusjonen og for studenten selv. En fleksibilitet og originalitet i studentorganiseringa basert på studentenes engasjement vil støtte opp under ønsket om mer kreativitet og nyttenking i kunnskapsproduksjonen.

Det tradisjonelle og statiske pensum og undervisningsorganisering må bli mer prosjekt- og forskningsbasert. I et slikt system kan studentenes mangfold bli selve nøkkelen til utvikling av både fag og forskning, der studentene jobber i team innen rammer

Et fortsatt åpent UiTø innebærer et enormt potensiale for utvikling, sier Kjetil kvalsvik (foto: Brynjar Indahl).

av prosjekter. De vitenskapelige tilsatte vil i mye større grad drive koordinering av prosjekter og gruppearbeid. Det ligger i kortene at studentene må ta større ansvar for sin egen læring i form av engasjement i sitt eget faglig-sosiale miljø.

Det som skjer på ISV rundt lukking-svedtak er at en konsoliderer sin virksomhet. Vi vil sannsynligvis få et mini-Blindern, uten noen prespektiver og kreative tanker om ISV's framtidige utvikling.

Selv om UiTø har vært det siste åpne universitetet i Norge er ikke UiTø en eksponent for en ny og bredere kvalitet på studiene. Universitetet har bare blitt større

og mer fremmedgjort uten et alternativt tilbud til studentene. Kvalitet kan vanskelig knyttes opp mot et åpent universitet hvis det ikke finnes et perspektiv på hvordan man ønsker å nyttiggjøre seg den sosio-kulturelle bredde som faktisk finnes i en studentmasse ved et åpent universitet.

For å kommentere Reidar Bertelsens debattinnlegg i Utopia nr. 2-94, vil jeg si at den snuoperasjonen ISV hevder å ville gjøre sannsynligvis vil utebli, hvis en ikke klarer å firgjøres seg fra individualiserings-traumet og satse på det potensialet som ligger i gruppeprosesser. En alternativ organisering av ISV som skissert ovenfor bør ikke koste mer penger, men en del mer tankearbeid og refleksjon rundt hva en universitetsutdanning bør være. Det er lite sannsynlig at svaret ligger i forholdstallet mellom studenter og vitenskapelig tilsatte.

Som Reidar Bertelsen undres over mitt ståsted, undres jeg tilsvarende over instituttlederens svartmaling og lite nyanserte framstilling av lukningsproblematikken når han låser seg inn i en tankegang som ikke gir rom for nyttenking og kreativitet.

Min utfordring til studentene og de vitenskapelige tilsatte er å sette seg i det konstruktive hjørnet og komme med kreative løsninger på hvordan UiTø og studentene kan få mest mulig nytte av sin fredelige sameksistens. Jeg venter i spenning.....

Kjetil Kvalsvik, studentstyreleder

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg til debattspalten. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte.

Utopia, Universitetet - ISV, 9037 Tromsø, tlf: 776 44283, fax: 776 44905 (merk "Utopia")

I redaksjonen:

Snorre Sanner, Tomas Sætre, Øyvind Eggen, Ingrid Neerland Walseth, Odd Kristian Dahle, Hilde Klemetsdal, Anders Røeggen, Laila Olava Unhjem, Cathrine Hansteen Liland, Anne Grøte Sandaune, Per Næss, Cecilie K. Ødegård, Torunn Gjelsvik Eriksen, Ola Bratlie, Brynjar Indahl, Johan Fredrik Rye, Kim Bye Bruun, Lisa-Therese Amundsen, Adam Sørensen, Lars Hulzebos, Thor Olav Moen, Torgeir Eikeland, Solveig M.L.Kavli, Siri Elverland, Kenneth Schønenberg, Allan Andreassen, Wera Helstrøm, Yngve Engkvist, Geir Martinsen, Dina Roll-Hansen, Henrik Ormåsen, Børre Fevang, Toralf Melsom, Maria Lundberg, Elin Haugdal, Siri Elverland, Lena S. Glosemeyer, Espen S. Larsen, Hanne Elverland, Christine Haraldsen, Tariq Eik, Andreas Lorange, Kristian Wengen, Jan Martin Berg, Ingeborg Mø, Joakim Lie, Kaja Baardsen, Rachel Andersen, Roy Johansen, Jens Nordstrand (tegninger), Sten-Rune Roland, Katarina Grova, Marianne Tønnesen

Trykk: Bladet Tromsø, i et opplag på 4000. Annonsepris: 5 kroner pr. spaltemm.

Forsidefoto: Geir K. Ronland

Neste deadline: Torsdag 24.mars.

Ansvarlig redaktør:
Kari Myklebost
Redaktør (layout):
Amund Sjølie Sveen
Kulturredaktør:
Jørgen Flint
Fotoansvarlig:
Nina Lager Vestberg
Redaksjonssekretær:
Kai H. Nygaard
Sivilarbeider:
Geir K. Ronland

Opptak på ISV til høsten:

Loddtrekning?

Hvis du ønsker å studere på ISV/ISL fra høsten av, bør du følge nøye med i ukene som kommer. Søknadsfristen for å komme inn på ISV til høsten er 15. april. De endelige opptaksreglene blir avgjort 21. mars.

U Ingeborg Moe

3.mars vedtok Universitetsstyret hovedlinjene for rangering av søkere til ISV kommende høst. Detaljbestemmelsene kommer ikke før 21.mars, noe som betyr at studentene får ei knapp uke på seg etter påske til å søke om opptak på ISV til høsten. Ifølge Ingeborg Harsten, avdelingsleder på ISV, ligger det nå to forslag på bordet når det gjelder studenter som allerede er inne på ISV/ISL. Det ene går ut på at man skal ta inn søkere etter karakterer fra tidligere studier ved ISV/ISL, mens det andre alternativet er loddtrekning.

Interne først

I vedtaket ble det trukket et skarpt skille mellom interne og eksterne søkere, ettersom de såkalte interne søkerne vil bli gitt fortrinnsrett foran de andre i kampen om studieplassene.

For å bli regnet som intern søker kreves det minst 20 vekt-tall fra enten ISV eller ISL eller grunnfag i sosialøkonomi fra NFH. I tillegg må man være registrert ved universitetet våren 1994 eller ha gyldig studieavbrudd.

Loddtrekning?

Det som hittil har blitt vedtatt er bare retningslinjene eller prinsippene for rangering av sø-

kere. Reglene er det instituttledelsen på ISV som skal fastsette, og de vil antakelig ikke være klare før uka før påskeferien. Her vil det blant annet bli klart hvordan rangering vil bli mellom de interne søkerne, hvis det skulle vise seg at det ikke blir nok plasser til dem.

Alle andre søkere blir dermed regnet som eksterne, og vil kun bli tildelt studieplass hvis det er noen igjen etter at de interne søkerne har blitt behandlet. Dette gjelder også de som våren 1994 begynte å studere ex-phil eller forkurs i for eksempel russisk, ettersom de ikke vil ha de 20 vekt-tallene man krever ved begynnelsen av neste semester. De som imidlertid begynte på sitt første grunnfag nå etter jul, vil kunne fortsette med det andre semesteret fra høsten av.

Krav om ex-phil

Dersom det blir noen ledige plasser ved instituttet, vil disse bli delt i tre mellom de eksterne søkerne. De tre gruppene består av eksterne søkere med tilleggs-poeng, søkere som kommer rett fra videregående, og andre søkere fra UiTØ som ikke regnes som interne, men som har 20 vekt-tall fra et annet institutt. I tillegg prioriteres søkere med bestått examen philosophicum foran de andre. Det vil nemlig bli et krav fra høsten av at man tar ex-phil i det første semesteret.

Det er heller ikke klart hvor mange studieplasser hvert fag vil få, og om det vil bli tatt inn like mange studenter i høst- som vårsemesteret. Universitetsstyret har imidlertid vedtatt at en del studieplasser skal settes av til studenter med samisk bakgrunn, i tillegg til utenlandske søkere.

Studieleder på ISV:

Knapp søknadsfrist uproblematisk

Avdelingsleder på ISV, Ingeborg Harsten, avviser at en søknadsfrist på en måned vil utgjøre noe problem for studentene.

U Kari Myklebost

-Vi jobber nå med å få ut informasjon til studentene parallellt med at vi prøver å utarbeide de endelige opptaksreglene. Disse skal behandles i Instituttstyret på ISV 21. mars, og etter dette regner vi med å kunne gi studentene nøyaktig beskjed om hva de har å forholde seg til, sier Harsten.

-Men dette vil i praksis bety at studentene bare har ei knapp uke etter påskeferien til å orientere seg om opptaksreglene. Er

dette en forsvarlig saksfremgang?

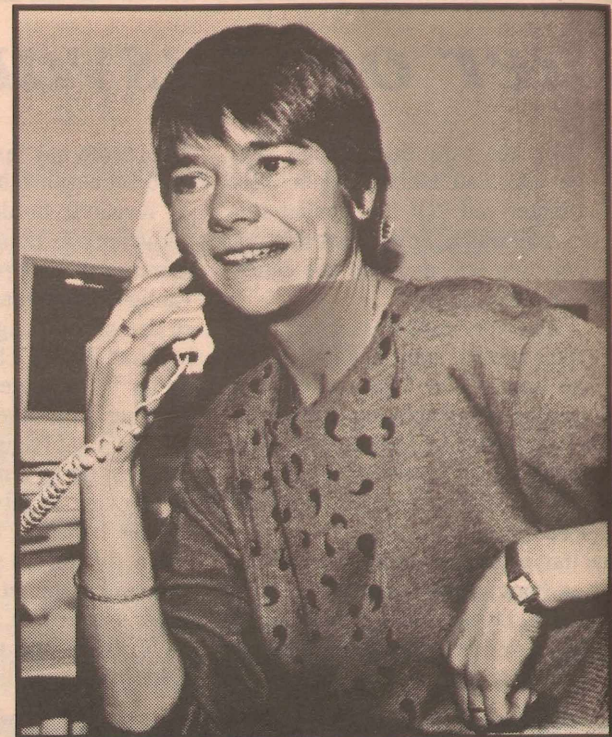
-Når det gjelder opptak av interne søkere, vil vi prøve å gjøre det så enkelt som mulig, svarer Harsten. -Vi vil lage et forenklet søknadskjema for disse søkerne, og dette skjemaet skal så leveres direkte til administrasjonen på ISV. På den måten vil vi unngå å belaste Studieavdelinga.

Avviser papirkaos

-Er dere ikke redde for et papirkaos uten like når flere hundre såkalte interne søkere skal levere sine søknader direkte til de to kontoransatte på ISV-ek-

spedisjonen?

-Det er klart at administrasjonen sett er dette et voldsomt merarbeid. Det vil nok bli mye papir, men forhåpentligvis vil vi unngå kaos. Vi vil også sette inn ekstraressurser for å få unna den verste arbeidsmengden -sannsynligvis er det snakk om å ansette ett menneske i tillegg til de to allerede har, men dette er ikke endelig avgjort. Behovet for ansettelser vil være klart først etter at søknadsfristen har gått og vi har fått oversikt over hvor mange søkere det er snakk om avslutter Ingeborg Harsten.

-Interne søkere prioriteres, sier Ingeborg Harsten. (ark)

Studieavdelinga:

Søking enkel prosedyre

Anders Aspaas på Studieavdelinga kan opplyse om at de allerede har sendt ut informasjon om de generelle følgene av lukningsvedtaket til de videregående skolene. Når det gjelder de interne søkerne sier Aspaas at han regner med at de som studere på ISV har fått med seg lukningsvedtaket, og at de dermed også skjønner at de vil bli nødt til å søke for å komme inn fra høsten av.

U Kari Myklebost

Aspaas antar at studentene selv tar initiativ for å orientere seg om hvordan de skal gå frem. -Det er uansett ikke snakk om noen lang og omstendelig prosedyre, sier han. -Både Studieavdelinga og ISV har oversikt over de interne søkeres tidligere eksamener og eksamensresultater, så det vil ikke være nødvendig å legge disse ved søknaden.

-Det betyr at studentene rett og slett må fylle ut et skjema med navn, adresse og det faget de ønsker å komme inn på. Verre er det ikke, sier Aspaas.

Detaljer ikke klarlagt

-I søknadspapirene som er sendt ut til de videregående skolene har vi lagt ved et skriv hvor vi ber elevene ta kontakt med oss hvis det er noe de lurer på. Så langt har vi fått endel henvendelser, men det har ikke vært noen telefonstorm, forteller Aspaas. -Generelt ber vi elevene om å ringe tilbake etter 21.mars, i og med at vi ikke vil ha detaljbestemmelsene klare før da.

Når det gjelder respons på søknaden, kan Aspaas fortelle at de eksterne søkerne vil få beskjed innen 25. juli. -De interne søkerne vil sannsynligvis få beskjed en god stund før dette, men i øyeblikket er det umulig å angi en eksakt dato, sier Aspaas.

Seksjonsrådene ved ISV:

Koseprat eller reell innflytelse?

I forrige nummer av Utopia gikk Einar Fagertun, student på pedagogikk, hardt ut mot seksjonsleder Magnus Haavelsrud i forbindelse med Haavelsruds stemmegiving i lukningsssaken. Tillitsbrudd, prinsipielt forkastelig og overkjøring av seksjonen, var Einar Fagertuns mening om seksjonslederens oppførsel.

U Kari Myklebost

Bakgrunnen for kritikken var at Haavelsrud på instituttstyremøtet 7. februar stemte for lukking av lavere grads studier på ISV, til tross for at pedagogikkseksjonen to uker tidligere hadde gått enstemmig mot lukking.

-Jeg holder fortsatt fast ved at det Haavelsrud gjorde var prinsipielt og moralsk galt, sier Einar Fagertun. -Han burde fulgt det uformelle mandatet han fikk på seksjonsrådet. Allikevel har han i følge reglementet full dekning for det han gjorde, og her er vi ved sakens kjerne. Seksjonslederne stiller i instituttstyret uten bundet mandat, det vil si at de i prinsippet ikke trenger å ta hen-

syn til hva seksjonen mener når de avgir stemme i instituttstyret.

Bør foretas reglementsending

-I følge reglementet står de helt fritt til å følge sitt eget hode, og dette er galt, hevder Fagertun. Han mener at det bør stilles spørsmålsteget ved seksjonsrådets funksjon -skal det være et organ for «koseprat», uten noen formell innflytelse, eller skal det være et organ der grunnplanen på universitetet kan fremme sine synspunkter? Hvis det siste er tilfelle, bør det foretas ei reglementsending, mener Fagertun.

-Slik saken står i dag, har ikke Haavelsrud begått noe reglementsbrudd. Han forsvarer det at han skiftet synspunkt fra nei til ja i lukningsssaken med at det kom fram nye momenter på institutt-

styremøtet. Det Haavelsrud imidlertid burde ha gjort når han så hvor det bar hen på instituttstyremøtet, var å be om tid til å konferere med sin egen seksjon før stemmegivingen, mener Fagertun.

Mulig å unngå lukking

-Det er også viktig å få fram at pedagogikk, som er en av de hardeste belastede seksjonene på ISV i dag, faktisk kommer fram til at vi kan klare å holde grunnfaget åpent, forsetter Fagertun. -Hvordan har det seg da at fem andre seksjoner fant dette umulig? Det bør -med litt kreativ tenking- være mulig å unngå lukking, avslutter opprørt Einar Fagertun.

Magnus Haavelsrud har ikke vært tilgjengelig for kommentar.

Gutten som kappåt med universitetet

Sveinung Sørbye har startet opp et resirkuleringssjeksjekt på universitetet på eget initiativ.

Aktiv Latinamerika-gruppe

Latinamerika-gruppa i Tromsø (LAG-Tromsø) har avholdt sitt første årsmøte. Her ble gruppens arbeid i 1993 oppsummert. Årsmøtet mente at LAG-Tromsø hadde gjort en god jobb i forhold til tilgjengelige ressurser. Blant annet har gruppa hatt flere medlemsmøter med forskjellige temaer fra Latinamerika. I tillegg har det vært arrangert utstillinger og seminarer, samt at de har vært involvert i aksjon Slett U-lands gjelda nå i høst. LAG-Tromsø hadde ifjor en økning i medlemsmassen fra 50 til 66 medlemmer.

På årsmøtet ble det vedtatt at de skal prioritere følgende oppgaver:

-Følge opp samarbeidsavtalen mellom UiTø og San Carlos-universitetet i Guatemala.

-Oppfølging av besøk fra Guatemala; blant annet organisasjonen CPR (landsbyer i motstand).

-Aksjoner i forbindelse med valget i El Salvador.

-Deltakelse på internasjonal dag i forbindelse med jubileumsfeiringa i Tromsø.

Gruppa vil ha medlemsmøter første onsdag i hver måned klokken 19.00 i 3.etasje på Studenthuset. Det første møtet var 2.mars med tema «Valget i El Salvador». Senere medlemsmøter skal blant annet handle om Cuba, Nicaragua og Haiti.

Kardemomme-dag - 16.mars:

11.00-12.00:

Hovedgården: Samisk joik og fortelling i bodegaen, Afrikansk tromming i foajeen, tavletegning på A222.

ISV/UB: Sang, lesing, judo og folkedans.

Historie: Tegning og lesing

IBG: Dinosaurvisning

IMR: Fysikk- og kjemiforsøk, dataspill, klatring

MH: Doktorleker og musikk

12.00 - 12.30:

Tog fra Hovedgården til MH. Rektor Mjøs taler.

12.30 - 14.30:

MH: Musikk, boller og saft i Lysgården. Karius og Baktus og Ole brumm-film i Store Aud.

16.00 - 17.30:

"Flåklypa Grand Prix" i Aud.Max, Hovedgården.

Flytting av lingvistikk utsatt

2. februar ble det vedtatt at man skulle flytte engelsk- og lingvistikkseksjonen til gamle KK, men siden det aktuelle tidspunktet for flyttingen faller rett før eksamen for lingvistene, vil man nå utsette det til høsten. Dette for å unngå omstrukturering av faget så nært eksamen. Det blir med andre ord bare engelskstudentene som må belage seg på å tilbringe tiden fremover på sørya.

Samarbeidet mellom instituttadministrasjonen og Plan- og driftsavdelingen ved Universitetet (PLUT) vil uansett fortsette for å finne løsninger på praktiske problemer.

Søppel...

Det var en gang en gutt som syntes det var dumt at samfunnet spiste så mye papir. Helst papir av den hvite sorten. Brunt papir falt ikke i smak. Universitetet var en av de aller største papirspiserne. Kanskje kunne papiret spises flere ganger?, tenkte gutten. Han tenkte og han tenkte, og så gikk han til kommunen. Den brune papirballen hadde begynt å rulle...

U Heidi Tiller (Tekst)
Brynjar Indahl (Foto)

Denne historien er ikke noe eventyr! Den initiativrike gutten heter Sveinung Sørbye og er medisinstudent i Tromsø. Sveinung har tidligere jobbet med å innføre resirkulering av papir på NTH i Trondheim, med stor suksess. Nå står altså Tromsø for tur.

Det hele startet i september i fjor. Da hadde Sveinung sett seg lei på det enorme papir-sløseriet på universitetet. Han tok kontakt med kommunen, og etter ett møte hadde han fått klarsignalet: Kommunen stilte seg positiv til å ta imot papir fra universitetet. Neste skritt var å få universitetet med. Etter flere møter mellom kommunen og driftsjefen på universitetet, ble det avtalt å nedsette et utvalg. Utvalget skal se på hvordan en innsamlingsordning praktisk kan gjennomføres. Sveinung skal selv sitte i dette utvalget, men venter fortsatt på en innkalling. (Ting Tar Tid.)

«Det går ikkje an!»

Noe de færreste er klar over, er at det i dag eksisterer en ordning for sortering av papp på universitetet. Ordningen er imidler-

tid tungrodd, og fungerer ifølge 1.betjent Sune Hansen dårlig. Han forteller at de mangler papppresse på Driftssentralen, slik at de må brette sammen pappeske-ner for hånd. «Det går ikkje an!», sier en tydelig oppgitt Sune. En slik papp-presse koster ca. 90 000 kroner, og ville spart Driftssentralen for mye unødvendig arbeid. I dag er det kun MH-bygget som har papp-presse.

Kantinene og bokhandelen på universitetet har i dag ansvaret for å sortere ut papp fra eget avfall og tømme dette i spesielle containere. Men hvordan fungerer dette i praksis? «Alt fra melrester til plastposer kommer blandet med pappen, og gjør at mye må kastes og blir dermed ikke resirkulert». Sune Hansen er tydelig misfornøyd med tilstanden.

Utopia konfronterte kantinepersonalet i Hovedgården med dette, men der ble det sagt at ordningen fungerer utmerket...

Penger å tjene

I dag sendes alt papiravfall fra universitetet på fyllinga. Alternativet er at papiret resirkuleres og kan brukes flere ganger. Økonomisk sett vil gevinsten bli stor ved en slik ordning. Universitetet betaler i dag 450 kroner

for hvert tonn søppel de leverer til kommunen. Å levere reint papir til resirkulering koster bare 150 kroner pr. tonn. Universitetet vil dermed kunne spare betydelige beløp på å starte med papir-innsamling.

Sveinung anslår at omtrent 80% av alt avfall fra universitetet består av papir. «Hvert kontor produserer 70-80 kg papiravfall i året. Studentene kommer hakk i hæl med alt av notater og kopier.», blir konklusjonen etter rask hoderegning.

Miljøgruppa aksjonerer

Da Miljøgruppa på universitetet fikk nyss om at noe var i gjære, tok de kontakt med Sveinung. Miljøgruppa planlegger nå å igangsette papir-innsamling umiddelbart, som ei overgangsordning. Meningen er at studentene selv skal drive papir-innsamling for en kortere periode, inntil planer fra kommunen og universitetet foreligger. «Dette er kun ment som et kortsiktig til-

tak, og skal være et spark i bakken til planleggerne. Vil vil vise ledelsen hva som er mulig, og hvilke resultater som kan oppnås», sier Silje Martens fra Miljøgruppa. Planen er å sette ut spesielle esker hvor alt papiravfall skal kastes. Dugnadsgruppa skal i tillegg sørge for at disse tømmes og leveres til kommunen.

Men de trenger frivillige som har lyst å jobbe med papir-innsamling. «Det er snakk om å bruke litt tid hver uke på å organisere dette», får vi vite. Interesserte kan kontakte enten Miljøgruppa v/Silje eller Sveinung (medisin kull-93, lesesal 1 på MH-bygget).

Så gjenstår det å se om studentene følger opp ei eventuell ordning med papir-sortering. Sveinung tror ikke dette vil by på problemer. «Det er jo bare snakk om å kaste papiret i en egen dunk ved siden av den vanlige. Det burde alle klare.» Sier Sveinung; gutten som prøver å skape et mer miljøvennlig universitet. Og han er på god vei allerede.

«Du skal ikke elske» - aktuell bok ute på markedet:

Kirken sprenger homofiles identitet

Den norske kirke fordømmer homofil praksis, men godtar samtidig homofil legning. At dette har fått alvorlige følger for mange lesbiske kristne kvinner i Norge, viser journalist Jorunn Voll i sin nye bok «Du skal ikke elske».

U Wera Helstrøm og Kim Bye Bruun (foto)

Jorunn Volls bok om lesbisk kjærlighet i kristen-Norge var bakgrunn for paneldebatten som fant sted ved Universitetet i Tromsø 3.mars. Den heftige debatten som etterhvert utspilte seg i panelet og salen, sa sitt om hvor dyp og vanskelig konflikten mellom fundamental kristendom og homofili er. Det offisielle synet som den norske kirke står for, setter et klart skille mellom homofil legning og praksis, og mener homofil praksis er en stor synd. Dette reagerer kristne homofile sterkt på, og mener en slik ideologi ødelegger menneskers identitet.

-Hvordan kan en leve med seg selv når det fineste i en er galt?, spør Tove Bråthen, leder i HiTø (homofil/lesbisk/bifil studentgruppe i Tromsø) som stod bak arrangementet.

Bør leve i sølibat

-Det foregår en usynlig undertrykking av kristne homofile, sier en opprørt Jorunn Voll. - Mange kristne homofile vil beholde troen på Gud samtidig som de lever i et forhold. Dette går kirka sterkt imot. En homofil legning er greit, men å uttrykke sine følelser gjennom homofil praksis er en synd på lik linje med å drive hor.

Kirken argumenterer med at mange heterofile lever i sølibat, når de skal gi svar på hvordan en kan leve som homofil uten å utøve det i praksis.

-Dette er en virkelig smart argumentasjon, men korttenkt, uttaler Voll. Hun hevder at at kirken på denne måten er med på å sprengte identiteten til kristne homofile. Mens hun skrev boken

«Du skal ikke elske», møtte hun kristne lesbiske som hadde søkt råd hos kristne organisasjoner for å bli kvitt sin legning. Da disse til tross for forsøk på å bli frelst, ikke ble kvitt sine innerste følelser, førte dette til alvorlige sjelekvaler, skamfølelse og fortvilelse. De mistet sin identitet.

Veien ut av homofili

-Er det forsvarlig å la et menneske gå til grunne som følge av sin legning?, var spørsmålet fra journalist Margot Dyrstad. Dette kunne representantene for den norske kirke ikke gi noe svar på.

Leif Braaten fra "Ungdom i oppdrag" hevdet likevel at kirkenes syn ikke er noe brudd med kristen nestekjærlighet:

-Kirken er villig til å tilgi synd, men skal samtidig vise mennesker sannhetens vei - veien ut av homofili.

Denne uttalelsen møtte mange sterke reaksjoner blant publikum. En prest blant publikum uttalte:

-Synd er det som ødelegger mennesker og naturen! Homofili skader ikke mennesker.

Kristne tør ikke ta stilling

-Den største feilen ligger i det faktum at mange kristne ikke tør ta stilling til homofili, men avviser en slik legning uten å ta hensyn til menneskelig erfaring, uttaler Jorunn Voll.

-Vi må ta stilling til det som skjer i samfunnet uten å ha samme mening som man hadde for 2000 år siden, uttalte en liberal prest blant publikum.

Bjørn Bjørnø, representant for et konservativt kristent syn, forsvarte seg derimot med at homofili er et resultat av moralsk forfall i samfunnet.

Det er ikke til å komme bort i fra at ikke bare kristne, men og-

HITØ-leder Tove Bråthen og journalist Jorunn Voll etter vel overstått debattmøte.

så nordmenn generelt er skeptiske til homofili. Voll tror at dette kommer av uvitenhet:

-Dette kan da ikke være normalt?, spør folk seg i redsel for det ukjente. Feilen er at man bare fokuserer på seksualitet, og ikke den totale identiteten til homofile.

Lys i tunnelen

Lyspunkter finnes det til tross for konflikten mellom kristendom

og homofili. Den norske kirke består ikke bare av fundamentale kristne som går sterkt imot homofili. I panelet satt blant andre Stig Læggede, prest i Kvaløy menighet, som ga uttrykk for at mange kristne, også prester, har et mer liberalt syn på homofili. Jorunn Voll tror selv at det etterhvert vil komme til en splittelse i den norske kirke, ved at man aksepterer homofili i sin helhet. - Vi vil få en såkalt dogmenedleg-

gelse, slik som med forholdet mellom kvinnelige prester.

-Mye av bibelens ord har ingen relevans idag, og kan ikke settes til vår tid. Det viktigste i tekstene som omhandler kjærlighet, er at vi skal elske. Tar vi disse som utgangspunkt vil det bli lettere å forstå ulike typer kjærlighet, avslutter Jorunn Voll.

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med Studentenes Sosialtjeneste ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i.

TA GJERNE KONTAKT, JO FØR JO HELLER.

Kontoret er i kjelleretasjen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord (på yttersiden av bygget). Ta kontakt for avtale. Treffetid kl. 10 - 14 hver dag. Klokkene 13 - 14 har kontoret "åpen konsultasjon" uten foregående timebestilling.

Telefon:	Kaare Olsen	44594
	Ann Torunn Olsen	44595
	Ane Marie Hektoen (foreign student consellor)	44596

Husk å benytte deg av HELSEFONDET, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, briller, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fås hos Studentsamskipnaden og Sosialtjenesten.

Psykolog: Henvend deg til Sosialtjenesten vedrørende informasjon om Psykologtjenesten.

Universitetsstudiene på

Svalbard
UNIS

STUDIETILBUDET
STUDIEÅRET 1994-95:

UNIS
UNIVERSITETSSTUDIENE PÅ SVALBARD
The University courses on Svalbard

Årsstudier (20 vektall) innen studieretningene:

ARKTISK GEOLOGI
ARKTISK GEOFYSIKK
ARKTISK BIOLOGI

Studiene er spesielt lagt opp for studenter ved universitet og høyskoler. Foruten generell studiekompetanse stille det krav til forkunnskaper innenfor de enkelte studieretningene.

Søknadsfrist: 15.april.

Nærmere opplysninger, studiehandbok og søknadsskjema fås ved henvendelse til studieveileder ved universitetene, eller til

UNIS, postboks 156, 9170 Longyearbyen.
Tlf: 79 02 25 50 Fax: 79 02 14 01

Lesesalsinspektøren på UB:

Solidaritet mellom studentene mangler

Reglementet følges ikke. Beskjeder om fravær fra leseplassen mangler, og bøker og oppslagsverk ligger slengt utover hele UB etter bruk. Dette gir et dårligere tilbud til alle, forklarer lesesalsinspektør Obi Odu.

Roy H. Johansen

«Vi må tildele høyere grads studenter fast plass. Dette er nedfelt i reglementet, sier han. Uttalelsen kommer etter spørsmål om plasssituasjonen på UB. Lesesalsinspektøren opplever ofte å få besøk av studenter uten fast leseplass som er fortvilet over lesesalssituasjonen på UB. Disse er redd for å bli presset ut av UB-området, og dermed miste tilgjengeligheten til fagbøker.

Kø

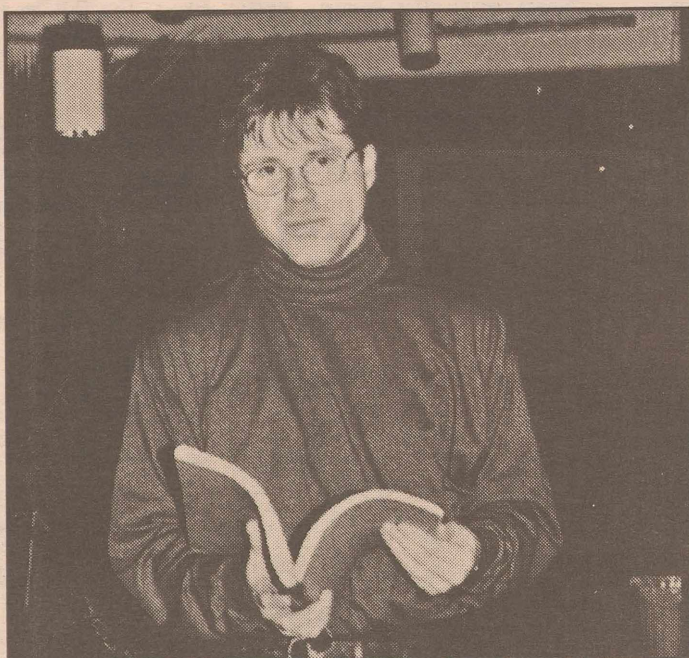
«Alle som stiller om morgenen vet at for å få leseplass må en være av typen «Ben Johnsen». Dette er slettet ikke en ønskelig situasjon, sier Obi Odu. Det er også noe misbruk av leseplassene, fortsetter Obi Odu. Og det er særlig en gruppe som skiller seg ut. Dette er spesielt beklagelig fordi disse har fått tildelt plassene på sosialt grunnlag, sier han.

Sanksjoner

«Jeg har dessverre ingen myndighet til å gripe inn. Og henstillinger har vist seg nyttesløs, sier lesesalsinspektøren. Han ønsker

Grunnfagsstudenter presses ut av UB

«Er det nødvendig med faste plasser i UB i det hele tatt, spør student Trond Berntsen. Når situasjonen er som den er burde alle leseplassene på UB være frie, sier han. Han er fortvilet over lesemulighetene for grunnfagsstudentene på universitetet.

«Det er kaos på UB for tiden, sier student Trond Berntsen.

Roy H. Johansen (tekst og foto)

«Reglementet burde endres på. Det er for eksempel ikke nødvendig å ha reservasjonstid på plassene i tre timer. Dette gir dårlig utnyttning av plassene, mener Trond Berntsen.

Ansiennitet

«Tildeling av faste plasser burde være på grunnlag av ansiennitet. Det er bare her i eksempel tildeling skjer på grunnlag av sosialt utvalgte grunner. Men misforstå meg rett. I utgangspunktet ønsker jeg at alle skal ha fast plass, men dette er ikke praktisk mulig. Derfor ønsker jeg en størst mulig likebehandling av studentene gjennom flest mulig frie plasser, sier Trond Berntsen.

Oppslagstavle

«De som får tildelt fast plass for å være tilgjengelig for beskjeder og lignende kan

seg et reglement som gir mer myndighet til lesesalsinspektøren.

«Ingen har mistet sin faste plass på grunn av misbruk på lange tider, sier Obi Odu for å illustrere problemet.

Økning i antallet faste plasser

Foreløpige tall fra lesesalsinspektøren viser en økning av faste plasser fra 203 i høstsemesteret til 281 i vårsemesteret. Det er særlig 2. etg i UB som dette er merkbart for. Der er økningen av faste plasser fra 42 i fjor til 94 i dette semesteret. Det vil si at det er 29 frie plasser til disposisjon i denne etasjen.

Nytt reglement

Politisk sekretær i studentstyre, Gisle Johansen uttaler at nytt reglement for lesesalene på UB, Breivika senter og Hovedgården er under bearbeidelse.

«Formålet med nytt reglement er å sikre god utnyttelse av lesesalene, sier politisk sekretær Gisle Johansen. Han henstiller også instituttene til å ta ansvar for lesesalsituasjonen for sine studenter.

«Ved å overføre ansvaret for utdelingen av leseplasser til studentene har ledelsen ved universitetet fraskrevet seg ansvaret på dette området, sier han.

Studentstyret innkaller til:

allting

Alltinget er studentene ved UiTø's øverste organ. Der har alle studenter med gyldig studiekort ved UiTø stemmerett og kan stille til valg til tillitsverv.

Alltinget velger 10 representanter til Studentstyret, det høyeste organet mellom alltingene. Valget gjennomføres ved at det stemmes på lister, som må inneholde minst ett navn. Listene må inneholde et navn som forteller hvilken gruppering listen går ut fra. Den må også angi hvilket institutt hver kandidat studerer ved. Alltinget skal vedta arbeidsprogram for studentstyret kommende periode. Studentstyret legger fram forslag. Listene kan komme med egne forslag. Alltinget har siste ordet.

27.april

Det skal på Alltinget velges delegater til NSUs landsting i 1995.

Vi ønsker også å avholde et Hovedallmøte som skal ta stilling til om nåværende prøveperiode for organisering av studentdemokratiet skal forlenges et halvt år.

Informasjon om frister:

6. april (tre uker før):

Lister med kandidater til studentstyret. De må inneholde minst ett navn, og ha en tittel som angir hvilken gruppering som står bak forslaget.

13. april (to uker før):

Institutt AU'er eller grupperinger med minst 30 personer bak kan melde saker som de krever behandlet på Alltinget. Dette må kreves skriftlig og leveres Studentstyrets AU.

20. april (en uke før):

Sakspapirer ska være studentene i hende, forberedt av Studentstyrets AU.

onsdag

Ved uklarheter kan man henvende seg til Studentstyrets kontor vis-a-vis Akademisk Kvarter.

Ny studentkafe i Bodegaen

Sulten på litt diskusjoner om studenthverdagen, kaffe og vafler til dugnadspriser og å treffe litt nye folk. Da vil nok menyen på den nye studentkafeen i Bodegaen passe utmerket.

U Kristian Wengen og Rachel Andersen (foto)

For to uker siden fikk vi et tillegg til Samskipnadens kantiner. Bodegaen - det lille kafelokalitet i kjelleren under Aud. Max. i Hovedgården - ble åpnet for at studentene skulle få et uformelt sted å møtes for å diskutere studenthverdag og studentpolitikk. Initiativet ble tatt etter studentene engasjerte seg i lukkingsspørsmålet og følte at «grassrota» på universitetet måtte få et sted hvor også de kunne få informasjon om - og få diskutert forholda for studenter.

Tor Henry skjenker billig kaffe og ønsker alle velkommen til studentkafé i Bodegaen.

En kafe for alle

- Det er veldig koselig her, og etterhvert er det mange som har begynt å stikke nedom for å ta en kopp kaffe. Særlig i tolv -

ett tida - da er det ofte stappfullt av folk med matpakker her.

Det er Tor Henry - en av de som var med på å få startet opp kafeen - som legger ut om hvor bra kafeen begynner å fungere. - Alle typer mennesker møtes her, forskjellige argumenter brynes mot hverandre, og det er jo noe av hensikten. Vi skal være en alternativ kafe hvor «grassrota» på universitetet skal kunne drive

studentpolitikk. Det er viktig at det ikke bare er de som er valgt inn i de etablerte studentorganene som får si hva studentene vil.

Han understreker at diskusjonene på kafeen er veldig uformelle og at kafeen absolutt ikke bare skal være for de som allerede er engasjert i studentpolitikken.

- De fleste har jo noen formening om hvordan det er å være

student og hva som skulle bedre. Det er det som er viktig og så kan man lære om hva skjer høyere opp i studentpolitikket etter hvert.

Dugnadsdrift

Kafeen blir drevet på dugnad og alle inntektene av salget går til innkjøp av nye råvarer. Om lag 15 og 20 folk som skifter å stå i kafeen, og de vil selvfølgelig gjerne ha flere frivillige og påpeker at frivillig innsats forutsetninga for at kaffe- og vaffelprisene kan være så lave.

Etterhvert vil nok kafeen få mer ordnede former. Studentersamfunnet synes tiltaket er veldig bra, og hvis kafeen blir en del av samfunnet må det nok rettes ett styre.

Studentstyret er også veldig positive til kafeen, og bruker den forholdsvis ofte. De skal bli enige om å legge ut informasjon om de mener det er viktig at studentene engasjerer seg i, og hvert skal det henges opp en slagstave hvor siste nytt i studentpolitikken skal henge.

- Jeg vil selvfølgelig oppfordre alle til å komme innom og ta en kaffekopp og treffe nye folk. Det er viktig for folk med forskjellige meninger kommer så vi kan få fruktfulle diskusjoner, avslutter Tor Henry.

FALLSKJERMKURS

Fallskjermgruppa i TSI arrangerer i samarbeid med Tromsø Fallskjermklubb begynnerkurs i fallskjermhopping.

Merk følgende tidspunkt:
Infomøte: 16.mars kl.1900 på studenthuset
kurs: 24.-27.mars
Infomøte: 18.mai kl.1900 på Studenthuset
Kurs: 26.-29.mai

Kontakt: Trude (776 85349) eller Vidar (776 80041).

Svalbard Museums sommerengasjementer

Svalbard Museum formidler øygruppens natur- og kulturhistorie, kulldriftens og Longyearbyens historie. Museet hadde ifjor vel 11.000 besøkende fra hele jordkloden. For å betjene og guide våre gjester søker vi følgende personale:

Museumsbestyrer:

For perioden medio mai til ultimo august. Museumsbestyreren har den daglige ledelsen av museets publikumsrettede virksomhet, som utføres i samarbeid med utstillingsbetjenten. Bestyreren kan bli pålagt andre museale oppgaver. Søker bør ha museums-erfaring, og kjennskap til administrasjon. Lønn etter avtale.

Utstillingsbetjent:

I perioden primo juni til ultimo august. Utstillingsbetjenten skal betjene publikum i museets utstillinger og ved omvisning i Longyearbyen. Det er en fordel med museumserfaring. Lønn etter avtale.

Søkere til begge stillinger bør ha gode språkkunnskaper, Svalbardkjennskap, og utpregede samarbeidsevner. Det må påberegnes uregelmessig arbeidstid. Hybler kan formidles av museet. Fri reise fra/til søkerens hjemsted.

Søknader med attestkopi sendes Svalbard Museum, Boks 521, 9170 Longyearbyen innen 28.mars.

Byens billigste bilutleie

STUDENTER 10% RABATT

RENTA WRECK

Telefon 77 613777. Åpent 8.00 - 16.00

Europeisk Ungdom stiftet

Nei-siden har fått dominere alt for lenge, mener Europabevegelsens studentlag.

Mens regjeringa sliter med EU-forhandlingene i Brussel, ser EU-tilhengere her hjemme til å være i siget. Det gir seg nå utslag på universitetet ved Bodo. Europeisk Ungdom har dannet studentlag.

På den siste dagen i februar møtte 15 studenter opp i Hovedgården og vil være med på den offisielle stiftelsen.

U Tore Gjerstad

-Det er på tide vi kommer i gang. Nei-sida har fått lov til å dominere alt for lenge, uttaler Espen Arnesen, leder for Europeisk Ungdom i Tromsø.

-Det viktigste framover blir å skape et positivt miljø for EU-

tilhengere på universitetet. Vi må også ha rom for tvilere, og sammen kan vi bygge opp et sterkt ja-miljø, sier den nyvalgte lederen av studentlaget, Lars Flå. Det skal satses på åpne debattmøter, studiesirkler, spredning av informasjon og ikke minst sosiale tiltak.

Styret som skal dra i aktiviteten ser slik ut:

Lars Flå (leder), Pål M. Ellingsen (nestleder), Hans-Jørgen Busch (kasserer), Tor Flåtten (sekretær), Sandra (styremedl.), Kristen Mordal (styremedl.), Annichen Friis (styremedl.).

Tor Wennesland i Europabevegelsen:

-Vi har en historisk mulighet

«Å bli medlem i EU er en gigantisk solidaritetsmanøver!» «EU vil forbedre mulighetene til å drive en offensiv distriktspolitikk!» «Med et medlemskap i EU vil Nord-Norge banen lettere bli en realitet!» Påstandene var mange, og for en del av oss nokså ukjent kost.

U Ingveig H. Wahl og Brynjar Indahl (foto)

I en landsdel som ikke akkurat er kjent for sin kjærlighet til EU, ga Europeisk Ungdoms åpne møte sist onsdag nyttig informasjon. Selveste generalsekretæren i Europabevegelsen, Tor Wennesland, var hanket inn, og holdt en halvtimes fordrag foran drøyt 60 studenter. Solidaritetsmanøveren satte Wennesland i sammenheng med Warszawaavtalen.

-Hvis de nordiske landene blir medlemmer vil det i neste omgang bli lettere å åpne EU østover, sier han. Et langsiktig mål vil da bli å stabilisere utviklingen i disse landene, og hjelpe dem på veien mot et mer demokratisk styresett.

Mer spesifisert er det fire Warszawaavtalandene Wennesland tenker på. Disse er Ungarn, Polen, Tsjekia og Slovakia. EU vil etter Wenneslands mening gi disse landene et politisk ankerfeste.

-Vi står foran en ny tid. I en slik sammenheng blir 1000 kilo fisk uvesentlig.

God landbruksavtale

Når det gjelder de siste ukers strabaser i Brussel, har Wennesland mange synspunkter. Han er stort sett imponert over de avtalepunktene som allerede ligger klare.

-85 prosent av det norske landbruk vil få varige særordninger. Støttemidlene vil spesielt bli fordelt fra Nord-Trøndelag og nordover. Dette er langt bedre avtaler enn jeg noengang har tort å håpe på.

Wennesland innrømmer likevel at et EU-medlemskap vil medføre en del omstruktureringer i landbruket. Dette vil ubønnhørlig gi færre arbeidsplasser, noe vi ifølge Wennesland bare må se på som en utfordring.

Imponert over Jan Henry

Når det gjelder forhandlingene om fisk vil imidlertid Wennesland ta endel forbehold. Avtalen ligger ennå ikke på bordet, og det er dermed vanskelig å si noe vettugt om den. Han er like-

vel imponert over Jan Henry T. Olsens rolle i forhandlingene. Han kaller det rett og slett en «råskinnaktig forhandlingspolitikk», og er overbevist om at disse fiskeriforhandlingene vil bli pensum i forhandlingsteori for framtidige statsvitenskapstuderter. Wennesland er imidlertid ikke i tvil om at et EU-medlemskap uansett vil tjene den norske fiskerinæringen.

-Norge er Europas fiskeristormakt. Vi vil dermed ha store muligheter til å legge premisser for en langsiktig politikk i EU. Ressursforvaltninga har ikke på noen andre steder vært så vellykka som nord for 62 breddegrad. Wenneslands konklusjon er klar: Vi har alt å lære vekk.

Norge kan forbedre EU

Ifølge Wennesland har Norge mye å lære vekk også på andre felter enn fiskeripolitikk.

-Norge vil antagelig få muligheten til å forbedre EUs velferdsordninger, likestillingspolitikk og bidra til løsninger i Nord-Sørkonflikten.

Når det gjelder vår innflytelse angående miljøspørsmål er han noe mer usikker.

Tor Wennesland mener at også vi faktisk, muligens, kanskje har noe å lære av den Europeiske Unionen.

-Det vil antagelig bli vanskeligere enn mange i dag tror å påvirke EUs miljøpolitikk, sier han. Wennesland mener likevel et overnasjonalt organ er en nødvendighet i kampen for et bedre miljø.

Ifølge Wennesland har dermed EU mye å lære av lille Norge.

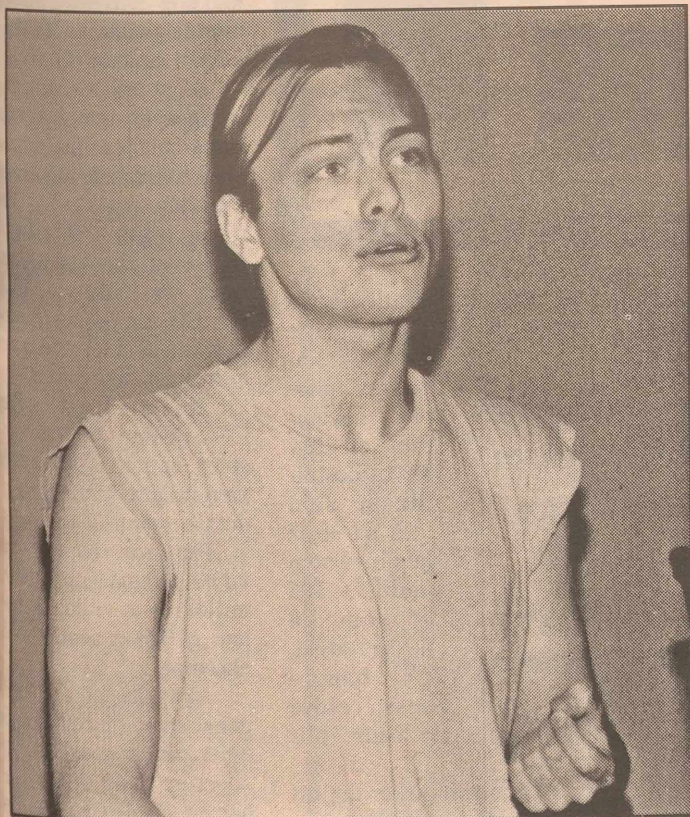
Når spørsmålet kommer opp om Norge har noe å lære av EU, blir han imidlertid noe mer svevende.

-Norge har muligens på enkelte områder litt å lære av EU, avslutter han.

Studenter mot EU om forhandlingene:

-Tap på alle fronter

På et medlemsmøte i Studenter mot EU den 3.mars med tema EU-forhandlingene, gikk innleder Pål Julius Skogholt til frontalangrep på regjeringen. - Resultatet av forhandlingene representerer et tap på alle fronter for dem, hevdet han.

Pål Julius Skogholt mener regjeringa har tapt forhandlingene.

U Brynjar Indahl og Kjetil Longva (foto)

På grunn av dårlig forhandlingsannonsering møtte det riktignok opp bare fire overbeviste motstandere for å høre på Pål Julius Skogholt. Men det dårlige oppmøtet hindret likevel ikke innlederen i å legge ut om de negative sidene ved forhandlingsresultatet. Og de mente han var mange: -Regjeringen har gitt etter for alle krav fra EU. Forhandlingsresultatet betyr blant annet omtrent 40.000 tapte arbeidsplasser i næringsmiddelindustrien og landbruket. Og i samme åndedrag: - Den dagen vi går inn i EU vil anslagsvis 100.000 arbeidsplasser gå tapt generelt i Norge.

Landbruket overlever ikke

Han mener at i praksis har regjeringen sørget for at landbruket sør for den 62. breddegrad vil bli utradert med et medlemskap. Norge vil bli over-

svømmet av billige og masseproduserte matprodukter fra EU-land. Norske matprodusenter som hovedsaklig opererer i små skala, vil dermed bli utkonkurrert. Om støtteordningene som Norge vil få nord for 62. breddegrad, hevder Skogholt at det bare vil vri inntektene fra inntekt på produksjon til støtte fra staten. Omtrent 70 prosent av inntektene vil da komme fra det offentlige. Det vil gjøre at landbruket i nord vil bli fullstendig avhengig av politisk godvilje fra år til år, en politisk vilje som når som helst kan forsvinne med skiftende politisk miljø.

Råderetten oppgis?

Skogholt hevdet videre i sitt innlegg at all nasjonal kontroll av fiskeressursene sør for den 62. breddegrad i praksis er oppgitt. Dette gjelder også standpunktet om at Norge skal forhandle med Russland om kvoter i Barentshavet og ikke EU. Selv om man likevel skulle få en bra avtale på fisk så kommer den ikke til å holde lenge. I år 2002 vil den

felles fiskeripolitikken i EU være gjenstand for total omlegging. - Og resultatet av dette kan ingen si med sikkerhet idag, påsto han.

Forhandlingene ikke viktigst

Skogholt ramset opp flere saker fra forhandlingene som han mente var negative for Norge. Blant annet nedleggelse av dagens Vinmonopolordning, at Norge blir en netto bidragsyter til EU, fri transit av fisk og lignende. Men, som han konkluderte med: - I praksis er dette bare forhandlinger om overgangsordninger. - Det viktigste, nemlig Maastrichtavtalen, valutaunionen, forsvarsunionen og den felles sentralbanken er overhodet ikke temaer. Det har de (regjeringen) allerede godtatt i søknaden om medlemskap. Resultatet blir at Norge fraskriver seg muligheten til politisk styring, avsluttet på Pål Julius Skogholt.

Allan er ja-mann, 22 år og lofoværing. Han har vært med i Europeisk Ungdom en stund, men aldri vært særlig aktiv, han har for det meste holdt seg til å lese den informasjonen han har fått.

Ingeborg er nei-kvinne, hun er 20 år og tromsøværing. Hun har vært i Bolivia i et år og holder nå på å studere miljøfag og økofilosofi. Hun har vært med i Ungdom mot EU en stund, men har i likhet med Allan ikke engasjert seg noe særlig.

De er begge enige i at det skranter litt på detaljkunnskapen, men de føler at de vet nok til å ta et standpunkt.

EU på godt og ondt

- Det verste med EU, begynner Ingeborg, - er at penger blir det viktigste i all politikken som føres av EU. Uansett hva slags andre politiske spørsmål man diskuterer er det viktigste om det er økonomisk lønnsomt. Jeg synes det er viktig å legge vekt på helt andre verdier, og det er hovedgrunnen til at jeg er mot EU.

Allan virker ikke helt enig, men før forsvarstalen får komme må han svare på hva han synes er verst med EU, og svaret kommer kjapt. - Jeg synes det mest skremmende med EU er at det kan bli muligheter for kvotehopping, for eksempel at kystflåten kan selge sine fiskekvoter til store fabrikktrålere. Det kan i tilfelle føre til at vi kan miste kystflåten og mye av bosettinga i distriktene.

- Det beste med EU, fortsetter han, straks med mer glød, - det er fredsaspektet, at stormaktene i Europa - Tyskland og Frankrike - får tette forbindelser med hverandre. Fredsaspektet blir bare viktigere etterhvert som unionen utvider seg til å omfatte flere land.

Ingeborg mener derimot at studentutvekslinga er det beste med EU. - Det er klart at EU gir mye større muligheter i forbindelse med studentutveksling mellom europeiske land, de har mange programmer vi hadde tjent på å være med i.

Begge mener at EU-kampen er veldig svart/hvit, at de fleste kun ser enten det gode eller det dårlige med EU. Allan og Ingeborg er enige i at det er både fordeler og ulemper med EU, men at man kan ha forskjellig mening om hva som er viktigst, og hva som faktisk vil skje hvis vi blir medlem.

Fredsskaper eller voldsfremmer?

Vi går over til å snakke litt nærmere om sikkerhetspolitikken i og utenfor EU.

Ingeborg er ikke enig i at EU er fredsskapende. Hun mener at vanlige folk vil få minimal innflytelse på den politikken som føres i EU. Det tror hun kan føre til økt vold på lang sikt.

- Først vil nok befolkningen aksjonere og demonstrere. Etterhvert vil befolkningen se at det ikke nytter, og dermed resignere. Da vil kanskje EU bli en trykkoker hvor uenigheten og maktesløsheten vil vokse så stor at vold kanskje blir den eneste utveien.

Allan er helt uenig i dette, han mener at aksjo-

nene i Frankrike bare viser at det folkelige engasjementet ikke blir brutt ned i EU. Han er heller ikke enig i at KSSE (Konferansen for samarbeid og sikkerhet i Europa) kan være et alternativ til sikkerhetspolitikken i EU.

- KSSE er en lekeorganisasjon, de har ingen reell makt. De vil fortsette å være et sikkerhetspolitisk samarbeid i Europa, og de kan nok kanskje utvikle seg til å bli noe bedre, men sånn det fungerer i dag kan det vel knapt regnes som et alternativ til EU.

J A

eller

N E I

Folkestyre eller pengemakt?

Allan vil gjerne gå nærmere inn på det med vanlige folks innflytelse i EU. Han er enig i at det i dag er en del mangler ved den demokratiske oppbyggingen i EU, men mener at det er en helt ny type organisasjon og at den utvikler seg hele tiden. Han synes at man kan se klare tegn til at EU utvikler seg til å

blir mer demokratisk, blant annet at det i forbindelse med utviklingen av unionen er kommet en lov om at beslutninger skal taes på et så lavt nivå som mulig. - EU er som en flaske rødvin, sier han, - dess eldre den blir, dess bedre blir den.

Dessuten virker det litt ulogisk at en rekke demokratiske land vil gå sammen om å lage og til-

"EU er som en flaske rødvin"
- Allan

slutte seg et udemokratisk overordnet organ.

Ingeborg synes at det bra at EU utvikler seg i riktig retning, men lurer på hvor lang tid det tar før EU's demokrati blir tilfredsstillende, for hun mener det er så mye som er feil.

- For det første vil lovene fortsatt vedtas på den beste plan i EU. Det er som legger føringene hva som kan besluttes legger ned, og her vil interseorganisasjoner ha veldig liten innflytelse. Den eneste virkningsfulle måten på å påvirke beslutninger på å ansette lobbyister, men det koster mye, og det kun organisasjoner med god økonomi som vil muligheten til å gjøre det.

I tillegg hevder hun at det meste av den politiske aktiviteten i EU-systemet er hemmelig, og at det er muligheten til å følge opp på hva representantene er og stemmer i EU. -

ove

er bra det er forbedring i EU, men stort verre enn i dag kan det vel bli, sier hun.

Allan slår tilbake på at stemmer teller, men det er ressurser som avgjør - også i Norge.

Inn for å påvirke

Et av de store spørsmålene i EU-saker er i hvilken grad Norge har innflytelse over internasjonale miljøproblemer i og utenfor unionen.

Ingeborg mener at Norge trenger et internasjonalt samarbeid for å få gjort effektivt innen miljøvern, men hun tror ikke EU er riktig organ i så måte. EU setter økonomi høyere også før miljøvern. Blir det går EU inn for at all produksjon skal foregå på den billigste, selv om det vil føre til langt høyere CO2-utslipp fra varetransport enn hvis det hadde vært mindre vektlegging på det økonomiske aspektet. Hun tror også at Norge vil bli så bundet opp av miljøkrav at vi ikke lett kan gå foran som et eksempel.

Allan kaster seg inn i debatten med full tydelighet og er grunnleggende uenig. - Det er riktig at EU har en spesielt god miljøvernspolitik i forhold til Norge, men den beste

Begge er enige om at støtte til distriktene vil bli ganske redusert ved et medlemskap, men de er uenige i om det er en fordel eller ulempe.

- Heldigvis, sier Allan, - heldigvis får ikke bøndene like store overføringer som de får i dag. Det har vært en skjerma næring i masse år, og det er på tide at de må begynne å yte også - ikke bare kreve.

Ingeborg mener at dette bare er ett bevis på at EU setter økonomisk lønnsomhet i høysetet.

- I EU har ikke opprettholdelse av distriktene noen verdi i seg selv, derfor vil de ikke satse på utkantene. De midlene som overføres vil kanskje

men han tror at vi blir nødt til å redusere velstanden ganske mye.

Ingeborg tror derimot ikke at Norge vil merke så stor forskjell når vi blir stående utenfor unionen. Det eneste er at vi blir mye friere til å gjøre hva

vil vil i motsetning til hvis vi går inn i unionen.

- Apropos frihet, sier hun, - de fire friheter som er mye opp i EU-dabatten, hva slags friheter er det egentlig? For meg blir det på en måte

tvungnet til å ta inn alle varer som er tatt inn i et annet EU-land.

Allan avbryter, -det er jeg ikke enig i, vi har jo personlig frihet. Selv om vi må ta inn alle varene til landet vil jo enhver ha mulighet til å la vær å kjøpe dem.

"De fire friheter er på en måte tvang"

- Ingeborg

en kaffekopp på universitetet

Det er vanskelig å følge med i EU-debatten, og at usikkerheten om EU er stor er det ingen tvil om. Men det er heller ikke tvil om at det er en viktig debatt, og at det er viktig at folk engasjerer seg. Vi traff to studenter over en kaffekopp og hadde en rolig og avslappet prat om EU; hva slags følelser de har rundt EU, hva de tror og mener om fordeler og ulemper med EU.

ten å få gjort noe med det på, må jo være å få innflytelse i EU. Når vi nå ser at forhandlingsresultatet gir oss muligheten til å føre vår egen miljøpolitikk og så innenfor EU kan jeg ikke skjønne at ikke alle er enige i at det må være den beste måten å få gjort noe skikkelig for miljøet.

Selv om alle unntak vi får fra EUs miljølovgivning skal reforhandles mener han at Norge alltid vil kunne ha muligheten til å føre sin egen miljøpolitikk.

U-landa taper på blokkdannelser

- Når det gjelder forholdet til den tredje verden tror jeg at EU ikke har så stor betydning, sier Allan, -GATT-avtalen har hovedansvaret for at situasjonen for den tredje verden er, og vil fortsette å være, så umenneskelig, og jeg tror ærlig talt ikke at EU-landene ville hatt noe særlig anderledes u-landspolitikk selv om de ikke var med i EU.

Ingeborg er veldig skeptisk til de stor blokkene som opprettes. Hun mener at det er klart at u-landas situasjon blir mye vanskeligere når de står alene og i-landene går sammen i blokker. Særlig er hun redd for at EUs politikk med høy toll på varer fra land uten-

for unionen vil ramme u-landa spesielt hardt.

- Når det gjelder flyktningepolitikk, overtar Allan, - vil ikke Norge ta skade av å gå inn i EU, vi har jo faktisk en av de strengeste flyktningepolitikken i Nord-Europa.

Ingeborg legger til: - Men det er likevel en del lover og regler vi må underlegge oss som ikke er så bra. Blant annet er det sånn i EU at hvis en flykt-

ning har fått avslag i et land, får den automatisk avslag i de andre landene også fordi de skal ha en felles flyktningepolitikk. Denne regelen vil forresten også begrense Norges muligheter til å føre en mer human flyktningepolitikk på lang sikt.

Mindre støtte til distriktene

Allan tror ikke at distriktene vil lide noe særlig i et EU-medlemskap siden det er der verdiene skapes, og at EU derfor vil jobbe for å opprettholde bosettinga i utkantene.

Ingeborg er litt mer tvilende.

- I EU er det som sagt økonomi som settes i høysetet. Kystsamfunnene vil nok dessverre tape i konkurranse med store fiskerisentra og fabrikktrålere.

i større grad enn i dag bli bundet opp i å gjøre distriktene lønnsomme.

-Det er viktig å forstå at vi ikke lever i en lekeverden, skyter Allan inn, -noe må være lønnsomt for at samfunnet skal kunne opprettholdes.

Framtida utenfor

Allan tror ikke at Norge vil gå konkurs selv om vi blir stående utenfor EU,

Ingeborg protesterer på det kraftigste.

- Jeg traff noen italiendere når jeg var på en tur i Europa. De var på vei hjem til Sicilia fra arbeidet i Tyskland. De hadde blitt tvunget til å jobbe i Tyskland på grunn av den frie flyten av arbeidskraft.

Farlig uengasjert

Det at ungdom er så uengasjert i EU-spørsmålet mener begge at er veldig farlig.

- Dette er det viktigste spørsmålet som har vært oppe i norsk politikk siden EF-avstemninga i 1972, sier Allan, og Ingeborg fortsetter - Jeg tror at en av grunnene til at ungdommen ikke engasjerer seg er at de begynner å bli ganske «fed up» av hele EU-spørsmålet.

Allan tror at det bare er et tegn i tiden at ungdom generelt er lite engasjert i politikk, og mener man ser det overalt.

De tror begge at det eneste måten å få ungdommen til å engasjere seg er å vise hva slags konsekvenser det får for dem at vi går inn i eller blir stående utenfor EU

- Da vil kanskje folk skjønne hvilke konsekvenser det får for dem personlig, og det må jo engasjere, avslutter de to som på tross av all usikkerhet har tatt et standpunkt.

PASIENTEN JORDEN

-Hvis hvert menneske på jorden skulle leve etter vestlig livsstil, vil fem planeter trenges for å forsyne råstoffet og ta opp avfallet, sier professor i medisin Per Fugelli.

U Toralf Melsom

I løpet av det siste århundre har helsevesenet konsentrert seg om to hovedutfordringer innenfor befolkningens helse, nemlig fortidens infeksjonssykdommer og nåtidens livsstilssykdommer. Den nye trusselen mot folkehelsen er miljøsykdommer, vil mange si. For å angripe denne utfordringen må man se på sammenhengen mellom politikk, biologi, økologi og offentlig helse. Per Fugelli fra Institutt for samfunnsmedisin i Oslo er en ledende ressurs på dette område. 25. januar var han på tromsøbesøk.

Per Fugelli la vekt på den manglende likevekt mellom menneskelagd virksomhet og jordens bæreevne. Sentralt sto befolkningsvekst og forbruk av ressurser

-Mer en 50 prosent av menneskelagde forandringer i naturen har funnet sted i dette århundret, særlig de siste 40 årene. Fra 1950 til 1992 økte verdens befolkning fra 2,6 til 5,5 milliarder. Prognosene går ut på at verdens befolkning vil nå ni milliarder i 2030 og 11-12 milliarder senere i neste århundre. Mer enn 90 prosent av økningen vil komme i utviklingslandene.

Forbruksekspløsjonen i den rike verden truer jordens miljø vel så mye. I Los Angeles er det flere biler enn i China, India, Indonesia, Pakistan og Bangladesh til sammen. Hver innbygger i det rike nord bruker 50 ganger så mye energi som i det fattige sør, sier Fugelli.

Symptomer

Etter denne innledningen skisserte Per Fugelli noen av de miljømedisinske symptomer på den øko-

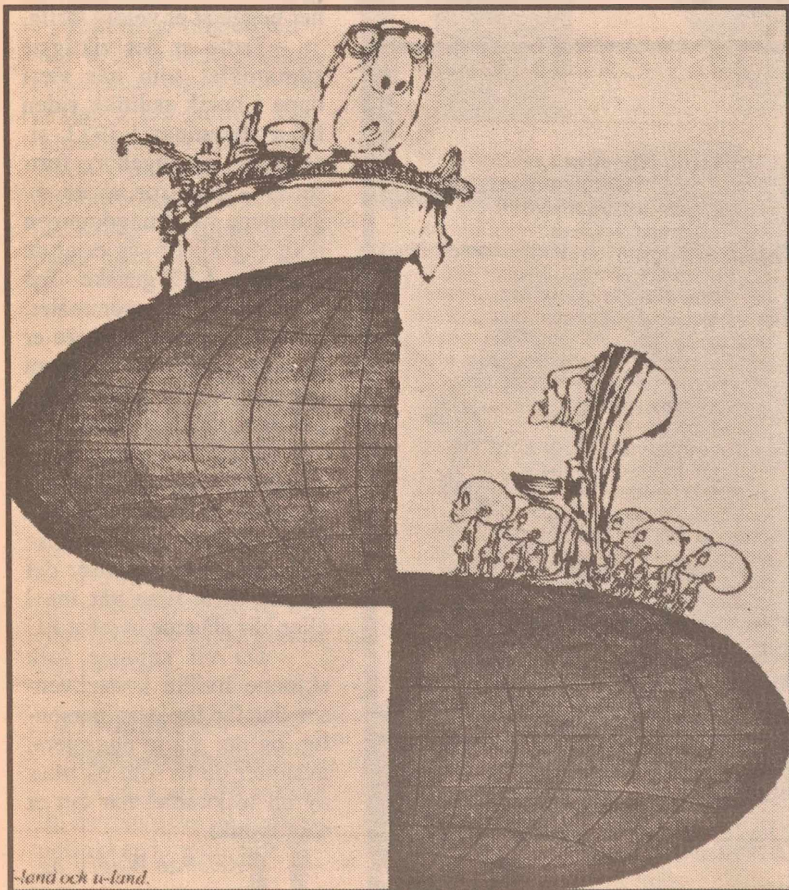
logiske ubalansen. Her tok han for seg helse i forhold til ozonlaget, drivhuset, radioaktiv stråling og nord-sør ulikhet:

Ozon og helse:-Fem prosent av ozonlaget over den nordlige hemisfæren har forsvunnet i løpet av de siste 10 år. Den ekstra ultraviolette strålingen fører med seg økt forekomst av hudkreft. Nøktene anslag tyder på at 10 prosent tap av stratosfærisk ozon kan medføre en økning av visse typer krefttilfeller på 20 prosent.

Helse i drivhuset:-Global oppvarming på grunn av CO₂-utslipp vil øke og endre utbredelsen av en rekke sykdommer. Epidemier og infeksjonssykdommer som rabies og malaria vil blant annet bre seg til høyere breddegrader. I tillegg vil selvsagt levekår i store deler av verden endre seg i forbindelse med forøkning, sykkloner, flodbølger mm.

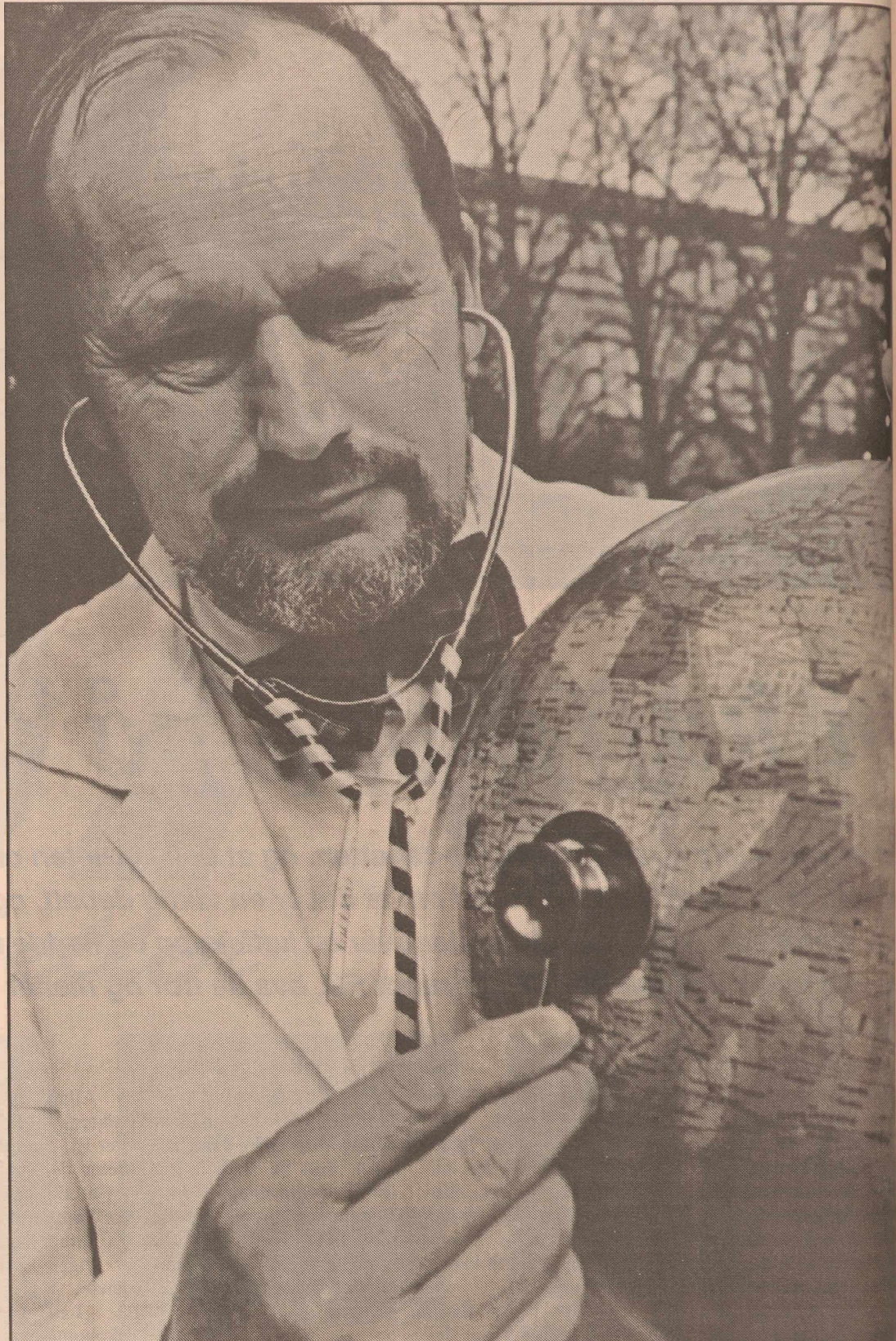
84 000 tonn høyradioaktivt avfall:-Hitil har atommaktene etterlatt seg 84 000 tonn høyradioaktivt avfall. De produserer 10 000 nye tonn hvert år. Intet land har funnet en trygg måte å lagre eller ødelegge det radioaktive avfallet på. Halveringstiden for plutonium 239 er 24 400 år. Lavgradig radioaktiv bestråling kan forårsake kreft, skade på arvestoff og redusert immunrespons.

Nord-sør ulikhet og helse:-Prisen for å forebygge 90 prosent av barnedødsfallene (dvs 9 millioner barn) i den tredje verden vil være 2,5 milliarder USD per år. Det svarer til hva tobakkskompaniene i USA bruker årlig til sigarettreklame. I de fattigste u-landene er de offentlige helsebudsjettene i størrelsesorden to dollar per innbygger per år. Gjennomsnittet av de offentlige helsebudsjettene i verdens 67 fattigste land ligger lavere enn det gjennomsnittsbeløpet de rike landene bruker på beroligende midler.

-Land och u-land.

Tegning: Ewert Karlsson (Hentet fra Nordisk Medicin)

Den skjeve fordelingen av ressurser mellom Nord og Sør er en del av den globale økologiske ubalansen, sier Per Fugelli.

Titanicsyndromet

Per Fugelli vil ikke gå god for den tendens til «apokalyptiske overdrivelse blant miljøaktivister». Økokatastrofen er etter hans mening ikke forutbestemt. Han viser til Titanicsyndromet som han mener er en altfor utbredt holding: Det globale sammenbruddet nærmer seg uungåelig, så hvorfor ikke nyte det siste øyeblikk på første klasse?

-Det er håp, men en bærekraftig utvikling krever radikale endringer i etikk, politikk og personlig livsstil. Man må kombinere realisme og håp for å motvirke den apatien dommedagsprofetene skaper, sier Fugelli.

Resept

Hvilke resept hadde så professor Fugelli med seg til de rundt 50 medisinerstudenter som satt i salen? Ett er sikkert; noe hurtigvirkende penicillin kunne han ikke foreskrive. Han mener likevel at legene kan gi et bidrag innenfor forskning, formidling og endret levestil.

Med hensyn til forskning viser han til den alarmerende mangelen på vitenskapelig dokumentasjon av sammenhengen mellom miljø og helse. Her har legene en viktig oppgave mener Fugelli:

-Hverken de politiske maktstrukturene eller enkeltmenneskenes sinn vil bevege seg inn i pinefulle endringsprosesser på grunnlag av antagelser. Bare forskningsbelagt kunnskap kan motivere de nødvendige omleggingene.

Når det gjelder formidling mener han at legene må hente det miljøsyke mennesket frem på scenen. Dette er viktig for å skape en økologisk bevissthet i befolkningen.

Fugellis viktigste budskap til medisinerstudentene fremmer han ved å sitere Gandhi: «Den forandringen du vil se i verden, må du være selv.»

-Som alle andre må dere studenter og vi leger endre vår personlige livsstil. Som fremmere av folkets helse har vi kanskje et ekstra stort ansvar her, konkluderer Fugelli.

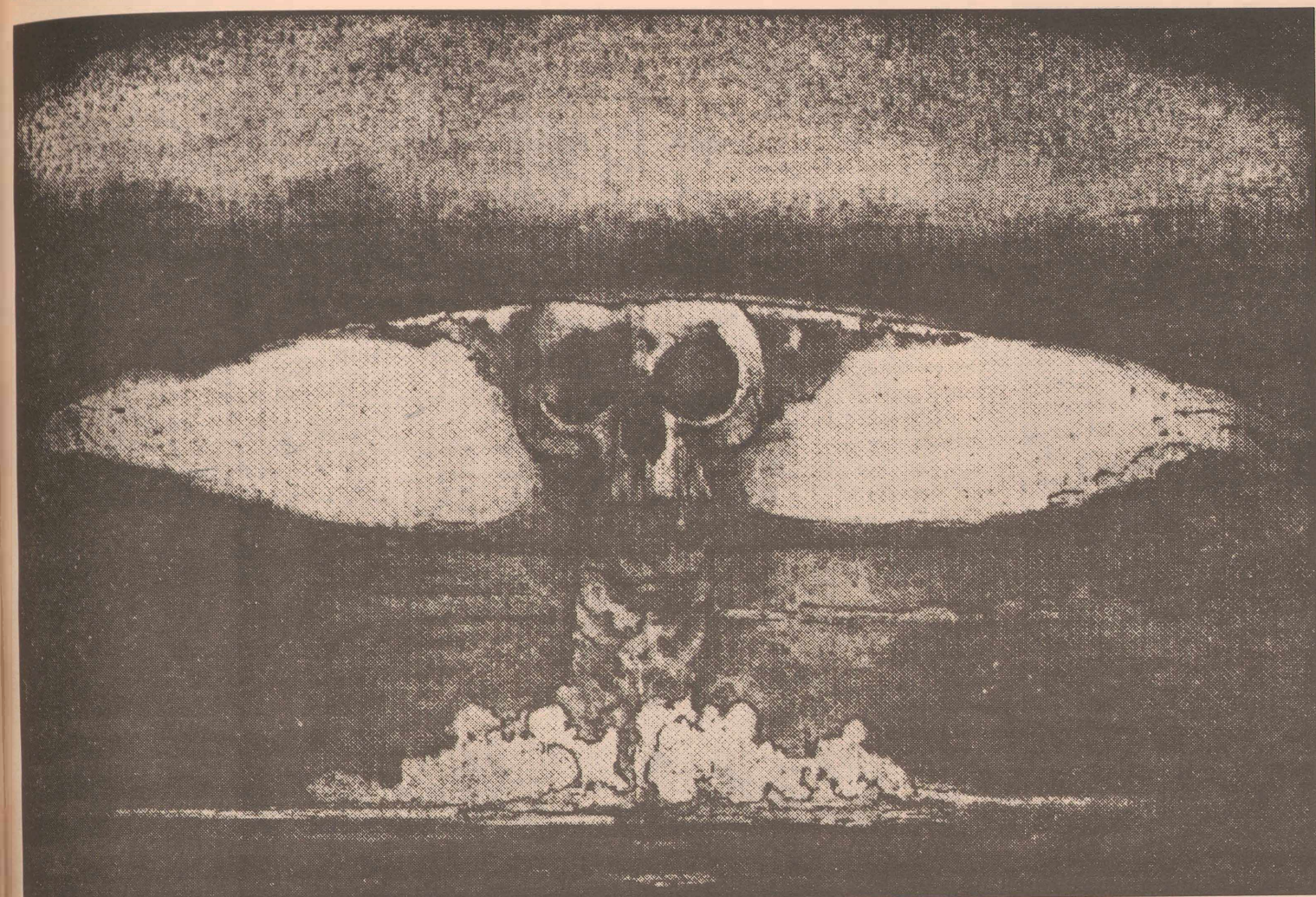
Legene må tenke og handle annerledes. For å takle den nye

utfordringen, nemlig vår alle helse i forhold til vårt alles forbruk, må man tenke helhetlig og langsiktig, mener Fugelli. Dette har foreløpig ikke vært tilfelle.

-Legens faglige og moralske arbeidsenhet har vært det enkelte pasienten, ikke befolkningen eller økosystemet. Det rådende medisinske kulturen med sin individfiksering, tekniske reaksjonsmåte og sykehusbasering er dårlig egnet for å møte de aktuelle økologiske utfordringene sier han.

Fremfor alt må legen tørre å møte den nye utfordringen som bygger på en global bærekraft. For å understreke dette avslutter Fugelli med følgende bilde og oppfordring:

-I Venedig er det en berømt maske som forestiller Pestlegen. Svarte øyne symboliserer legen som beskytter seg mot synet av pestofrene. Masken har også en lang nese med et depot for parfyme for å skåne legen for stanken fra de døde. Den rike verdens leger må nå ta masken av og møte pasienten Jordan.

Grafisk trykk av Johan H. Kippenbroeck (fra Medlemsblad for Norske leger mot atomkrig).

Atomspøkelset er ikke forsvunnet

Følelsen av trygghet etter slutten på kald krig er en farlig illusjon. Atomtrusselen er større enn noensinne, sier Jens Olav Hessen og Morten Schei. Begge er medlemmer av studentgruppa til Norske Leger mot Atomvåpen som er en del av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW). Organisasjonen fikk Nobels fredspris i 1985.

Toralf Melson og Geir K Ronland (foto)

-Nye utfordringer oppstår i kjølvannet av det store våpenkappløpet mellom USA og det tidligere Sovjet. Etter oppløsningen av Sovjet er atomvåpen i ferd med å bli et allemannseie. Flere land er i dag i besittelse av atomvåpen. Dette innebærer en ny stor trussel. Spredningen til flere land øker sjansene for ulykker. Regimene i mange u-land har skiftende rasjonalitet og faren for bruk av atomvåpen kan være stor, sier Morten Schei.

-Er det noen spesielle områder du ser som spesielt farlige?

-Det er mange områder, men som eksempel kan jeg nevne India og Pakistan. Her har det vært store gnisninger helt siden India ble delt i 1947. I dag har begge land atomvåpen.

-Foruten å hindre spredning og videreutvikling av nye våpen, er opprydding av atomavfall i dag en stor utfordring. Opprydding koster like mye som opprustning. I tillegg mangler viljen til å løse problemet med atomavfall, sier leder Jens Olav Hessen.

Kunnskap skaper interesse

-Når dere frem til medstudenter eller er trussel fra atomvåpen kun noe som engasjerte studenter på 60-70 tallet?

-Vi må innrømme at det generelt er litt vanskelig å engasjere studenter innenfor internasjonale spørsmål. I vårt tilfelle er kanskje noe av årsaken mangel på kunnskap om dagens atomtrussel. Kunnskap skaper interesse. Her ligger en av våre store utfordringer, sier Morten.

-For å nå ut med vårt budskap arrangerte vi i høst en tegnekonkurranse med tema krig-fred. For øyeblikket jobber vi med en lysbildeserie som skal benyttes i undervisning, blant annet på videregående skoler, sier Jens Olav.

Vender seg østover

Tromsøgruppa består av 10 aktive medlemmer. På grunn av geografisk nærhet jobber de spesielt med spørsmål knyttet til Kola-halvøya og Arkhangelsk. Her har Tromsøgruppa vært med på å starte en ny lokalgruppe.

Jens Olav Hessen (t.v.) og Morten Schei fra Norske Leger mot Atomvåpen.

-Vi tror at studentene i Arkhangelsk har stor nytte av kontakt med norske og svenske studentorganisasjoner. Studenter på Kola mangler blant annet kunnskap og tradisjoner på organisasjonsarbeid, sier Jens Olav.

Nytten av samarbeidet østover er gjen-sidig. Arkhangelskgruppa har blant annet mye informasjon å komme med. Lederen for studentgruppa i Arkhangelsk, Konstantin Malakov, skriver i en artikkel at de vil vektlegge innsamling av data for å drive opplysningsarbeid samt å påvirke myndighetene. Som eksempel på slik dokumentasjon viser han til en markert økning i kreftinsidensen i Arkhangelsk-regionen. Tall viser at 123 av 1000 barn blir født med misdannelser. Malakov skriver at man kan anta at disse tallene har sammenheng med radioaktivt nedfall fra prøvespørgningene på Novaja Zemlja. Vitenskapelige undersøkelser må til for å kunne gi noen sikre konklusjoner, påpeker han i artikkelen.

Marginalisert urbefolkning

Jens og Morten fremhever at den strålingseffekten man i dag kan påvise kun utgjør en side av atomvåpenspørsmålet.

-Utvikling av atomvåpen, som all militær aktivitet, legger beslag på store mengder menneskelige og økonomiske ressurser. Denne feilprioriteringen er mest iøyenfallende i den fattige del av verden. Her ville en omfordeling skape store fremskritt innenfor helse, miljø og utvikling. Området rundt Novaja Zemlja illustrerer den samme feilprioriteringen. Mange av innbyggerne her tilhører urbefolkningen som ble flyttet fra Novaja Zemlja på grunn av prøvespørgningene der. Nå bor de under dårlige forhold, dødeligheten der er høy, og forventet levealder kun 40 år. Noen kilometer unna ligger en svær militærbase med moderne fly og våpensystemer. En annen ressursfordeling ville kunne forbedret disse menneskenes levekår betraktelig, sier Morten.

STUDENT RADIOEN

FM 105.6

Mandag

- 07.30 **Morrakvitter**
Tromsø i dag. Nyhetsmagasin
- 08.00 **Morrakvitter forts.** Reportasjer, aktuelle innslag og musikk
- 09.15 **Mandagssporten**
- 10.10 **Musikkmaksimum**
- 11.05 **Musikkspesial**
Tropical extravaganza
- 15.00 **God ettermiddag Tromsø**
med nyheter og reportasjer
- 17.30 **Ukas nye plater**
- 18.30 **Tromsø-toppen**
- 19.30 **Film-musikk: "Aldri Land"**
- 21.30 **Radiobingo**
i samarbeid med Ramfjord UIL

Tirsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Tromsø i dag. Nyhetsmagasin
- 08.00 **Morrakvitter forts.** Reportasjer, aktuelle innslag og musikk
- 09.00 **Tirsdagportrettet**
Uformell portrettserie
- 11.05 **Musikkspesial: Ukas nye plater**
- 15.00 **God ettermiddag Tromsø**
med nyheter og reportasjer
- 22.00 **Jazzforum** med Tom Jensen og Alexander Theodorsen
- 23.00 **Elvisradioen**

Onsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Tromsø i dag. Nyhetsmagasin
- 08.00 **Morrakvitter forts.** Reportasjer, aktuelle innslag og musikk
- 09.00 **Balsamerte 80-er Skrått**
tilbakeblikk på 80-tallets slagere
- 10.05 **Musikkspesial: Elvisradio**
- 11.05 **Filmhalvtime: "Aldri Land"**
- 15.00 **God ettermiddag Tromsø**
med nyheter og reportasjer
- 21.30 **Studenthjørnet**
- 22.30 **Krimskrams**

Torsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Tromsø i dag. Nyhetsmagasin
- 08.00 **Morrakvitter forts.** Reportasjer, aktuelle innslag og musikk
- 09.00 **Tema torsdag** Et tema til debatt innenfor nyheter, kultur, politikk etc.
- 10.05 **Studenthjørnet**
- 11.05 **Glam slam (repr.)**
- 15.00 **God ettermiddag Tromsø**
- 21.30 **Glam slam**
Prince program
- 22.00 **Kinosyndromet**
- 23.00 **Tropical Ekstravaganza**
ved Bob Benoni
- 24.00 **Nattsending til 02.00**

Fredag

- 07.30 **Morrakvitter**
Tromsø i dag. Nyhetsmagasin
- 08.00 **Morrakvitter forts.** Reportasjer, aktuell musikk
- 09.00 **Tromsø-HELGA**
Oversikt over helgas arr. i Tromsø, med gjester og grei musikk
- 10.05 **Kinosyndromet**
- 11.05 **Musikkspesial: Jazzforum**
- 15.00 **God ettermiddag Tromsø**
- 20.00 **Beatservice**
Rytmikisk og syntetisk

Lørdag

- 13.30 **Kultur på tvers** Kulturmagasin med reportasjer fra byens kulturliv
- 15.00 **Klassiske Toner**
- 16.30 **Elektrisk Café**
Techno og undomnelig dansemusikk
- 17.30 **Blues- og Rockalliansen**

Søndag

- 10.30 **Søndags-frokost**
- 11.15 **Populærvitenskapelig magasin**
ved Hege Næss Ruschke
- 12.00 **Klassiske toner**
- 13.00 **Elvis-radioen**
- 14.00 **Musikkmaksimum**
- 16.00 **Tromsøstoppen**
ved Geir H. Jæger
- 17.00 **Bleep-Culture**
ved Geir Jensen

STUDENT
RADIOEN
FM 105.6

Nonnene ler godt over ordet fritid, og understreker at å be er noe de vil. Det er jo derfor de er her.

- Jeg kan sitte i timevis og bare være opptatt av å være sammen med Jesus, sier Søster Nada. Men i tillegg til å gjøre husarbeid, har vi to timer «re-kreasjon» hver dag hvor vi kommer sammen, snakker, synger og gjør håndarbeide.

- Det er selvfølgelig noe vi ser fram til, sier Søster Bozena. Det er viktig å tjene Gud gjennom å tjene hverandre.

- Blir dere aldri sinte på hverandre? spør jeg.

- Det kan jo hende at man blir sint, det er fullstendig normalt. Men man prøver å holde det for seg selv. Hvis det blir uenigheter mellom oss, skal man med en gang gå til priorinnen, hun som har det avgjørende ordet i klosteret. Hun ordner opp.

-Vi har stor respekt for andre religioner, men det at Kristus kom til jorden, har overbevist oss om at Han er Guds sønn. Mange kjenner ikke Kristus, men kaller Ham noe annet. Det viktigste er at man lever på riktig måte: Å tjene sine medmennesker framfor seg selv.

19 år og nonne

-Hvordan kom dere på ideen om å bli nonner?

-Kom på ideen, fniser de. Jeg er tydeligvis ikke helt inne i terminologien. Søster Bozena forteller sin historie:

- Fra jeg var liten har jeg ønsket å bli pedagog for handikappede barn, men legen sa at jeg ikke kunne på grunn av stemmebåndene mine. «Om to år blir du invalid og kan ikke snakke mer». Det var en forferdelig beskjed. Etter at jeg var ferdig på økonomisk gymnas, dro jeg på som-

den, var med i sportsorganisasjoner og svømte. Mitt største offer var at jeg aldri mer skulle se havet, men nå ser jeg det hver dag, sier hun smilende.

Etter fire måneder var hun lykkelig på plass i klosteret. De vanskeligste var å fortelle det til familien. I begynnelsen hadde de problemer med å akseptere det, men det ble bedre etterhvert.

- Hun var nitten, jeg var sekstifire, men det var akkurat det samme opplevelsen, sier Søster Nada. Hun konverterte til katolisismen i 1955 og gikk inn i klosteret i '91 (forløpig bare på prøvetid) -Det er noe som står klart for deg at du er rede til å oppgi alt. Man må brenne hver bro som forener en med verden. Jeg hadde en vakker diamantring som jeg hadde arvet etter min bestemor. Jeg måtte begynne med å gi fra meg den - så kunne jeg gi fra meg alt det andre.

Ved verdens grense

I Holboveien 8 ligger det et ganske vanlig, uunseelig hus med husmorvinduer og fuglebrett i hagen. De eneste tegnene på noe uvanlig ved dette huset er et stort kors over inngangen og et mystisk rødt lys i det ene vinduet. Utenfor haster folk forbi, på vei til jobb, skole, universitet eller nok en fyllehelg på byen. Men menneskene i dette hus går så godt som aldri ut. De er nemlig nonner og huset er Norges eneste Karmel-kloster - der inne lever de et liv som står i ganske skarp kontrast til verden utenfor.

Klostermyten. Man finner den i diverse bøker og filmer. Nonnene er gode, kloke og strenge, de dyrker urter i klostergården og lider egentlig av en masse undertrykte frustrasjoner og angst for livet. Noe mystisk og fremmed er det i alle fall - også i Tromsø av alle steder! Hva får disse menneskene til å «stenge seg inne» til de dør? Og hvordan er de - har de noen kloke ord å si oss forvirrede sjeler? Nysgjerrighet drev oss til å oppsøke dette huset (eller kanskje det var Guds veiledende pekefinger?) Vi ringer på de to ringeklokkene, døren åpnes og vi kommer inn i et lite rom med spisebord. På venstre side er det speilglass (av den typen der man kan se ut, men ikke inn) og framfor oss er det et gitter av tre. Bak der står nonnene, godt innpakket i draktene sine. De smiler blygt, ler litt og er umåtelig imøtekommende. Vi smiler litt blygt vi også og vet ikke helt hvor vi skal gjøre av oss. Litt kaffe og kaker blir sendt gjennom gitteret - så får vi snakke med Søster Maria Bozena av Den Høyhellige Forløser (heretter bare «Søster Bozena»), en 33 år gammel nonne som snakker bra, om enn litt gebrokkent norsk. Men noe kjapt og greit intervju blir det ikke. Hun vil gjerne ha spørsmålene på forhånd, så hun får tenkt litt på dem, og at vi kommer dit flere ganger, så vi blir litt kjent. De vil altså gardere seg mot journalistiske misforståelser.

Neste gang vi kommer er det vesper. Nonnene står på rad og rekke i kapellet og synger monotone bønner på latin i et imponerende høyt stemmeleie. Alt skjer i et mystisk mønster som vi selvfølgelig ikke forstår noe av - de kommer fram og bøyer seg for alteret, noen leder an sangen, de andre svarer og alle vet akkurat hva de skal gjøre. De ser ut som de kommer fra en annen verden - men noen ganger fniser de litt,

kanskje over vår tilstedeværelse. Og når de er ferdig ler de. Her kan man glemme alle forestillinger om stivnede, strenge ansikter og himmelvendte øyne. Nonnene ser ut til å ha det bra.

Etterpå møter vi i tillegg til Søster Bozena, Søster Maria Nada av Inkarnasjonen (67) som er den eneste norske nonnen i klosteret (hennes borgelige navn er Marit Flagestad.) De utstråler trygghet og vennlighet, men også en viss autoritet bak det avvæpnende smilet. Men igrunnen ser de ganske vanlige og jordnære ut. Så begynner intervjuet.

En stor overraskelse

-Hvorfor kom dere hit til Tromsø?

- I Polen var det streng kommunisme og politiske vanskeligheter. Først var vi i 6-7 år på Island. Så en dag, 2 juli i 1989, ringte en prest fra Tromsø og spurte om vi kunne komme. Vi hadde fått invitasjoner fra mange land, men vi følte alle sammen at vi skulle hit. Det var en stor overraskelse for oss, men en sterk indre overbevisning - Norge trenger bønn og menneskene trenger tegn, sier Søster Bozena. Hun understreker at dette ikke er et ordentlig kloster, men et tilpasset familiehus. Det ordentlige klosteret skal man begynne å bygge i vår, på andre siden av øya, like ved Elverhøy kirkegård.

Gudstjeneste og bønn åtte timer hver dag

Nonnene ber åtte timer hver dag. Messen er det viktigste. Så har de syv «tidebønner», en av dem er vesper, som vi fikk overvære. De har også stille bønn, der de mediterer over religiøse sannheter, en times åndelig lesning, rosenkransbønn, private bønner og forbønn for folk som ønsker det. Så hva gjør de i fritiden, det vil si når de ikke ber?

Det har visst forekommet at folk har kjefet på hverandre i andre klostere, forteller Søster Nada. Men det har ikke skjedd i her. Det er rart at så mange kvinner kan leve så tett innpå hverandre så harmonisk! Men her sier jo folk unnskyld til hverandre enten de har gjort noe galt eller ikke.

Et åndelig behov

Nonnene tar imot besøk fra alle som søker åndelig veiledning. Og mange kommer - de kan ha familieproblemer eller personlige kriser, og noen spør om forbønn, det vil si at nonnene ber for dem.

- Mange nordmenn føler behov for noe åndelig, sier Søster Nada. Det behøver ikke være så tydelig som en kristen søken, men de har fått materialismen langt opp i halsen. Karmel er et svar for mennesker som søker åndelige realiteter.

- Hvordan ser dere på andre religioner?

merferie. Da møtte jeg en mann som kjente en Karmel-søster. Jeg gikk for å møte henne, og det var en stor opplevelse. Hvordan kunne hun være så lykkelig?, tenkte jeg. Etter sommerferien reiste jeg til Warszawa og begynte på spesiallærerskolen likevel. Men til tross for at det var dette jeg hadde ønsket hele livet, følte jeg i hjertet at dette ikke var min plass. Jeg kjente at noe var i ferd med å skje med meg, og jeg var redd. Verden omkring meg begynte å bli så fremmed. Jeg spurte Gud i bønn: «Hvis dette ikke er min plass, hvor er den da?» Så feiret jeg julenattsmesse i Karmelklosteret. Etter at alle var gått spurte jeg priorinnen om jeg kunne være der litt lenger. -Ja, du kan bli her for alltid hvis du vil, svarte hun. Da fikk jeg kallet. Istedenfor å hjelpe en liten gruppe barn, kunne jeg hjelpe hele verden til å høre Guds stemme. Jeg var nitten år og helt klar for å bli nonne, men ingen trodde noe særlig på meg. Jeg var jo så aktiv i ver-

Som fisken i vannet

-Savner dere aldri et «nøymait» iiv?

-Vi føler oss som fisken i vannet. Fisker kan jo ikke savne sand! Hvert menneske lever et normalt liv hvis det lever etter sitt kall. Vi sier ikke nei til verden, men nei til det onde, understreker Søster Bozena.

-Har man lov til å angre seg?

-Hvis man har avlagt de evige løfter, må man søke tillatelse fra høyeste hold for å gå ut. Det er en svært alvorlig affære, men ingen blir holdt tilbake med makt. Men vi har jo en lang prøvetid - minimum fire og et halvt år. Da kan man ombestemme seg så mange ganger man vil. Og det er jo en del som ikke passer inn og som absolutt bør gå ut igjen.

-Hvorfor har dere dette gitteret mellom dere og oss?

- Da jeg kom utenfra, synt jeg at dette ikke passet i Norge, forteller Søster Nada. Men da jeg hadde vært her noen måneder

gen i Bosnia, de voldtatte kvinnene eller de ufødte barna som blir drept i Norge, sier Søster Bozena. Hun er tydeligvis veldig engasjert i abort-spørsmålet.

- Abort er vårt århundres største tragedie. Det er å kaste barn i søpla, å neglisjere menneskelig verdi, sier hun.

Menneskets lille hjerne

Jeg prøver meg på litt filosofi med «det ondes problem»: Hvis Gud er allmektig, kan Han ikke være god, og hvis Han er god, kan Han ikke være allmektig.

- Det er et typisk eksempel på rasjonalisme, på troen på at den menneskelige hjerne kan forstå alt, utbryter Søster Nada. - Man må gjøre plass for mysteriet. Så lenge vi ikke står ansikt til ansikt med Gud, forstår vi bare en liten del. Vi er altfor små og begrensede. Jeg er ikke imot filosofi, men når man kommer til slike eksistensielle spørsmål, må man bare innse at menneskehjernen ikke strekker til. Det er å lage seg en Gud i menneskets bilde, istedet for å bøye seg for en Gud som er så stor at mennesket ikke kan fatte ham.

- Hvert menneske har fått evnen til å tenke selvstendig, til å velge mellom godt og ondt, påpeker Søster Bozena

-Og hvor kommer det onde fra?

- Fra djevelen, sier hun bestemt. Søster Nada legger til: Idag har man en tendens til å bortforklare det onde som en reell makt. Hvis man har det helt klart for seg at det er en ond og en god makt som kjemper mot hverandre, blir det mye lettere å velge.

- Vi er optimistiske, selv om vi innser at det er umulig at det bare er fred på jord. Men Gud er allmektig - selv om mennesket kan dø på jorden, har Han gitt oss evig liv. Det er det største gode.

-Gud være med dere, sier de når vi går. Lettere svimle vakler vi ut. Og utenfor går livet sin vante gang. Menneskene fyker rundt som små, frigjorte atomer etter The big bang, intenst opp-tatte av å fylle livene sine med ett eller annet. Ingen skal ta vekk det moderne menneskets rett til å tvile. «Guds nåde» er for mange et nedstøvet uttrykk fra kristendomstimen, «Jesus lever» en klisjé brukt i klissete køntrisan-ger og Bibelen et emne for historiekritiske litteraturstudenter. Og likevel - ville det ikke være deilig å være fri fra friheten? Å ha rett til å slippe å tvile? Nonnene vakler ihvertfall ikke i troen. Det lyser ut av øynene deres - dette at de vet. Andre kan kanskje tro at de bare tror at de vet, men de vet at de vet. Klosteret er åpent for åndelige søkende både på formiddagen og kvelden. Så vet dere det!

UChristine Haraldsen og Nina L. Vestberg (foto)

tenkte jeg at det er en beskyttelse for vårt åndelig liv - at man har det som en synlig, konkret grense. I middelalderen var det der for å beskytte mot inntrengere.

- Det paradoksale er at folk får mer tillit til oss når vi har gutteret der enn når vi ikke har det. Det opplevde vi på Island, sier Søster Bozena.

Freise verden gjennom bønn

- Men når dere virkelig vil hjelpe andre mennesker, hadde det ikke vært bedre å gå ut og delta aktivt i verden?

- Først og fremst tror vi at vi kan hjelpe mennesker ved hjelp av bønn. Siden vi lever slik ved verdens grense, tror vi at vår bønn går ut til alle mennesker og beskytter dem fra det onde. Men vi virker ikke alene - vi er et slags redskap i Guds hender. Vi tilhører Gud og er blitt valgt til å samarbeide med Ham. Å be er å elske og gi, å ofre alt. I den hellige messe samler vi våre tanker om hele verden, da er vi i sentrum av det som skjer på jorden. Messen er når brødet og vinen på alteret blir forvandlet til Jesu legeme og blod. Han er konkret tilstede i det, også om det blir noe igjen etter messen. Det

må være en prest som velsigner brødet og vinen.

- Det kan altså ikke være en kvinne?

- Spørsmålet om kvinnelige prester har ikke blitt tilstrekkelig teologisk utredet, mener Søster M. Nada. Jeg og søster Bozena har ulike oppfatninger om den saken, men vi er enige om at vi må respektere Pavens ord om dette, sier hun diplomatisk. Spørsmålet er visst litt for komplisert til å gå inn på.

-Ber dere om noe spesielt?

-Vi nevner ofte bestemte ting i forbønnene. Det kan være kri-

Dette er Karmel-klosteret i Tromsø:
 -13 nonner, en fra Norge og tolv fra Polen.
 -Nonnene kom hit 8.sept. 1990
 -Karmel-ordenen er katolsk, men skiller seg fra andre ordener ved at den er eremittisk. Navnet Karmel stammer fra det fjellet der profeten Elias holdt til. Han levde i ensomhet i ørkenen og ville gi mennesket et tegn på at Gud lever. Karmel-nonnene (og munkene) følger hans eksempel - de lever i stillhet og ensomhet og bruker all tid de kan til bønn. De går aldri ut med mindre de skal til legen o.l.
 - De får penger gjennom gaver - mest fra Tyskland, men også endel fra Norge.

Spiseforstyrrelser:

Når følelsene avgjør sulten

-Mange forstår ikke problemet vårt, sier ei av jentene i Interessegruppa for Kvinner med Spiseforstyrrelser i Tromsø (IKS).

-Uvitende tror at det bare dreier seg om slankehysteri. Men det er ikke så enkelt som det. Utenforstående skjønner ikke at det ikke handler om kjærlighet til mat, -men at det er vår overlevelsesmekanisme. Vi døyver våre problemer med mat. Anorektikere «sulter vekk», bullmikere «kaster opp» og tvangsspisere «pakker inn» problemer. Akkurat som andre får problemer med alkohol, og drikker for å glemme, bruker vi mat og slanking for å glemme eller skyve unna vanskelige ting, sier jentene.

(Illustrasjonsfoto)

IKS - en selvhjelpsorganisasjon

Interessegruppa for Kvinner med Spiseforstyrrelser (IKS) ble opprettet i Oslo 1987 av kvinner som selv hadde erfaring med spiseforstyrrelser. I dag er organisasjonen landsomfattende med lokallag i Oslo, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Trondheim og Tromsø, og medlemstallet er på åtte hundre.

IKS er først og fremst en selvhjelpsorganisasjon, hvor det legges vekt på at jenter møtes og deler sine erfaringer, og bruker dette til selv å løse sine egne problemer.

IKS arbeider for å informere om spiseforstyrrelser slik at problemene blir tatt alvorlig, og videre at det offentlige behandlingstilbudet blir helhetlig og

tværfaglig. Kvinnene som jobber i IKS har masse erfaring og kunnskap om spiseproblemer som de deler med jentene som henvender seg til dem. I tillegg hjelper de til med praktiske spørsmål, gir oversikt over litteratur om spiseforstyrrelser, og om hvilke tilbud IKS har. Lokallaget i Oslo arrangerer temakvelder, helgekurs, helgekurs for foreldre og familier,

sommerleir, og selvhjelpsgrupper. Et av de viktigste tilbudene er informasjon/krisetelefonen, hvor man kan ringe både på kveldene og dagene (tlf.nr. 22 42 22 22). IKS gir ut medlemsbladet «Kvinnekraft» fire ganger i året.

5% dødelighet

Spiseforstyrrelser defineres i tre forskjellige kategorier:

-Anoreksia: Vekttap p.g.a. redusert matinntak, gjerne kombinert med hysterisk høyt aktivitetsnivå.

-Bulimi: Ukontrollert overspising etterfulgt av provosert oppkast.

-Tvangsspising: Periodevis eller jevnlig overspising eventuelt etterfylt av faste eller slanking, og hysterisk trening.

I mange tilfeller går disse tre kategoriene inn i hverandre.

-Hver gang noe går mot meg, tyr jeg til kjøleskapet. Det er min måte å av reagere på. Min måte å gråte ut på, tror jeg. Jeg kan ikke huske sist jeg gråt. Jeg spiser og spiser for å få vekk vonde følelser inni meg. De forsvinner - men bare for en liten stund. En stund etter at alt ligger igjen i dass, forsvinner følelsen av kontroll, og man har det plutselig ti ganger verre.

Den tyveårige jenta tenker seg litt om før hun fortsetter:

-Jeg vil bli frisk. Men det er vanskelig, fordi jeg vet ikke hvordan ellers jeg skal skyve vekk problemer - sorg, dårlig samvittighet, frustrasjon... Det er også hardt å bryte ut av mønsteret som jeg har vært inne i de fem siste årene. Dette tror jeg utenforstående har vanskelig for å forstå.

Det er jo «bare»...

- Da jeg fortalte en kompis av meg at jeg hadde spiseforstyrrelser, ble han nesten sint på meg og beskylte meg for å ha liten viljestyrke. Det var jo «bare» å la være å spise og spy. Jeg måtte styre tankene mine over på noe annet.

Men det er ikke så lett. Hele tiden tenker jeg at i dag er siste dagen, dette var siste gang det skjedde, nå er det stopp. Jeg starter på nytt flere ganger i uka. Lover meg selv bot og bedring. Men så går noe mot meg, og jeg må trøste meg - jeg har funnet en god unnskyldning for å spise. Det er følelsene mine som bestemmer hvordan matinntaket mitt er. Såkalte normale mennesker spiser når kroppen gir signaler om at den trenger mer energi. Jeg gleder meg til den dagen da jeg også klarer å la kroppen - og ikke hodet - bestemme matbehovet mitt.

Kontroll- og mestringsfølelse

-For å illustrere problemet, kan man si at alle blir tildelt ei tom verktøykasse når de blir født. Denne kassen fylles opp med verktøy etter hvert som man vokser opp. De som sliter med spiseforstyrrelser har ei sluttet verktøykasse; den mangler av forskjellige grunner endel verktøy. Når man trenger hammeren, men ikke har den, må man bruke et annet mindre egnet redskap; slanking eller mat. Mat blir en mestringsmekanisme.

En anorektiker beskriver sine handlinger slik:

-Det dreier seg om å ha kontroll. Slanking var min måte å kontrollere på. Jeg var mestret; hadde kontroll over. Endelig var det klart! Selvtilliten steg for hvert gram som forsvant. Men jeg ble aldri fornøyd, og jeg stoppet ikke før jeg havnet på sykehuset. Det har skjedd to ganger.

Når jenta blir kvinne

Den utløsende faktoren som går igjen er rolleovergangen; utviklingen fra jente til kvinne.

-Forstyrrelsene oppstår som oftest i puberteten, og det betyr veldig mye å være søt, slank og pen. Vi har de forbilder -popidoler og skuespillere- som selvviskelig var rålekre og super slanke. Vi kastet oss på vår første slankekur, og det var starten på vårt naturlige forhold til mat, sier jentene i IKS.

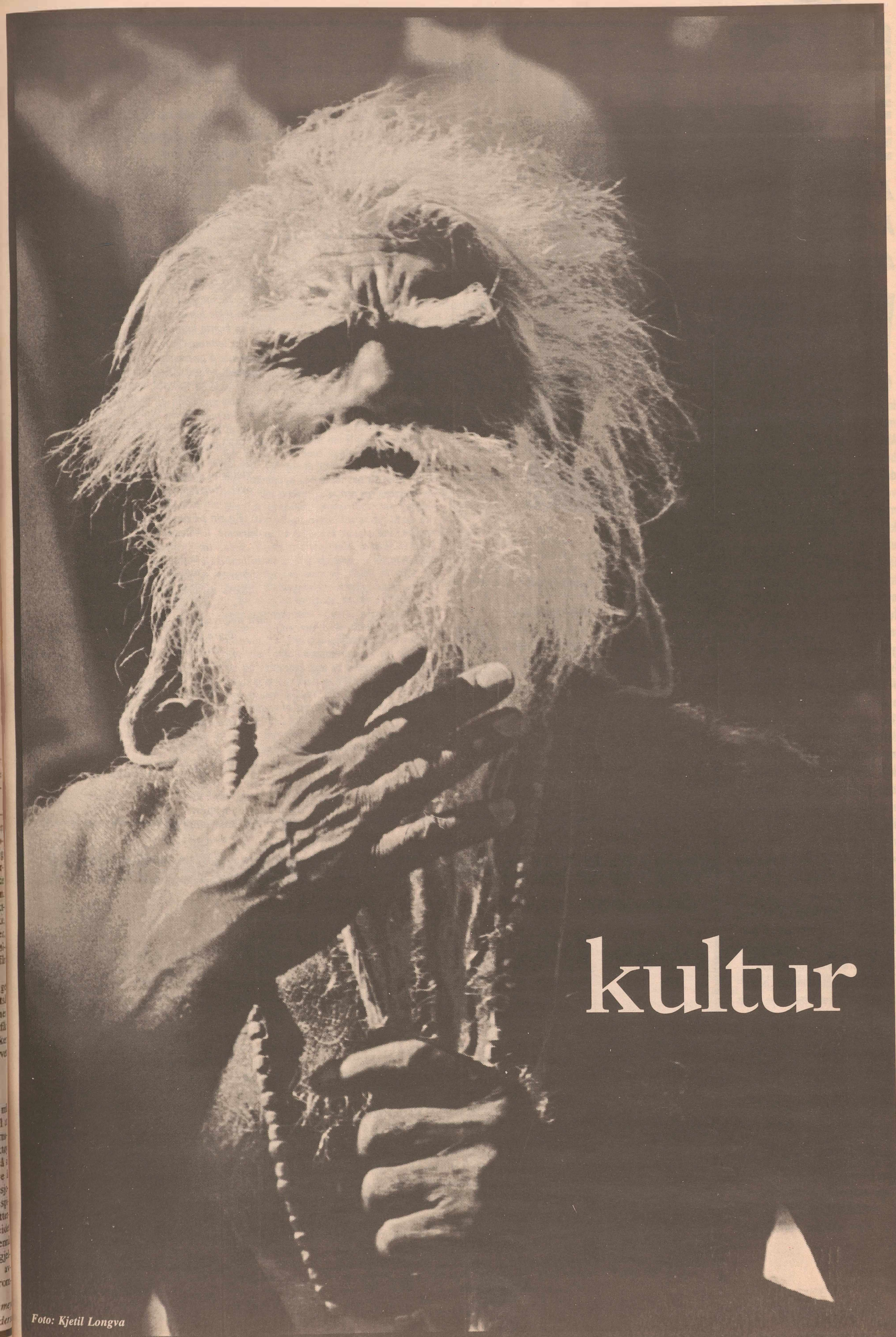
Det er vanskelig å generalisere, men ofte stiller kvinner som får spiseproblemer store krav til seg selv, og de sliter med dårlig samvittighet når de ikke klarer å leve opp til det. De kan være veldig pliktoppfyllende og selvkritiske typiske perfektionister, men samtidig veldig forsømmelige for kritikk. De har lett skyldfølelse.

Men bak det dårlige selvbildet ligger det alltid mange andre problemer som fører til at jenter får spiseforstyrrelser. Årsaker som ikke jentene selv er om engang.

Tålmodighet

-For å bli helt frisk, må jeg finne ut årsakene til mat er min mestringsmekanisme - hvilket verktøy det er jeg mangler, for å bli det sånn. Jeg må lære å kjenne igjen alle situasjoner som fører til at jeg spiser og eventuelt spyer ut på. I ett år har jeg arbeidet med dette, men jeg er fortsatt bare i startfasen. Det gjelder å være tålmodig, og slutter jentene i IKS Tromsø

Lena S. Glosten
Rachel K. Arndt

kultur

Foto: Kjetil Longva

KULTUR
KOMMENTAR

Den kulturelle trygghet!

KOMMENTAR Vi som bor i Norge, verdens utpost, er godt skjermet fra alle verdens grusomheter. Vi lever i en stille og rolig tilværelse, her oppe i det klade nord. Med ingen andre bekymringer enn hva man skal ha til middag neste dag. Men ingen skal si at vi er havnet i bakevjen, neida vi følger med der det skjer når det skjer, med TV som vår trofaste følgesvenn får vi fragmenter og komprimerte brudstykker fra alle de viktige hendelsene ute i den store verden. Etterpå er vi imidlertid tilbake i vår traustige og trygge tilværelse, som vi beskytter over alt på denne jord. Den minste forandring gir oss skjølvinger langt inn ryggmargen. Vi har nok oppgjennom tidene blitt innpodet med frykt for det fremmede og ukjente. Vi må til enhver tid ha full kontroll over omgivelsene. Vi er blitt fanatisk opptatt av å kategorisere selv det minste element i samfunnet. Bli man konfrontert med noe som man ikke umiddelbart kan kategorisere inn i en eller annen større sammenheng blir man usikker. Den minste lille nye og ukjente ting kan få oss ut av balanse slik at vi totalt mister fatningen. I Norge skriker man opp selv for den minste lille kulturelle forandring. Det er nok hardt for mange å måtte innse at alt ikke lenger er som det engang var. Verden er i stadig forandring og det skjer fortere en enn noensinne før. Våre gamle kultursymboler blir etterhvert erstattet med nye, som kanskje til og med er den rake motsetningen av dem man hadde før. Nåtids og fremtidens teknologi vil nok gjøre at kulturelle forandringer vil komme mer i bølger og gjøre at man får større kulturelt felleskap på tvers av landegrensene, men selvsagt med lokale særtrekk. Så mange av våre gamle kultursymboler er nok nå på vei til å bli utrangert. Likevel kan det være viktig å forsette å ta vare på dem, om ikke annet enn for kuriositetens skyld.

Jørgen Finst

Ikkje der

Gje meg, kanskje berre litt;
men det du har:
Gleda, sjøvlsagt, men og
sorga, i si svartaste drakt;
i si jævligaste innpakning,
faenskapen;
innhaldet av ditt nærvær.

Hald meg fast, fang meg
i ditt nett av uforståelege
kjensler, la dei kome som
lått og tårer, skrik
og spør korfor og kven;
la meg kjenne
byrda av ditt der-vær!

Gje meg alt untatt minna.

Y.Nordgård

Avtrykket

Nær nok sneen
til å føle kulda mot kinnet
men ikke lenger
hold deg der
la den skarpe luften skjerpe sansene
lat som du legger ansiktet ned i sneen
- avtrykket du får når du løfter hodet

Nær nok flammen
til å føle varmen mot panna
men ikke lenger
hold deg der
la de lunkne ilingene løsne latteren
innbill deg at flammen sluker deg
- se hva som blir igjen

De varme restene
smelter avtrykket i sneen
iskrystaller renner vekk
- se hva som blir igjen

Tore Johan

Helt PSYKT

Det heter p-sykiater og p-sykolog men ikke psykiatisk p-sykehus,
psykiatisk sykehus heter s-y-k-e-h-u-s og ikke ps-y-k-e-h-u-s
Hva er så psykt med å hete psykehus? Ingenting, spør du meg. Men kanskje
er jeg så psykt at jeg ikke ser hvor psykt det er å hete psykehus, og til og med
p-s-y-k-r-i-a-t-i-s-k ps-y-k-e-h-u-s
Med det samme (mens jeg nå har deg der) Hvorfor heter det nå psykolog og ikke
psykeolog Tenk hvor psyklig morsomt det hadde vært å gått til psykeologen Har
du psykkelige problemer ville han da ha spurt Psykelig morsomt, spør du meg
Har du god Psyke?

Sten-Rune

Mitt høgaste ønske
om å ta han
knekke han
gje han inn
se han blø
materialiserte seg
i runde en
som kjærlegheit.
Eg tok han fysisk
beit han i øret
klemte han
men ikkje hardt nok.
Viss eg knytte han til meg
e det letterer å såre
Eg begynte å grave en grav
og fant det passannes
å be
vør og gudmann og
kvinne om
hjelp.
Eg var pen med leppestift
og trolsk parfyme
runde to e nesten
over. Han e basta
og sitt fast.
Eg sitt på han
klemme, lar det stå
til
han ikkje vil og
eg stikk av. Langt.
Skriv det verste
eg kommer på
med ambivalente føles
angre ikkje
elske ikkje
føle ikkje
e ikkje
død
e levannes
Han også?
Eg veit
ikkje
Eg e ikkje
redd
rope eg
i angst
og sånn slutte det
men alt
forsette.
ell.

DEN SISTE KRAMPE

I kottet krøkes en krok,
han har ei krefter for kny,
han spørres, skrikes og ristes,
alt levnet er blick så blankt.

Solen synker for kvelden,
han strekkes for atter å se,
han øyner en gyldenlakk,
grafsfer for lukt i nesen.

Han ser ei, lukter ei,
synker, sukker og stønner,
lyset slukket før frosten kom.

T. Berfott

Afrorock i bedehuset

På veg til ein konsert, eller iallfall noko som kan bli ein konsert, stoppar vi utanfor Indremisjonen. Det er her det skjer i dag.

På døra heng det eit opplysende skilt om at her får ein kjøpt betasuppe til tretti kroner med brød. Det er ikkje Blå Kors sin suppestasjon, det er kurs om afrikansk folkemusikk. Her er det danseglede og heftige rytmar som er hovudingrediensar. Tilstade i salen sit femten forventningsfulle deltakarar og ventar på å få slukka sin lengt etter det eksotiske; gje oss rytme, song og halleluja! Dagens guru kjem frå Tanzania og er her i Tromsø for å delta i eit hjelpeprosjekt for Kamerun. Ikledt ein fargeglad folkedrakt frå Tanzania smiler han breidt til sitt læresugne publikum.

Han let sin rungande røyst høyrast ut over forsamlingshuset: Afrikas og Tanzanias nasjonalsong finn sin veg ut i lokalet og ein fyllast med ei høgtidsstemning. Ein får lyst å reise seg i all hast, så tek vår ven fram si geiteskinnstromme og eggande rytmer breiar seg i kroppane som vugar i takt med Afrikas vakre hymne. Mannen som let oss få innblikk i den rytmiske verda heitar Deo Kiligitto. Han bur i Drammen og er kjempeglad for å vere i Noreg. Vi får høyre at alt kjem frå Afrika. Ialffall starta all rock, jazz, gospel og blues nettopp i denne verdsdelen som vi i dag forbind med kjipe misjonærar, tamtamtrommer og sultkatastrofar. Det er her røttene har sitt feste. Medan Deo let sin røyst ljome inn i trommehinna ser ein for seg eit heilt kor av syngande glade afrikanarar. Prøvande nynnar dei barskaste av publikum og kursdeltagarar: -We are marching in the name of lord!

Om ein marsjerer i Herrens namn skal vere usagt, men artig er det iallefall. Innimellom hallelujarop og jungelbrøl fortel han om vesten sin materialisme, der alt skal målast i pengar og verdiar, mot Afrika der musikk, iallfall for han, er ein vesentlig del av tilvere. I Afrika driv ein med musikk og lagar instrument fordi det

er givande og skaper samhald. -I vesten er også musikken industrialisert og gjort til ein vare. I Afrika tek ein ein trepinne, bankar til brusorkor som ein borar hol igjennom og festar det heile med ein ståltråd. I Noreg kjøper ein ferdigproduserte marakkas -fantasilaust og keisamt. Her er det snakk om å bruke tid på noko konstruktivt og lærerikt framfor å kjøpe tamme rytmeinstrument i plast.

Dans er sunt!

Med ei ringlande fotbjelle stampar mannen frå Afrika føttene i bakken og svetteperlene trer fram under eit knallraudt panneband. -Reis dykk! Her i Noreg trur de at for å danse må ein gå på skule og lære dei rette trinna og diverse posisjonar. Dansen blir for dei flinke og dei som har lært. Det som skal vere fridom og uttrykk for glede blir stivt og planlagt. Det impulsive forsvinn, ein er redd for å trække dei andre på tærne og gløymer at dans er kjensler. Aktiv bruk av kroppsspråk forsvinn i redsle for at det ikkje ser bra nok ut. I Afrika er dansen heilt essensiell. Dans er eitt rituale, dansen er med der folket er og dansen er direkte -eit uttrykk for det som er. Dans er sunt og herlig. Deltagarane ser blygt ned i golvet. På veggen heng eit bilete av krossen med inskripsjonen: «Korset-verdens eneste haap». -»Det var i de tider da der sto skrevet... « Dei femten utsendte prøver ut nye steg, nye instrument og syng prøvande på afrikansk om at Herren er der for oss, og om at Han er vårt store von.. Nokre fniser sjenert, medan andre svinger seg intensivt og brøler ut lykkelige jungelrop. Dei kristne er ikkje lengre det dei var... For det er Ten-sing og New life som står bak denne aksjonen. Dei har tatt initiativ til ein konsert til inntekt for Ka-

merun og søker å freiste tromsø-folket til å lytte til flotte rytmar i ukjent terreng.

Det blir rop ut eitt krav om pause og eg ser mitt snitt til å huke tak i denne danseglade mannen.

Fleirkulturelt felleskap

-Kva gjer ein mann som deg i Noreg?

-Eg kom egentlig hit på ferie, men likte meg så godt at eg skipa rytmeverkstad og søker å fremme samarbeid mellom kulturar som finst i Noreg. Eg reiser rundt i heile landet og presenterer rein afrikansk musikk. Eg har forskjellige repertoar for forskjellige menneskegrupper. Her har eg vald å presentere afrikansk kultur i ei kristen forståing. På repertoaret mitt finn ein også reggae, afro-rock og rein afrikansk folkemusikk.

Deo Kiligitto er kulturarbeider for Drammen kommune. Han arrangerer internasjonale festar der dans og musikk og utradisjonelle matrettar set piff på arrangementa. - Som pedagog klarer eg å få folk til å svinge på kroppen. Eg ser på meg sjølv som eitt bindeledd mellom det veldige norske og reine afrikanske. Eg jobbar med folk frå to til åtti år. Dei det er lettast å kome i kontakt med er små barn. Dei er nyfikne, opne og elsker å prøve ut lydar og improvisere. Eg saknar glade

Foto: Misjonstidene

nordmenn. For meg verkar det som de ikkje tør å vise glede. Likevel; dei fleste liker å møte nye kulturar og det er stor etterspørsel etter afrikansk rytme- og sangseminar.

Sjølv er eg glad i norsk mat og stortrivast i slalombakken. Snø er innmari morsomt -skikkelig kjempegøy. Deo Kiligitto snakkar reinhakka oslovøring og smiler lukkelig. -Eg reiser snart til Bergen og vidare rundt i dette vinterlandet. For å fremme eit kulturelt og fargerikt Noreg, avsluttar han.

Solveig M.L. Kavli

Prisbelønnet samtidsroman

"Leiegården"
Thure Erik Lund.
Aschehoug Forlag

BOK

Romanen «Leiegården» av Thure Erik Lund er blitt utpekt til norsk vinner av den skandinaviske konkurransen om beste samtidsroman 1994. Forfatteren har før gitt ut «Tanger» og er blitt priset av mange kritikere for sin språkbevissthet og originalitet. Så er det sagt. Men det må også sies at denne boken ikke akkurat er noen solskinnshistorie. For det første forteller den ingen historie, og for det andre går det hele mest i gråsvarte toner der bare små, små glimt av lys får slippe til. Det handler om tre mennesker (Johannes M, Martha D og Gudmund N) som bor i den samme forfalne leiegården et sted på Oslo østkant. Det hele utspiller seg i løpet av en regntung onsdag i november i form av disse menneskenes indre monologer. De er alle einstøinger, sære, ensomme, intellektuelle og med en innbitt motvilje mot det etablerte samfunn. Johannes D er evig-

hetsstudenten som nettopp denne dagen skal begynne å skrive på sin avhandling om den uunseelige planten «trinervium». Dette er hans lenge forberedte livsoppgave. Alt annet har han stengt ute ved hjelp av «stilgrepet» sitt, som består i å sky alle «samtalemulige» situasjoner og aldri se mennesker inn i øynene. Men oppgaven blir aldri påbegynt, ihvertfall ikke denne dagen. Han stoppes av ambisjonene om den første utsøkte setningen som skal sile ut de uinnvidde leserne fra de invide (hvis de finnes). Johannes blir syk av alle de påtrengende, støyende menneskene med deres misforståtte hjelpsomhet og overlegne menneskelighet. Men kan han noensinne unnsnippe verden?

Alenemoren Martha D vil også unnsnippe. Mens Johannes lider av en nesten sykkelig passivitet, drives hun av en manisk rastløshet. Den kan bare tilfredsstilles gjennom lange, nattlige kjøreturer i Malibuen. Da får hun kontakt med «verdensfølelsen», da vekkes hun til live fra den zombiaktige, levende-død-tilværelsen de fleste dasser rundt i. Bare sønnen gir henne en følelse av mening og substans. Og dette er faktisk bokens eneste lille glimt

av håp. For når man kommer til Gudmund N dras man virkelig ned i rennesteinen. Som ex-performance-kunstner, nå tømmerhogger, med en sønn som forakter ham og et helvete av et samboerskap er alt i grunnen over for denne mannen. Han og samboeren er fanget i et forhold der kjærlighet og respekt forlengst er ute av bildet. De deler den samme møkka, de samme mislykkede drømmene og den samme forakten for seg selv og hverandre og dette holder dem sammen. For hva er vel alternativet? Sigmund, som uforbederlig intellektuell og «avdanka åndsmenneske», leter likevel etter Ordet, det magiske ordet som er hans ord, som skal pløye seg gjennom alle de andre intetsigende ordene og sprengre verdensbildet.

Boken viser mange såkalte «tidssymptomer». Mangelen på kommunikasjon er en ting, eller rettere sagt samtalsens umulighet. For hvis disse menneskene en gang hadde møttes og begynt å prate (noe som i tilfelle måtte skje under en nødssituasjon) hadde de, til tross for sine likheter, ikke hatt noe å prate om. De lever i hver sin lille boks, de er overfylte, kaotiske hjerner som går rundt og tenker på seg selv. De

føler seg fanget i en forvirrende, modernistisk jungel der ingenting betyr noe og virkelighet er en subjektiv ting.

Språket i boken er blitt rost over alle støvleskaft av kritikere, og de har rett: Språket er rikt, nyansert og presist. Men skal jeg være ærlig synes jeg den var temmelig tung å lese, både på grunn av det dystre innholdet og de lange setningene, spekket med kommaer og gjentakelser. Poenget er vel å fange tankeprosessen, uten omskrivninger og kjekke sammendrag. Dette er ikke typisk traurig sosialrealisme. Det tunge løftes litt opp av den svarte humoren og den gjennomgripende ironien. Noe lett sengelektyre er dette ikke, men for dem som virkelig ønsker noen intellektuelle godbiter / kampestener å tygge på, kan boken absolutt anbefales.

Christine Haraldsen

Til begjær og besvær

- Kvinnebrystet i vestlig mote og billedkunst

Da den første apen reiste seg opp på to bein og ble homo erectus, var det mye som aldri kunne ble det samme igjen. Menneskenes omgangsformer ble mer frontale; man møtte hverandre ansikt til ansikt - i motsetning til ansikt til bak - og hunnapens karakteristiske, oppsvulmede rompebaler ble neddempet til fordel for brystene, som overtok rollen som hunnens fremste seksuelle attributt. Mennesket ble dermed det eneste pattedyr hvis pletter har en erotisk såvel som praktisk funksjon. Litt platt kan vi si det slik at etterhvert som hannen så mer til hunnens bryster, ble de også mer å se på.

Kvinnen har til en hver tid «måttet» tilpasse seg og kroppen sin etter skiftende moter og idealer. Hver epoke har hatt sitt kvinneideal, hovedsaklig frambrakt av menn, i tråd med den rollen det paset mennene at kvinnen skulle spille i de ulike periodene.

Psykologen J.C. Flugel framsatte dessuten en teori om at ulike deler av kvinnekroppen blir fokusert på til ulike tider.

Han kalte dette «de skiftende erogene soners prinsipp». Klesdrakt og andre moteelementer framhever de(n) delen(e) av kvinnekroppen som til en hver tid blir betraktet som «viktigst». De to kroppsdelenene som har vært oftest og sterkest fokusert er baken og brystene. Krinolinen og køen har med jevne mellomrom opp gjennom århundrene, helt siden renessansen, vært essensielle deler av kvin-

nens klesdrakt. Formålet med innretningene var å øke kvinnens hoftumfang og gi inntrykk av brede, «feminine» hofter og strutterompe. På samme måte har korsettet og utallige varianter av brystholdere fått bysten til å se ut som det den ikke har vært: enten flat og ikke-eksisterende, som i renessansen og 1920-åra, eller yppig og svulmende, som i barokken og 1950-åra.

Kvinnen i den minoiske kulturen på Kreta for 3000 år siden gikk uten noen som helst til å skjule eller beskytte brystene. Kjolene var lange og kraftig innsnørte i livet, mens brystene tørt nakne og liketil ut i overkant. Men dette var i førkristen tid, da seksuelle attributter var til for å vises fram og kvinnen ennå var stolt over sin kropp og dens særpreget.

Den besværlige bysten

Utover i middelalderen, da kristendommen for alvor hadde fått fotfeste i Europa og kirken var på høyden av sin politiske makt, var det derimot et annet syn som rådet. Brystene ble betraktet som «djevlelens verk» og en hver som blottet dem for mye kunne risikere å bli utstøtt fra kirken av selveste Paven. På denne tida var jernkorsettet et utbredt kledebon. Dette så ut som en krysning av rustning og helsestrøye og hadde solide hengsler i sidene (en kan ikke unngå å se for seg det ufrivillig komiske i intime situasjoner på denne tida, da hustruens korsett kanskje knirker en smule i hengslene under avkleddningen og husbonden lakonisk sukker: «Jeg tror du må smøre korsettet ditt igjen...»).

I Bayern var det lenge en utbredt skikk å prese brystene til ungjentene sammen med treplater festet til brystkassa. Mens tsjerkesserne sydde småjentene inn i stramme lærplagg som de måtte gå med helt til bryllupsnatta, da det var brudgommens privilegium å sprette dem opp og «frigjøre» brystene. Så fikk de lov til å vokse, hvis de fremdeles kunne...

Da var det nok litt mer bekvemt for de stakkars brystfagre i 1920-åra, da kvinneidealet var «la Garconne» - guttepike. På denne tida skjulte man en litt for velutviklet barm ved å «brette» brystene nedover og presse dem inntil ribbeina, før man snørte dem inn med elastiske bind. I disse åra fantes det faktisk et firma i New York som spesialiserte seg på hjelpemidler til dem som ikke hadde den riktige, gutteaktige bysten. Navnet var be-

Modergudinnefetisj fra Willendorf (Fra "The Nude").

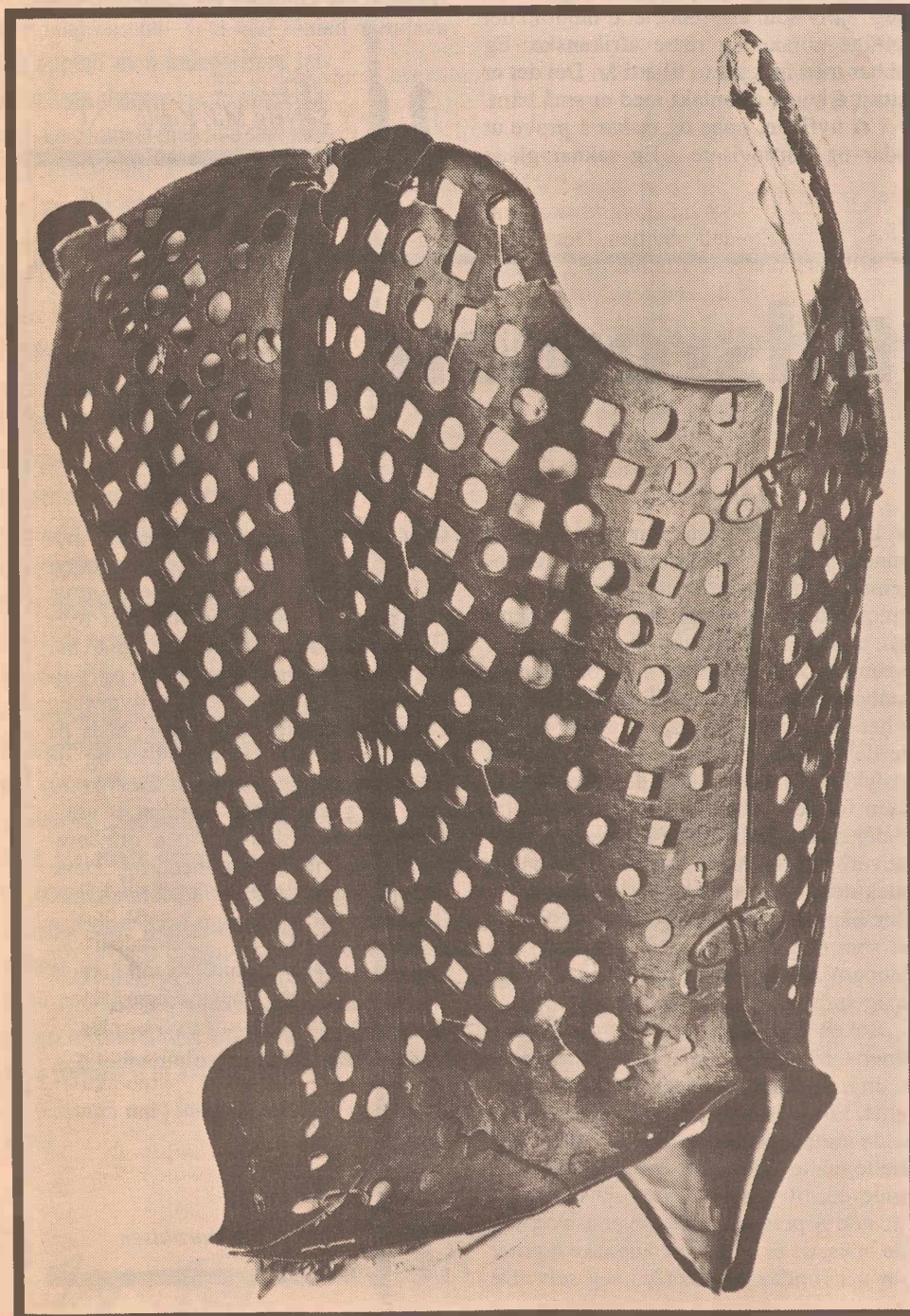
tegnende nok «The Boyish Form Biasière Company».

Skjønt, uansett åndenød og mangler de blodtilførsel - det var lettere å skjule bryster når de ikke var på moten enn gjøre dem større når det passet seg. Alle rede på 1700-tallet dukket det opp jukse bryster av voks og presset bomull. Disse var verken særlig naturtro eller behagelige, stive og utspilte som de var. Men over 1800-tallet bedret situasjonen seg for de beskjedent utstyrte, da blant annet gummi ble et mer vanlig materiale. Man fikk oppblåsbare og bevegelige «brysttillegg» som var lekkert rosafarget og fulgte åndedretsbevegelsene og så videre.

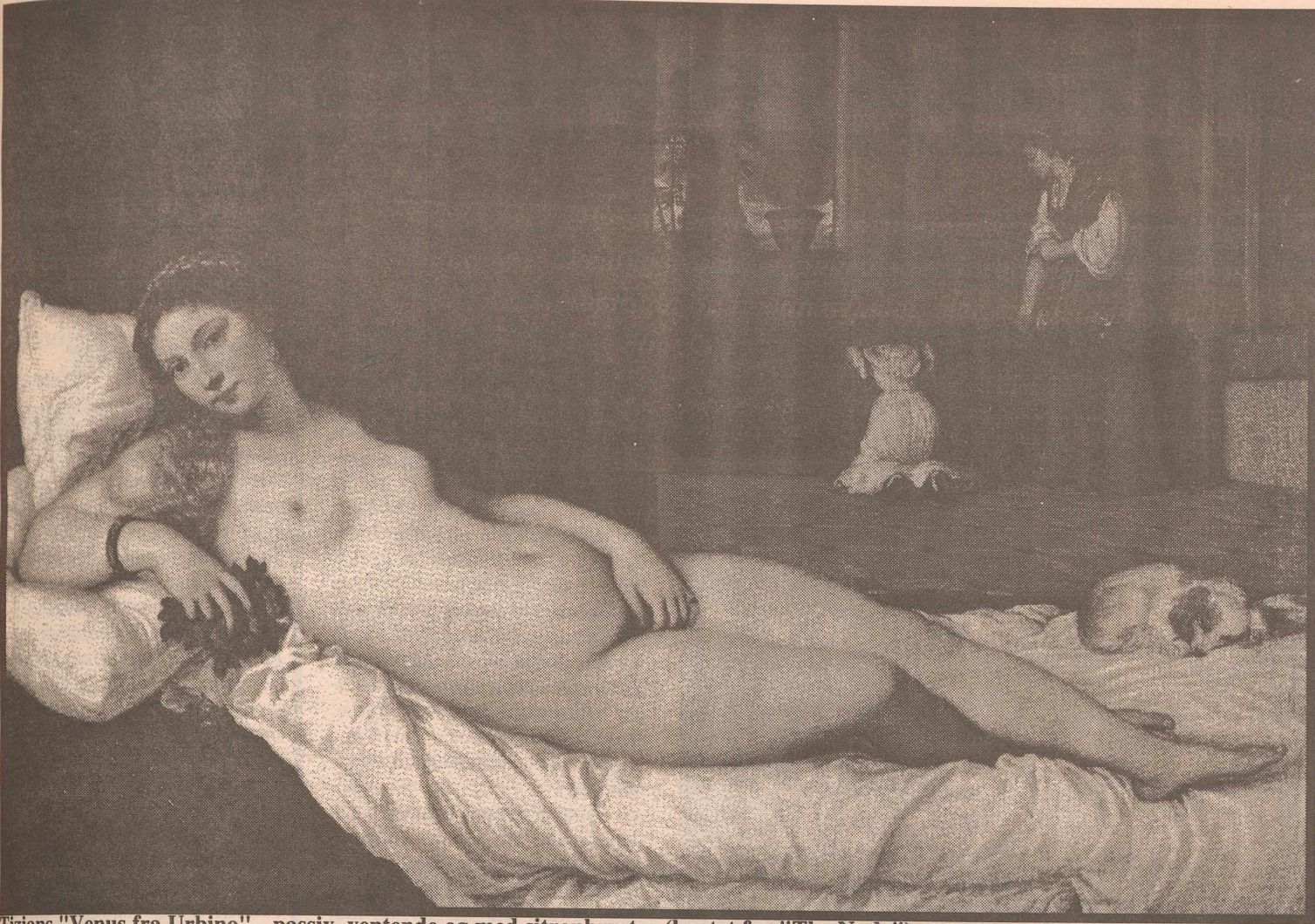
I 1950-åra, da Marilyn Monroe «genserpiken» igjen gjorde bryster moderne, var man blitt enda mer oppfinnsomme. Behåene ble utspilet, utstoppet, oppblåst og vattert til den store gullmedalje. De relativt nye materialene skumgummi og olje kunne dessuten gjøre disse brysterne overraskende naturtro.

Behåen på bålet...

På bakgrunn av denne lille historiske oppsummeringen er det kanskje lettere å skjønne den sterke symbolikken som kvinnes behå-brenning på 1970-tallet. Det var ikke bare et særpeget «kvinnelig» plagg man hev på bålet. Det var århundrer urealistiske krav til en kvinnekropp

Jernkorsett fra middelalderens Europa (Fra "Skjønnhetens tyranni").

Tizians "Venus fra Urbino" - passiv, ventende og med sitronbryster (hentet fra "The Nude")

og først og fremst en kvinnebyste som skulle se ut som noe den ikke var. Det som lå bak var generasjoner med oppheising, sammenpressing og utspiling med kun ett formål for øye: å etterkomme mannens vekslende tvangsforestillinger om hvordan kvinnebrystene «skulle» se ut. I noen korte, gygne øyeblikk varmet kvinnene seg på de forkullede restene av mannens utopiske kvinneideal. Før de på veien hjem som snarest stakk innom Lindex og kjøpte en ny 80B i silk-look...

Men da topplostrenden gjorde sitt inntog for fullt på vestlige badestrender i slutten av 70-åra/begynnelsen av 80-åra, ble kvinner nok en gang konfrontert med idealbryster og menns tydelige preferanser i retning ungdommelige «jomfrupupper». Og nå hadde teknologien kommet så "langt" at selv det blottede brystet kunne få en hvilken som helst fasong eierinnen ønsket. I løpet av 1980-åra fikk vi en eksplosjon i antallet plastiske brystoperasjoner.

...og puppen under kniven

De tiltakene som er ramset opp ovenfor, om tidligere tiders forsøk på forminskelse og forstørrelse av busten, kan nok virke absurde. Men sammenliknet med våre dagers kliniske inngrep og fysiske lemlestelse av brystene, blir det meste ganske så uskyltig og ufarlig. Det er blitt like lett å få skreddersydd en ny byste som et hvilket som helst annet «tilbehør». Har man «for lite», putter man bare inn en silikonballong i brystet og fyller opp så mye som man syns er nødvendig. Og har man «for mye», skjærer man bort det som er overflødig.

Silikonimplantningen kan hardne og nærmest føre til at brystet sprekker. Beskjæring av bryster fratar kvinnen muligheten til å amme, i tillegg til at det er omtrent like ubehagelig og primitivt som omskjæring av klitoris. Men slike hensyn kommer tydeligvis i annen rekke for kvinner som er fast bestemt på å

få gjort noe» med brystene sine. De mange skrekkeksemplene på mislykkete operasjoner, som i mange tilfeller har ført til at hele brystet har måttet fjernes, ser heller ikke ut til å skremme mange kvinner vekk fra slik selvtekt.

I våre dager, i vår «siviliserte» verden, tror vi at vi endelig har lært å akseptere og verdsette naturen slik den er og for dens egens skyld. Ikke minst har feministene etter årelang kamp trumfet i gjennom et kvinnesyn som ikke lenger kun dreier seg om kropp og utseende. Likevel fortsetter kvinnen sin kampp mot kroppen slik den er, mot naturens gang. Hun fortsetter å kultivere og «forbedre» sin egen kropp etter mønster av det til en hver tid herskende idealet - med det (ubeviste?) formål å vinne over naturen og gjøre kroppen til sitt eget kunstverk.

Og kunstverk er et viktig stikkord. For nettopp i billedkunsten har moten hatt sin konkurrent i dikringen av kroppsidealer. Og i kunsten er det kanskje enda lettere enn i moten å spore menns innflytelse over skjønnhetsidealer generelt og kvinneidealer spesielt.

Blott(et) til lyst

I kunsten, som ellers i vår kulturkrets (og de fleste andre kulturkretser) har mannen hatt bukten og begge endene; menn har skapt kunst, og de har fortrinnsvis skapt den for andre menn. Og siden de fleste menn til alle tider har kunnet forenes i sin interesse for kvinnen og kvinnekroppen, gjerne som kjønnsobjekt, har naturlig nok mye læret og marmor blitt viet nettopp kvinnen og hennes kropp.

I kristen tid har dessuten kvinnekroppen i varierende grad vært tabubelagt. Til visse tider har kvinnene måttet skjule så å si hele kroppen og alt som kunne avsløre noe som helst om dens form. Til andre tider har de nesten ikke hatt klær på, og de få de har hatt har vært mer for å framheve enn å skjule. Men uansett mer eller mindre påkledd kvinneideal: menn har alltid vært mest

interessert i den fullstendig avkledd kvinnekroppen. Alle billedkunstere med respekt for seg selv har malt en akt eller tjue - gjerne med tittel «Venus» eller «Susanna i badet». De religiøse/mytologiske titlene har i regelen bare vært en nødvendig legitimering av motivet, i tider da nakenhet og medfølgende implisert seksualitet var tabu. Uaktet hva kunstneren har kalt kvinnen og/eller situasjonen på bildet, har det i grunnen bare vært et skalkeskjul for å få vise fram en naken kvinnekropp, helst lett henslengt i en passiv stilling, som objekt for mannens blikk. Tilskueren (= mannen) blir tvunget inn i rollen som kikker, enten kvinnen foretar seg noe eller bare ligger der «ventende».

På samme måte som oppskriften på kvinneakt har holdt seg nærmest uendret gjennom de fleste kunsthistoriske perioder før vår tid, har også den avbildete kvinnekroppen endret seg overraskende lite, tatt i betraktning de store variasjonene i kroppsideal til ulike tider. Langt hår, runde hofter og bryster på størrelse med sitroner er en ganske dekkende beskrivelse av den gjennomsnittlige Venus/Susanna/Batseba på nesten et hvert gitt tidspunkt mellom år 1500 og 1900.

I den kristne kulturkretsen har (mannlige) billedkunstnere nesten utelukkende utstyrt kvinnene med struttende jomfrubryster, uten spor av verken melkeproduksjon eller barnemunnen. Selv kunsthistoriens ammende mødre har bemerkelsesverdig faste og ferskenaktige bryster.

En kan lure på hvorfor kunstnerne har villet stikke biologiske fakta under en stol på denne måten. Deres framstillinger står jo i grelle kontrast til de små fetisjene vi har bevart fra matriarkatets glansdager. Den gangen var kvinnens *fruktbarhet* var det sentrale og modergudinnene som er avbildet er følgelig utstyrte med både solid bekkenparti og reale hengepupper til å fø opp unger med. Men siden patriarkatets morgen har menn først og fremst interessert seg for brystenes erotiske funksjon. For

stendighet i seg. Det er noe umoralisk ved en brystfager kvinne, sammenliknet med en som er sparsommeligere utstyrt. I vår bevissthet er beskjedenhet og kyskhet like nært knyttet til hverandre som overflod og umoral. Derfor dukker de storbrystete kvinnene opp for det meste i karikaturer. Der representerer de den latterlige kvinnen; en dum og enfoldig skapning som ikke kan brukes til annet enn mannens forlystelse. Denne noe schizofrene holdningen i mannsamfunnet kan kanskje sees som enda et aspekt ved det berømmelige hore/madonna-dilemmaet til den vestlige mannen?

Uansett kan vi slå fast at også i billedkunsten har menn skilt mellom det de har begjært og det de har respektert. I det virkelige liv har de siklet etter kvinnenes møysommelig opparbeidede og utstilte byste, mens de i billedkunsten har latterliggjort det selvsamme fenomenet og dyrket de små, diskrete og usedvanlig «velformede» brystene som få kvinner kunne drømme om å besitte.

Til slutt...

Kvinner har bryster, og menn ser på dem. Slik kommer det alltid til å være. Likevel burde vi begge være litt mer oppmerksomme på denne fokuseringen og bli mer kritiske til følgene av den. Det er skremmende få grenser for hva kvinner kan få seg til å gjøre mot sin egen kropp, for å leve opp til de diffuse og ofte urealistiske idealene som motens (og mennenes) luner dikterer. Disse små betraktningene kan kanskje bidra til at flere får øynene opp for den absurde og tildels skadelige kroppsfikseringen i vår kultur. I så fall ville det være et skritt på veien.

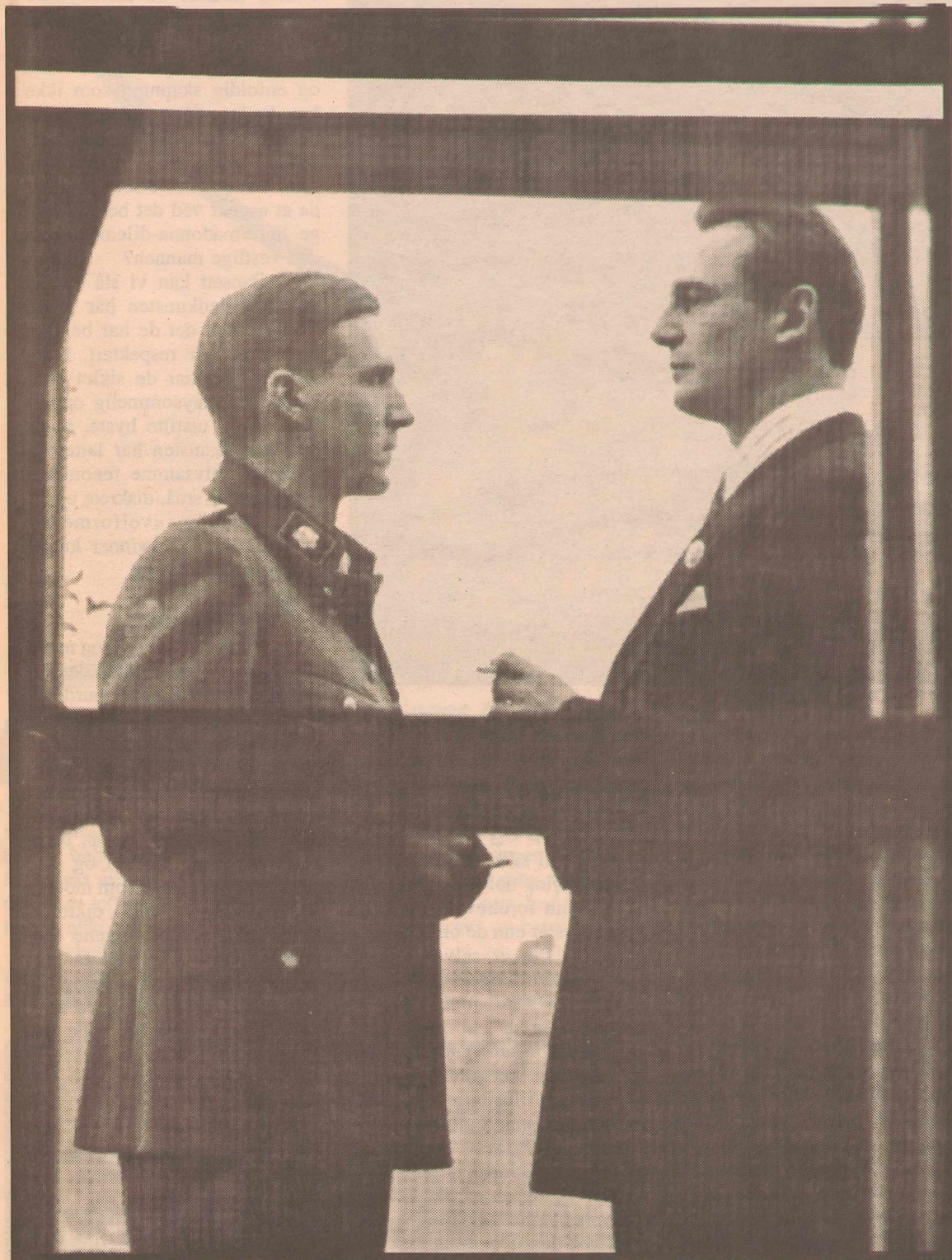
Nina Lager Vestberg

Litteratur:
Skjønnhetens tyranni - Arline og John Liggett (Cap-pelen 1989)
The Nude - Monica Bohm-Duchen (Themes in Art, Scala Books 1992)
Kvinnenes kulturhistorie - red. Vogt m.fl. (Univ forlaget 1985)
Die Frau in der Karikatur - Eduard Fuchs (Langen, München 1907)

Stolt og frodig minoisk kvinne fra Kreta (hentet fra "Skjønnhetens tyranni")

Drama eller dokumentar?

Ralph Fiennes og Liam Neeson fra filmen Schindlers Liste (foto fra Film & kino).

Schindlers liste er en film som «alle» skal se. Den forteller både en god historie som bare Spielberg kan fortelle den, samtidig som den ikke kan unngås å bli vurdert utover det rent kunstneriske. Utopia har valgt å diskutere filmen med en som har et nært forhold til Holocaust. Lewis Fried er for tiden Fulbright-professor ved Engelsk-seksjonen på UITø, utlånt fra Universitetet i Ohio. Besteforeldrene utvandret fra Polen til Amerika ved århundreskiftet, og i flere år oppfordret de sine slektninger til å komme etter. Få gjorde det, og under 2.verdenskrig ble tilsammen 53 av slektningene til Lewis Fried tatt av dage i Auschwitz.

Få nye filmer er satt opp på kinoen framover. Flere av filmene vi omtalte i forrige nummer har blitt utsatt. Men et par filmer er da aktuelle kommende uke. Deriblant tidligere omtalte «Vacas» om spansk nabodrama sett i kuperspektiv. Og så kommer «I min fars navn» 18. mars. Her handler det om britisk justismord på fire antatte irske bom-

bemenn og den alt for sene frikjennelsen av dem. Et lite smigrende innblikk i britisk politisk arbeidsmetoder altså.

Sidetema i filmen er en av de dømtes kompliserte forhold til sin far.

Også ment satt opp snart er James Ivorys «Resten av dagen». Filmen bygger på en roman av etter angret han og prøver å rette opp flausen.

zuo Ishiguro. Her handler det om den perfekte engelske butler og hvordan hans ubegrensede lojalitet til arbeidsgiveren kan ødelegge privatlivet for ham. Derfor overser han den vakre husholderskens tilnærmelser, og ofrer seg helt for jobben. 20 år

- Når ble du først fortalt om Holocaust?

- Da jeg vokste opp i New York etter krigen kom det mange jødiske flyktninger på besøk til oss, fordi faren min fikk kontakt med mange av dem mens han var utstasjonert i Europa som soldat. Jeg var bare 7 år gammel, men historiene de fortalte fra konsentrasjonsleirene gjorde et sterkt inntrykk. Senere, da jeg bodde i Israel og besøkte et søskenbarn, fikk jeg se et fotoalbum av nesten hele slekta. Etter hvert som jeg bladde pekte søskenbarnet mitt på bildene og kommenterte: Hun var 17 og ville bli sykepleier, osv. Tilsammen 53 av mine slektninger fikk den samme skjebnen: Auschwitz.

- Hvilket inntrykk ga Schindlers liste?

- Det er nærmest umulig for meg å vurdere filmen kunstnerisk. Styrken ligger i temaet og at den formidler en ei moralsk læresetning: At mennesker kan forandre seg og at en mann kan forandre noe. Det er kanskje ikke grensesprengende kloke ord, men du kan ikke sammenligne et etisk valg i en konsentrasjonsleir med et valg som fri mann. Der er det aldri snakk om å velge, det er alltid snakk om å handle for å overleve.

- Handler filmen i første rekke om jødeutryddelsene eller er det rett og slett en fascinerende historie om en bemerkelsesverdige mann?

- For meg er det et historisk dokument om bare en side av hele Holocaust, og den kan ikke måle seg med mer serøst dokumenterende filmer. Den er viktig fordi den er tilgjengelig for et stort publikum, og at den blir vist for unge mennesker.

- Vi snakker ofte om å lære av historien. Kan denne filmen bidra til det?

- Det er akkurat det mange håper, men ingenting tyder på at så skal skje. Etske læresetninger er skjøre, og må innpodes i en kultur på et mye dypere nivå enn gjennom trivielle gjentakelser. Skyggene fra Auschwitz vil snart være forsvunnet i og med at de siste overlevende dør ut. Da blir det opp til oss å forvalte arven.

U

Tore Gjerstad

Anthony Hopkins, kjent fra «Nattsvermeren» og «Dracula», har hovedrollen, og Emma Thompson («Stor ståhei for ingenting») er forsmådd husholderske.

U

Torgeir Eikeland

Filmklubben framover

Onn film på filmklubben kommende fredag. Da vises «Bad Lieutenant» om den slemme politimannen Brad, spilt av Harvey Keitel. De som så ham i «Reservoir dogs» har neppe problemer med å se ham for seg i en slik rolle. Ellers hadde han også den mannlige hovedrollen i «Piano». Regi er ved Abel Ferrara.

En voldtatt nonne og hennes for hovedpersonen uforsåelige tilgivelse av gjerningsmennene, får ham til å begynne å tenke. Hvis hun kan tilgi, kan det jo hende det finnes frelse også for ham... Ellers advares det om at dette er en ubehagelig film som ikke passer for sarte sjeler. Og NB: dette er en nattvisning.

Dagen etter settes Fellinis «Ginger og Fred» opp. Her handler det ikke om Astaire og Rogers, men om et lettere avdanket italiensk dansepar som opptre i et tv-show. Filmen var ment som et opprør mot tv-mediets reklameavbrudd og overfladiskhet generelt.

Den kvinnelige hovedrollen er ved Fellinis kone Giulietta Masini, og partneren spilles av Marcello Mastroianni, sminket til å ligne gubben sjøl. Symbolikk med andre ord.

Persongalleriet er ellers fargerikt groteskt. Anbefales for fjernsynsforaktere.

Fredag 25. mars får vi gjennom «Vindu mot bakgården» et blikk inn i Alfred Hitchcocks grufulle verden. Her når antydningens edle kunst nye høyder, og mestersens evne til å si mye med få virkemidler demonstreres til fulle. Jeff, ikke overraskende spilt av James Stewart, sitter i sin leilighet med brukket lår. Og i løpet av rekompensasjonen får han se ting gjennom vinduet som får ham til å konkludere med at et mord har funnet sted. Siden dette også er Hitchcocks mest omtalte film, skulle videre anbefaling være unødvendig.

Lørdag 26. mars blir det oppbyggelig påskevisning av Scorseses «Jesu siste fristelse». Mange husker sikkert spetakket denne filmen skapte da den kom i 1988. Den uavhengige bibeltolkningen den bygger på fikk kirkes autoriteter til å hyle om blasfemi. At Judas her framstår som relativt snill, var tungt å svelge.

Bortsett fra interessante variasjoner av denne typen er skjebne kontra fri vilje et viktig tema i filmen.

U

Torgeir Eikeland

Nokså musikalsk helg!

I helgen 10-13 mars arrangerte studentorkesteret Ompagniet «MINISMASHEN», de fikk i denne forbindelse besøk av sine musikalske brødre og søstre i Musinoksåkalsk fra Distriktshøyskolen i Bodø. Det hele ble lagt opp slik at det skulle bli en uforglemmelig helg for begge parter.

Mens Ompagniets uniformer består av pene snippjakker og lange frakker, holdt de Musinoksåkalske en litt annen stil. Deres uniformer bestod av selvlysende oransje oljebukser. Det er tydelig at deres uniformvalg er blitt inspirert av landsdelen de bor i. Den offisielle åpningen på «MINISMASHEN» fant sted om fredagen i Lysgården på MH byg-

get. Det var et stort spekter av artige innslag under åpningen. Det hele gikk ut på at man skulle tenne «MINISMASH» ilden. Før ilden kom frem der den skulle måtte den gjennom mange hindringer. Ilden startet i øverste etasje hvor man kastet seg utenfor i et tau. Deretter ble den ført videre på rullesti rundt i gangene og ned trappene før den til slutt

Ompagniet og Musinoksåkalsk i Storgata

Duskedamene i aksjon på MH.

endte opp fremme på podiet. Etter diverse taler og annet tull ble det hele ispedd noen musikalske innslag fra Ompagniet og deres Musinoksåkalske venner. De Musinoksåkalske hadde også med seg et knippe lettkleddede duskedamer som virkelig fikk en god anledning til å sparke fra seg denne dagen. Dette med dusk-

edamer (eller menn) burde jo vært noen som også Ompagniet burde gå til anskaffelse av. Lørdagsformiddag ble brukt til å underholde i sentrum, noe som bydde på større problemer en ventet. Etter å ha blitt jaget vekk av diverse sinte sikkerhetsvakter og nektet adgang på Ølhallen ble nok Storgata det eneste sikre stedet for (u)musikalske krumspring. Lørdag kveld satte Ompagniet sitt gode navn og rykte på å vise de

Musinoksåkalske Tromsø's fantastiske uteliv, noe de sikkert også klarte med glans. Søndagen ble nok litt roligere for de to orkestrene. Da var det å hvile ut etter helgens strabaser, ta farvel med hverandre og håpe man snart møtes igjen.

U Jørgen Flint og Geir K. Ronland (foto)

Flammende Ball

"The Not So Great Show" bidro med magedans og flammeslukning.

Fredag 11. mars var det endelig klart for «Det Store Ballet». Det var topp stemning og mye bra underholdning. Gjøglerere, flammeslukere, Bomsterbarnebarna og Gutta fra Veita var bare en liten del av alt det man fikk oppleve denne kvelden.

Det var en fin og avslappet stemning på «Ballet», gutta spankulerte rundt med dress og slips, mens jentene trippet lett rundt i flotte kjoler. I aud.max. spilte «By Night» fra musikkonservatoriet lett dansemusikk som fikk selv den mest innbarka studentfot til å røre på seg. Ute i foajen hadde «Gjøglerlauget» show med flammeslukning og sjonglering. Vi fikk også høre «Gutta fra Veita» som denne gangen fikk med seg en jente til å hjelpe dem. Vi fikk også en uanmeldt og spontan oppreden fra en heller ukjent «Stuntpoet» som proklamerte et av sine dikt. Dette var bra greier og vi burde absolutt fått hørt mer fra denne mannen. Etter midnatt kom nok det mange hadde ventet på. Da kom nemlig Blomsterbarnebarna sklienes inn på scenen i aud. max. og folk danset lystig til cover versjoner av alt fra Rolling Stones til Raga Rockers. Foruten dette underholdt også koret «Fullt På Høyden» og «Ompagniet». Arrangementet var lagt opp på en utmerket måte fra studensamfunnet sin side. Publikum fikk mange ulike arenaer å slå seg løs på. For de som ville danse var aud.max. stedet. Ville man

bare sitte å snakke var kantina utmerket. Ellers er det mange mørke kroer i hovedgården for de som ville være mer for seg selv. Det var bare synd at så få folk hadde tatt turen til «Ballet» denne kvelden, men dette så ikke ut til å hindre dem som var der i å more seg desto mer.

- Vi er godt fornøyd med «Ballet». Det er en flott stemning og folk ser ut til å kose seg her. Det er selvfølgelig litt trist at det er så få folk som har tatt turen hit i dag. På en annen side er det spesielt hyggelig at det er så mange fra de andre høyskolene her. Vi har fått veldig mye positiv tilbakemelding fra høyskolemiljøene, så vi vil nok forsøke å få dem med på arrangementene våre, sier Per Helge Nylund fra studentersamfunnet.

U Jørgen Flint og Brynjar Indahl (foto)

De Lillos: En blanding av David Lynch,

Tøystoffet på stolen Lars Lillo Stenberg sitter i rødmer mot det hvite treverket armene hans hviler mot. Han tygger på en nokså tørrutseende brødblings, og ikke skjønner jeg hvordan han er istand til å snakke etter at han har kjempet ned den tørre skive uten å ha skyllet ned med væske. «Kan vi begynne...?» Lars har knapt svelget ned den siste biten før Rune-radiojournalist har satt i gang båndspilleren og intervjuet er begynt. Utenfor er det lydtest, og basstrommen dundrer febrilsk mot den rette tonen, som sammen med Lars Lillo fester seg på tapen.

Om kantareller

De Lillos siste platecover er dekket av kantareller. Hvorfor det? Er det noen symbolikk skjult bak kantarellen?

Lars Lillos svar bryter ned alle illusjoner om kantarellens symbol som åndeutdriver eller bra platesalg for den saks skyld. - «Nei, det ligger ingen større symbolikk bak bruken av kantarell på platecoveret. Det er heller det at vi har et par sanger som handler om soppen, i tillegg til at vi liker å sammenligne oss med The Beatles som også brukte vekster på platecoverne (De hadde avbildet et eple). Dessuten lyser en kantarell opp verden når man er ute på sopptur og det plutselig, rett foran deg, står en kantarell klar til å plukkes.

Dere har snart 10 års jubileum. Hvordan ble dere dannet?

Noen av oss spilte sammen i et band på musikkskolen. Vår første konsert holdt vi i 1984. Påskeaften spilte vi på Torshovteateret hvor Cirkus Modern var hovedattraksjon. Da visste vi ennå ikke navnet på gruppa. Senere kom Lars 2 med (Lars Beckstrøm). Etter en stund lot Jørn Christensen oss spille inn demo i platestudioet sitt, og etter en femseks spillejobber skrev musikkbladet Beat om oss. Etter det ballet det bare på seg.

Hvordan var det å gå i studio for første gang?

«Studioet» var hytta vår i Sandefjord. Av en eller annen grunn klaffet mye for oss der ute. Vi kom oss imidlertid ikke i skikkelig studio før våren-86 da vår første plate «Suser avgårde» kom.

Sølv

Hvilke forhåpninger hadde du til «Suser avgårde»?

Målsettinga var å selge omtrent 10 000 eksemplarer. Det var det samme som debutplata til De Press som jo var store den gang. Vi solgte til sølv (25 000 solgte) og var lykkelige for det. Men det er klart: folk hadde forventninger til oss, så visse forhåpninger om platesalg hadde vi jo, ja.

Nå er det blitt seks plater. Hvilke av dem ligger ditt hjerte nærmest?

Det er umulig å svare på, men «Suser avgårde», «Hjernen er alene», «Svett smil», pluss den siste, «Neste sommer», er jeg svært fornøyd med. Når vi spiller ute liker vi like godt å spille gammelt materiale som nyere ting, og det er kanskje en styrke for det gamle repetoar. Plate nummer to har fått dårligst kritikk, selv om jeg ikke skjønner helt hva det er som skiller den ut fra de andre platene vi har lagd.

Du har fått mye skryt for tekstene dine. Er mye av det selvopplevd?

Nei, det er ofte bare tankespinn rundt en fortelling eller episode. Ofte er det bare oppspinn, som for eksempel «Min beibi dro avsted» og «Knut» - bare tull. «Kokken Tor» derimot, er selvopplevd. «Glemte minner» og «Ved porten der jeg bor», er det faren min som har skrevet, men det høres kanskje ut som om det er jeg selv som har skrevet dem. I starten var det ikke meningen jeg skulle bruke disse tekstene, men så prøvde jeg dem på et par melodier jeg hadde lagd, også vips: kontrabeskjed til faderen. Jeg prøver å vinkle tekstene personlig. Det gjør det hele mer spennende for folk, tror jeg.

Ser du på deg selv som poet?

Nei, da hadde jeg hatt større problemer med å skrive enn hva jeg har nå, og måtte nok ha lagt meg på et ganske annet ambisjonsnivå enn hva jeg skriver under nå.

Den nye Alf Prøysen

Du er allikevel blitt lansert som den nye Alf Prøysen...

Vel, jeg vet ikke. De Lillos kom i perioden etter Kjøtt og The Aller Værste, som kanskje var for ekstremt for massene, for dystert. Så kom jeg og sa ting på en enkel og folkelig måte. Det har noe med sjarm å gjøre. Som gamle revytekster. Se for eksempel på Einar Roses tekster, masse sjarm, ironi og humor. Forresten hørte jeg en bra karakteristikk på De Lillos av journalist fra Trøndelag et sted: «De Lillos er en blanding av David Lynch, Titten Tei og Jim Morrison.» Herlig!

Lars Lillo Stenberg, frontfiguren i De Lillos.

Som en Sommerjobb

Dere engasjerte enda en Lars foran denne plata. Hvorfor?

Han var med på «Varme mennesker» hvor vi rett og slett bare ville forsøke en ny gitarist. Han var dyktig og hyggelig, så etter det inviterte vi ham med på turne, og nå er han også med på bildene.

Hvis du skulle summere de ti årene med De Lillos med tre ord, hva ville du ha sagt?

Vi oppdager snart at Lars «De Lillos» absolutt ikke har tenkt å oppsummere ti år med tre ord: - «Hm...Rart...10...år... Det er nesten som det er et nytt band. Underlig. Kanskje er det på tide å utvikle seg på andre måter snart. Hadde en gang sommerjobb i ren-

holdsverket. Der kom jeg i snakk med en mann som hadde jobbet der i over tjue år...Han begynte der via en sommerjobb. Nå var han altså førti. Litt slik føler jeg at det er med meg også: De Lillos skulle bare være en sommerjobb, men så ble jeg her.» (Her trekker journalisten pusten og takker høyere makter for at ikke Lars gjorde renholdsverksjobben til levebrød).

Hvor hadde norsk musikk vært i dag uten De Lillos?

Et dumt spørsmål. Andre hadde nok overtatt. Jokke & Valentinerne, Raga Rockers og Dum Dum Boys hadde kommet uavhengig av De Lillos eksistens eller ikke.

Nå er dere så store som man kan bli i Norge, har dere noen gang tenkt på internasjonal (les nordisk) lansering?

Ja, vi har tenkt på et lengden hver gang vi har gjort fremstøt i Sverige eller Danmark, har det bare kopt ut i ingenting. Vi må kanskje bosette oss i Sverige for å slå gjennom der.

Hvilke andre ting ville du gjort hvis du skulle kuttet ut De Lillos?

Svaret kommer kjapt. -»Solo-prosjekter og andre musikalske ting. Det hadde vært fristende å laget film eller teatermusikk hvis det rette tilbudet kom.

Sten-Rune Roland og Kjetil Longva (foto)

Titten Tei og Jim Morrison

De Lillos, BortiNatta, tirsdag 1. mars.

«Det er alltid noen som klager over at vi ikke spilte den og den sangen når vi har konsert,» sier De Lillos batterist.

Utsagnet sier noe om hvor mange populære melodier De Lillos har å ta av når de inntar en konsertscene. Direkte dårlig kan vel aldri en De Lillos-konsert bli på grunn av publikums kjennskap til tekster og melodier, bare dette alene utgjør jo halve konserten - et konsertstemt publikum.

Dårlig var da heller ikke denne De Lillos-konserten, men glimrende var den absolutt ikke. Til det var repertoaret for kvelden ikke rocka nok. Med det mener jeg De Lillos kjørte litt for konsekvent med sammensettingen: rask låt - rolig låt - rask låt og rolig låt igjen. Stemninga blant publikum fikk derfor aldri helt anledning til å ta av slik det kunne ha gjort om denne sammensettingen hadde vært noe annerledes. Tvertimot så det ut som Lars Lillo Stenberg var i det sen-

timentale hjørnet denne kvelden, og det kunne nesten virke som om gutta på scenen ikke ga alt på denne konserten.

Allikevel var der stappfullt fremfor scenen med folk som hoppet og sang med alt de kunne. Det sier noe om De Lillos enorme popularitet. Utallige andre band ville stått atskillig mere på uten å få halvparten av den responsen De Lillos fikk på trekvart maskin.

Når det gjaldt sangene de spilte, så var det rene slagerparaden for ihuga, og ikke fullt så ihuga De Lillos-fans. Allikevel hadde de mer å ta av. Blant annet kom aldri «Si'll vouz ple» som undertegnede hele kvelden ventet på.

Høydepunktene var da de spilte klassikerne «Tøff i pysjamas» og «Min beibi dro avsted», og snartklassikeren Kokken Tor» som jeg personlig vil fremheve som en av de aller aller aller beste rockelåtene De Lillos har lagd.

U Sten-Rune Roland og Kjetil Longva (foto)

De Lillos live på Borti Natta.

Jobbekveld for Tim Scott

Hva Tim Scott enn prøver seg på, så slipper han ikke unna fortiden med Havalinas. Torsdag 10. februar burde vært en udelt flott opplevelse, men ble det ikke.

Deis fordi de som møtte opp ikke skjønte at Havalinas er historie og bør få hvile i fred - dels fordi Tim Scott hadde komponert et vel gjerrig sett, som gjorde at da han først sa takk for seg, skjønte ikke publikum noen ting. All den tid den gamle storslageren Jesus & Johnny ennå ikke var spilt, var det liksom utenkelig - og det hadde de forsåvidt rett i. Tim kom da ruslende ned uten bandet og fikk i gang stemningen.

Trenger tid

Bandet til McConnel har ikke vært sammen

så lenge, og det merket man dessverre til tider. Samspillet satt ikke like godt på alle låtene. Det er likevel trolig at det vil bli hardtslående nok når de får litt mere tid på seg.

Det manglet liksom et eller annet i kommunikasjonen mellom band og publikum, og det tok lang tid før det hele tok av. Faktisk ikke før Tim begynte på Jesus & Johnny, men da ble det også hyggelig å være der. I det hele tatt er det fortsatt det gamle Havalinas-materialet som slår best an. Derfra og ut de siste tre kvarterene var konserten en god opplevelse.

Ingenting gratis

Det var i det hele tatt en konsert der Tim Scott var nødt til å jobbe hardt for å få publikum til å ten-

Tim Scott måtte jobbe for å få stemningen opp, men kom godt i havn til slutt.

ne. Men han er kjent som mannen som gir alt, og det måtte han også. Alt i alt var det bare hans innsats og sceneutstråling som berget kvelden, men de godbitene som kom

fra det nye låtmaterialet, vitner om at han fortsatt har mye å gå på, og at vi forhåpentligvis får et gjensyn når bandet har fått litt tid til å fikse på løse ender.

U Jan Martin Berg (tekst og foto)

REISE TIL

Utopia presenterer den fantastiske: *Del II av den mest komplette drikke-*

Kvasi-bohemene Jian og Sativa er igjen på farta, i folkeopplysningens tjeneste denne gang med en 100 % ærlig, om enn subjektiv dekning av nordbyen.

Andre aviser glemmer sine dementier i små notiser på sider ingen likevel leser, men la det aldri være sagt at ikke Utopia setter redeligheten i høysetet. Vi kom i skade for å nevne Venstre da vi var innom Tromsø Jernbanestasjon i forrige nummer. Det riktige skulle selvsagt være Senterpartiet.

Forklaringen ligger simpelthen i at dette var tiende stopp på ferden og forbindelsen mellom de ulike lag i hjernebarken var en smule redusert. Følgelig ble kommunikasjonen to individer imellom tilsvarende forringet, og når man da vet at kojektur-lesningen i herværende redaksjon er begrenset til å vite at har skrives med en r, så var fadeseen et uunngåelig faktum. Vi ber tusen ganger ydmykt om unnskyldning.

En annen klargjøring er nok også på sin plass. Redaksjonen har etter første etappe mottatt en rekke forespørsler om hvor Oxford bar befinner seg, og vi ser oss nødt til å gjøre denne hittil esoteriske kunnskap tilgjengelig for publikum. Man skrider inn døren til prostataklubben (Papagena) og kjemper seg rett frem istedenfor å ta til venstre. Voila!

Men, la oss ikke glemme vår egentlige oppgave. Etter å ha begynt der ferden sluttet forrige gang, er vi på vei over Sahara som kirkeparken heter på folkemunne. Skjønt, om sommeren i fint vær, er det ikke helt tørt. Det finnes de som i luttet respektløshet overfor lovens voktere nyter sin rus også her (se opp for sprøytespisser mellom duene).

Briefing

Vi passerer begge Tromsøs kinarestauranter, uten forkleinelse til disse, men kinamat i Norge er gjerne tilpasset norske gæner, og noe tammere enn i utlandet. Studenter går dessuten gjerne på kinarestaurant for å spise billig, så de burde være kjent for de fleste.

Det er i nordbyen at man finner alle discotekene, du vet disse hippe nattklubb-levningene fra «de glade åtti-årene», med sjeking, vrikking og desperante favntak, gjerne fulgt av

spørsmålet «Hvem er du?» dagen etter. Hadde folk visst hvor mikroskopisk sjansen er for å finne Kjærligheten med stor K på disse stedene ville nok de fleste av dem måttet stenge. For dem som innser realitetene, og siden vi allerede har stjålet overskriften fra Celines roman, tar vi med et passende sitat på veien: «Kjærligheten, det er uendeligheten i billigutgave for bikkjer, og jeg vil i allefall holde på min verdighet.»

En ting som heller ikke slutter å forbause oss, er med hvilken tilsynelatende lovbestemthet vaktene blir dummere jo lenger nord i byen man kommer. Det synes som om atskillige av dem best kan beskrives med det for realister kjente matematiske utsagn:

$$\lim_{y \rightarrow 0} x = 0$$

der x er IQ og y er brystmål. Når vi skriver OK om vakter her i del to, betyr det simpelthen at de ikke har sett alt for stygt på oss før vi allernådigst ble sluppet inn.

Redningen?

Nå var vi opprinnelig i Sahara, uten et eneste vannhull før SAS-hotellet, som til gjengjeld har fire. Vi har tatt dem i ujevn rekkefølge. Vi ramlet først inn på **Charlette**, en lobby-bar, med alt det innebærer. Gjett om Flettfrid Andresen ville trivdes her. Hun ville muligens forsvunnet litt i miljøet, men man går da helst sammen med sine likesinnede. Eldre hotellgjester og dyrt.

Charly

Ligger rett forbi restauranten/grillen ved samme navn. Gjestene kan vel best karakteriseres som pluss 35, dvs. omtrent som Papagena. Barpersonalet er OK og vaktene som tidligere nevnt, men de var for såvidt snille i kveld, så alt

Illustrasjoner: Jens Nordstrand

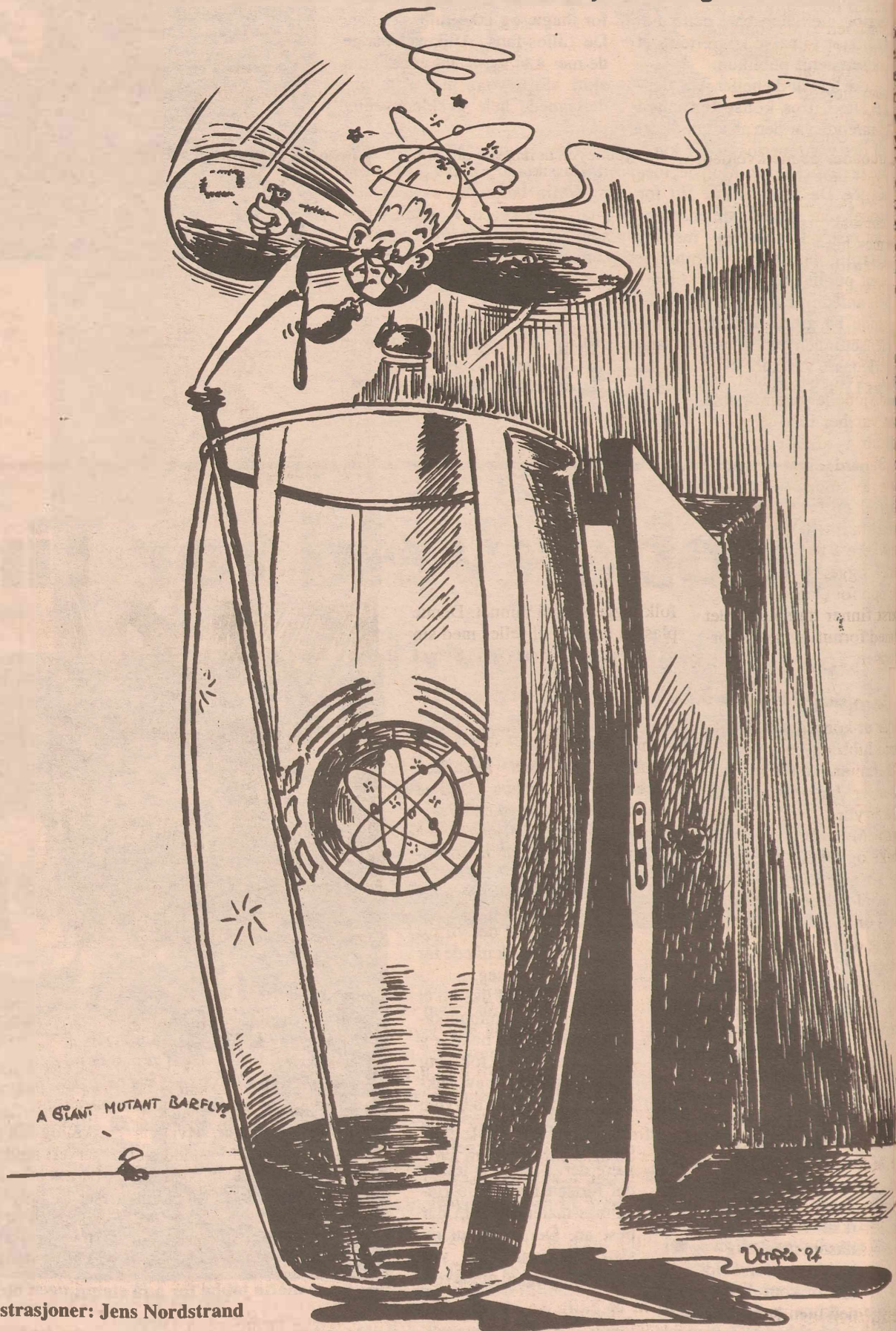
vel. Musikken er vel det enkelte kravløse sjeler kaller «oldies but goldies», og par som ønsker å danse swing har gode muligheter.

Hvalfiskens buk

Yonas het i sin tid Jonas, men en gang i forrige dekada ble det vedtatt å lage byens hippeste discotek her og et designer-team ble

satt på jobben. Resultatet ble litt i sterkeste laget for gjestene, så etter enda en oppussing er det bare stavemåten igjen. For de yngre kan vi fortelle at det er et mørkt lokale med gode

klinemuligheter i krokene. Du får tre for hundre her, og Taco-pizzaen er OK. Dørvakten var så og si hyggelig. Det var lite mennesker her til helg å være og har således tapt seg

NATTENS ENDE

guiden over Tromsø By noensinne

smule siden sin storhetstid. Gjestene er i stor grad årets russekull og musikkutvalget styres av de kriterier som MTV-generasjonen hadde for noen år tilbake.

Ikke et ord om TV

Rorbua er det maritime røffe stedet hvor noen av de som rømte ølhallen etter sykepleier-studentenes inntog har funnet veien. Blandet helgemiljø, alt fra livets glade gutter til tekkelige flyvertinner. Underholdning av levende trubadur denne kvelden, men det tok vi i grunnen ikke akade av. Vi fant forresten café-perten René bak disken her, dog med litt mer hår på hodet. Han ville imidlertid ikke si «Ald», men var trivelig nok for det.

Prelaten har rimelig pils torsdag og lørdag (og skammelig dyr blanding), men har mistet sitt gamle tradisjonelle student-publikum. Det var her inne at politispektøren i «Dødelig Velkomst» (Ballard), fant sporet til løsningsen av mord-mysteriet. Klientellet er en broket forsamling, og har du intellektuelle aner kan du risikere å treffe faren din her. Stedet ligger lavt i terrenget, så se opp for ekstremer springflo. Innerst finner du spisestedet Kjøkken med fornøftig mat til fornuftige priser.

Compagniet

Dette er et konsept bestående av bar/nattklubb og en av de flere restauranter, nouvelle cuisine. Maten er dyr og god, men akkurat nå stryker vi rett forbi og går i baren. Musikken er fra 5-10 år tilbake og klientellet er det kalte 28-40-segmentet. De som vil være såkalt offentlig diskret kan gå på Yonas istedet, lokalet er oversiktlig og kotymen er der. Plassen har rikelig med kjøp og salg (i den grad de får plass på trappa), så vær ute i god tid dersom du vil gå forbi.

Brønderiet café

Eller Paletten II om du vil. Her skulle tro plassen hadde potensiale, ihvertfall etter kinoforestillingerne siden det ligger rett ved Fokus, men også da virker det som om folk strener ned på Mirage. Lite folk i helgen og dette er stedet for deg som vil drikke billig øl alene.

Appjappjappjappjapp

Rett over gaten ligger Boccaccio og Boccocino. Boccocino er en fotballpub med biljard, dart og TV. Typisk sted for «byguta byjente».

Boccaccio er oppkalt etter en italiensk levemann og forfatter. Han drakk sikkert vin, så han ville neppe brydd seg om at de serverer 0,4 l pils her. Vi derimot, sier fy-fy. Interiøret preges av falsk chesterfield-salon, falsk peis og glorete lokale. Rundt dansegulvet er det rikelig med trapper å snuble i, og dansemusikken er hentet rett fra hit-listene og fortjener betegnelsen trygg. Spør du etter musikk som ikke ligger på listene får du svar fra disc-jockeyen at han har det «liggende i bilen». Etter å ha prøvd noen ganger, er vårt eneste spørsmål: Har den mannen en hel semi-trailer? Hva angår publikum (aldersgruppe 20-30), kan vi uten blygsel slå fast at Ellos-katalogen tydeligvis ennå er en autoritet i klesveien. Høy dansebåtfaktor. Vaktene får trekk av de innledningsvis nevnte grunner. Torsdager har de hus-kveld, men må dette ikke forveksles med huse.

Kultur?

Ut og rundt hjørnet i Grønne-gata ligger Teater-caféen i kulturhuset. Denne stenger tidlig, så ikke vent til midnatt før du går hit. En ting bør imidlertid Oslo-folk legge seg på minnet. Denne plassen har lite til felles med sin navnebror i hovedstaden. Svært lite.

Nå svinger vi rundt hjørnet og ned på torget der vi i ett og samme bygg finner «bypuben» Rogers og nattklubben Hawk. I helgene er det rikelig med kjøp her, og vil du ha juling er det bare å snike i køen helt til du hører noen si «Kem faen trur du at du e'?» og så snu deg og slenge litt med leppa. Resultatet er garantert, men anbefales ikke. Klientellet på Rogers er 18-22, med alt det innebærer. Betjeningen er litt morsk, men hold deg inne med dem likevel, du kan komme til å trenge det.

Går du opp trappa til det du tror er tredje etasje, og ser «elg i solnedgang» på veggen og baren rett frem, er du på Hawk. Her finner du også et rulett-bord hvor du uten særlig anstrengelse kan kvitte deg med adskillige hundrelapper på kort tid. Ølen er meget billig, men det mest i 0,33 l her, og blanding finnes ikke, så ikke dum deg ut med å spørre. Spriten er billig, så kanskje det er løsningen. Vi bruker likegodt vitsen om danskebåtfaktoren en gang til. Den er meget høy. Musikken er fra noen år tilbake, og fenomenet er at jentene danser mens guttene ser på. Denne fordelingen er forsåvidt helt grei,

siden mange av herrene ser ut som de har føling med høy sjøgang.

Borti Natta

Eventuelt langt borti helvete, midt i ræva eller klam i hakket - kjært barn har mange navn. Borti Natta var et av de første til

litegranne, så du kan trygt hygge deg her straks du har kommet forbi ytterdøra. Dette kan imidlertid ta sin tid da du ikke er den eneste som vil inn.

Rule the waves

Britannia er i utgangspunktet en kjellerpub der man som-

get. Det andre er Gjøa Pub, men har intet felles med Amundsens polfarer-skip. Var det tilfelle ville han aldri kommet seg gjennom noen som helst slags nord-ett-eller-annet-passasje. Klientellet, mente du? Det heter jo at for livets glade gutter går solen aldri ned, men det spørs om ikke vaktene helst hadde sett at noen av dem skjønnte at det er solnedgang gjennomsnittlig en gang i døgn-net.

Snart ved veis ende

Og takke en viss fyr for det, for neste stopp er Valentinos. Har du hørt Radio 1 når de sender derfra i helgene? De prøver å holde et rocka image i musikkveien, med tidvis suksess. Befolkes av unge mennesker og soldater på perm som foretrekker billig øl, og assosiasjonen går i retning av ungdomsklubb med alkoholservering. Folksomt til tider, men selv om køen er lang, vær så snill og ikke piss på trappa til naboen.

Tari-tara-bommelom

Egentlig skulle vi vært ferdig nå, idèen var å ta de sentumsnære områder fra ølhallen til brua. Distriktshensyn tilsier imidlertid at vi også stikker bort på Studenthuset for å få med oss en pizza (byens beste iflg. eksperter). Disse tar slett ikke feil, men burde ikke en plass med det navnet tatt hensyn til studentene når de fastsatte øl-prisen? Hyggelig, uten for mye trengsel og lune omgivelser. Flott sted å begynne eller avslutte en kveld.

Exit

Nå er det faktisk gjort, både senga og dead-line nærmer seg med taktfaste skritt. Vi vil på vegne av alle slitne nattevandrere sende en dypfølt takk til Shell døgnåpent der de i femtiden skjønner at du vil ha et pizzastykke uansett hvordan du uttaler p-pi-pist-peh...pschah!!! Vi har forelagt leserne en tilnærmet fullstendig guide over drikkesteder og har dermed gjort vår plikt. Imidlertid har det skortet på redaksjonell støtte til prosjektet, så eventuelle bidrag til Jian og Sativas konkurstrammede kasse kan sendes Utopia-redaksjonen og blir mottatt med dypfølt takk.

å sette ned øl-prisen, og holder ennå trofast på kr. 25,-. Dette er byens konsertsted og lokalet er så viselig bygget at du kan sirkulere lenge før du ser samme kjipe mennesket to ganger. Hvis dama/typen du har flørtet med sier at vedkommende bare skal «ta en liten runde», så bør du ta hintet.

Publikum er i stor grad studenter fra 20 til 30 som vil danse til hitliste-musikk og drikke candy-shots i tyrkisk pepper-varianter. Vaktene er stort sett OK+, men se opp for den beryktede lille bol-gutten med lysende øyne og falskt smil. Diplomati er ikke dennes sterkeste side. Bar-personalet er derimot meget hyggelige folk hvis du oppfører deg

merstid kan treffe bikere på tur, men skiltes også med karaoke, dart og biljard. Mange ølsorter å velge mellom, Nukie (newcastle), Miller (det hippe amerikanske) og Sol (meksikansk artighet servert med sitronskive i tuten) - bare for å nevne noen få. Plassen ser ut som en ungdomsklubb og ikke som en innrøkt engelsk pub. Hvis du treffer Neal bak disken, så ikke bestill på engelsk, mannen snakker og forstår norsk uten problemer.

Folkets hus

rommer to steder. Det første er Fram mathus, som serverer mat (hovedsaklig) og som vi ikke bruker for lang tid på. Billig og greit, men en smule respatex-pre-

U Jian og Sativa

Studentstyret informerer

Søknadsfrister for tildeling av Støttemidler til studentforeninger:

Studentstyret disponerer hvert år et beløp av semesteravgifta til bruk på studentforeninger som ikke er tilsluttet samfunnet, TSI, Utopia eller Studentradioen. For 1994 er dette tilsammen ca. 140.000,-. Av dette settes det av midler til foreninger som opprettes i løpet av året, og resten fordeles etter søknad.

Alle foreninger som søker må legge ved dokumentasjon. For ordens skyld anmoder vi om at søknaden blir sendt pr. post.

Søknadsfristen er 1.april. Da må søknaden være poststempelt.

Utdrag fra reglement for tildeling:

§3. Støtnadsberettiget er foreninger som:

- arbeider for å fremme en studentgruppes interesser og/eller deres sosiale og faglige miljø.
- ikke mottar tilskudd på annen måte direkte eller indirekte fra SiTø.
- har minst 12 medlemmer, hvorav minst 50% er studenter.
- ikke åpenbart har et formål som ikke er forenelig med støttemidlenes ide.

- §4. Søknaden skal inneholde protokoll fra siste ordinære årsmøte, samt siste godkjente årsmelding (med opplysninger om medlemstall), revidert regnskap og budsjett.

For ytterligere opplysninger vises det til "Reglement for tildeling av støttemidler". Dette kan hentes på Studentstyrets arbeidsutvalgs kontor i hovedgården. (vis-a-vis Akademisk Kvarter).

Ledige verv i Studentdemokratiet:

Medlemmer til opptakskomiteen for UNIS (Universitetsstudiene på Svalbard):

1 Studentrepresentant for 1994, 1 vararepresentant for 1994

Rådet for Universitetet i Tromsø:

2 rangerte varamedlemmer (nr.2 og 3) til 31.12.94

Styret for UB:

1 varamedlem til 31.07.95

Styret for EDB-senteret:

1 varamedlem til 31.12.95

Klagenemnda:

1 medlem til 20.09.94

Styret for Roald Amundsens Senter for Arktisk Forskning:

1 varamedlem til 31.12.95

Forskningsutvalget:

2 medlemmer til 31.12.94 (må være hovedfagsstudenter), 2 varamedlemmer til

31.12.94 (må være hovedfagstudenter)

Vernepliktsutvalget:

1 medlem til 31.07.94, 1 vara til 31.07.94

Styret for senter for Miljø- og utviklingsforskning:

1 medlem til 31.07.94

Uttakskomiteen for Studentsamskipnadens boliger:

1 medlem til 30.06.94, 1 vara til 30.06.94

Uttakskomiteen for Studentsamskipnadens barnehager:

1 medlem til 31.12.95, 1 vara til 31.12.95

Helsefondsutvalget:

1 medlem til 31.12.95, 1 vara til 31.12.95

Plan og byggekomiteen:

1 varatil 31.03.94

Alle vervene utlyses og velges av Studentstyrets arbeidsutvalg. For nærmere opplysninger, kontakt: Gisle Johansen - politisk sekretær, 77 64 49 12 - Studentstyrets kontor i Hovedgården.

- En god bok er en oase for hodet.....

Det koster ingenting å spesialbestille bøker.

Vi skaffer deg en emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130 andre Libris-bokhandlere.

Libris-kjeden gir ut eget bokmagasin som er gratis.

Vi er "On line" med norske forlag.

Alle pensumbøkene til Helsefaghøgskolen.

Centrum * Libris
Bok og Papirhandelen i Sjøgata

Med hilsen
Per Hugo Johansen

Treff-stedet

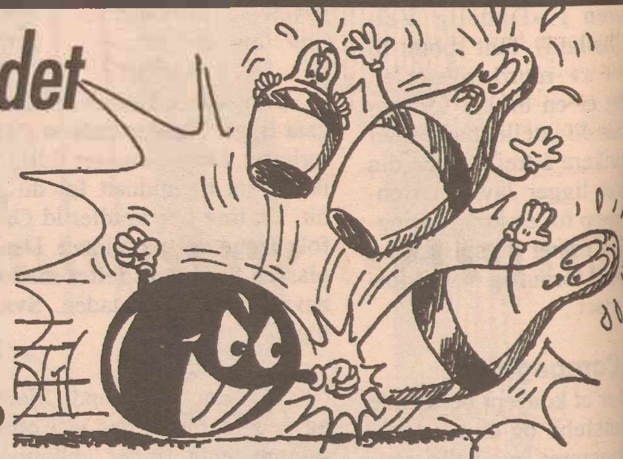
Åpningstider:

Mand-torsd 10-24

Fred-lørd 10-02

Søndag 12-24

Telefon 776 76200

Velkommen til Bowling & Squash i Polarsenteret!

STUDENTDAG ONSDAGER 10-17:

Bowling: Kun kr. 12 pr. serie

Squash: Kun kr. 25 pr. 1/2 time pr. bane

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

BILJARD - FLIPPER - AIR-HOCKEY

Kvinnesak fortsatt aktuelt

Da vi fikk forrige nummer av Utopia, bladde vi spent til siste side for å se hva som skulle skje på kvinnedagen 8.mars. Utopias redaksjon hadde klart den utrolige bragd å registere Norges husmorsforbunds 79-årsdag to dager senere, men kvinnedagen hadde gått dem hus forbi. Eller hadde den det? Var det meningen at dette skulle være en spøk? Et sarkastisk lite stikk til disse «fanatiske feministene» som går i tog og skriker og ikke skjønner at deres dager var talte en gang på 70-tallet? Som ikke skjønner at kvinnekamp er gammeldags, og at likestillinga har gått for langt; det er tross alt forskjell på menn og kvinner?

I så fall var det enjævlig dårlig spøk. Vi er enige med de som mener at kvinnens stilling har forandret seg siden den gang våre mødre gikk i tog. Mange av de krava som da ble stilt har blitt oppnådd. Dette er sjølsagt flott, men ennå står det mye igjen. Ennå er det viktig å være bevisst sin stilling som kvinne. I Norge har vi oppnådd mye. Ikke alt vi ønsker, men nok til at mange menn - og faktisk også kvinner - tar avstand fra kvinnefrigjøring. Men det bor ikke kvinner bare i Norge. Det finnes faktisk en verden utenfor vårt lille land. Og hva kan skje i denne verden? Døds-traff for kvinner som ikke går med slør, oppkutting av

kvinner underliv (også kalt omskjæring), enkebrenning, barneprostitusjon osv.

Det å markere 8.mars er ikke bare et nostalgisk tilbakeblikk til lilla skjerf og fotformsko. Kvinnesak er også et spørsmål om solidaritet. Utopias redaksjon har tydeligvis ikke skjønnet dette. Vi hadde ventet oss en smule seriøsitet, og gjerne en aldri så liten oppfordring til avisens lesere om å støtte opp om kvinnedagen. I stedet presenterer dere en «vits» som etterlater en emmen smak i kjeften. Vi håper dere er voksne nok til å ta sjølkritikk.

Av Tale S. Solberg og Pans Tandberg

Kritikk uten vett

I forrige nummer av Utopia har Yngve Nordgård og Joakim Lie skrevet en omtale av oppsettinga av «Vett og Uvett». Ettersom dette vel ikke var ment som noen fullstendig anmeldelse, men snarere en form for «nykritisk» debattinnlegg, ser jeg det nødvendig å komme med et par kommentarer. Dette både fordi jeg stiller meg noe uforstående til de konklusjonene som blir trukket, men mest av alt fordi jeg oppfatter de holdningene som her kommer til syne som langt over grensa til kultursnobisme.

«Humoren har sitt opphav i det folkelige einfaldet i møte med den lærde embetsstanden.» Hva i huleste

er «folkelig einfald»? mener det at teksten harsellerer med nordlendingene fordi de er enfoldige? Og dette enfoldet er malplassert fordi det er «bundet av si eiga tid»? Mener Yngve Nordgård og Joakim Lie at teksten avspeiler ei tid der nordlendingene var enfoldige, men at de ikke lenger er det i 1994? Eller er folkelig humor rett og slett ensbetydende med banal humor? Når kultur vurderes etter slike kriterier, er man på ville veier, for ikke å si farlige veier. Det er riktig at mye av humoren i «Vett og Uvett» kretser rundt møtet mellom to kulturer. I dette møtet ligger humoren for en stor del i de språklige sammenstøtene. (Språk-

ket er forøvrig noe disse gutta overser totalt.) Flere av figurene, de «provisiøse» norlendingene, blir også ufrivillig morsomme fordi de roter med fremmedord. Men deres eget språk viser seg jo gjennom hele stykket å utgjøre et langt større mangfold enn den kulturen det sammenlignes med. deres formuleringer er langt mer treffende enn fremmedordene, nettopp fordi dette språket er knyttet til den lokale historien og næringsgrunnlaget.

Dette er også grunnen til at jeg ikke forstår etterlysninga av et historisk perspektiv i teksten. I samme åndedrag blir oppsettinga kritisert for å være tradisjo-

nell, og for ikke å tilføre teksten «noe nytt». Men «Vett og Uvett» har da aldri vært noe annet enn litterære tekster? Det nye er jo nettopp at den er blitt

iscenesatt. Og for å avslutte med det viktigste, nemlig humoren, så er det jo særlig det folkelige mangfoldet som preger «Vett og Uvett», og som er det bæ-

rende elementet både i tekstene og i stykket

Av Torunn Gjelsvik Eriksen

STUDENTHUSET

Skippergata 44 tlf: 776 84410

- Stedet som tilfredstiller både mage og gane

BYENS BESTE PIZZA

Visste du at hvis du er medlem i Studentsamfunnet, får du rabatt på vår rikholdige pizzameny?

Tirsdager og onsdager i 1994 innfører vi **INSTITUTTDAGER!**

Stikk innom vår hyggelige lokaler med miljø og trivsel

Bestilling på tlf: 776 84410

Bestilling på tlf: 776 84410

English summary

ISV application deadline approaching

Students interested in studying in ISV next semester will have to pay attention and act quickly. Following the institute's recent decision to restrict admission an application deadline has been set for April 15. However, the institute will not finalize terms and regulations for admission until March 21, leaving students only one week after Easter vacation to submit applications.

Students currently studying in ISV will also have to apply if they wish to continue next year, but the institute has assured that it will give «internal» applicants priority over «external» applicants. To qualify as an internal applicant a student must have a minimum of 20 credits from either ISV or ISL, or a grunnfag in social economy from NFH. In addition the applicant must either be a registered student at UITØ during the current semester or have a valid leave of absence. External applicants will compete for any remaining openings after all internal applicants have been processed.

Students campaign for paper recycling

Medical student Sveinung Sørby has met with initial success and gained the support of Miljøgruppe, a student environmental group, after he single-handedly began a campaign to introduce paper-recycling at UITØ. According to Sørby, approximately 80 percent of the university's trash consists of paper which could be recycled instead of being dumped in a landfill, which is the current procedure.

After Sørby took the initiative and contacted kommune and university officials with his concerns, a committee has been set up to investigate how recycling can be instituted in practice. Meanwhile Miljøgruppe has joined in the effort. The group plans to set up and man recycling bins where students, faculty and staff will be asked to throw their paper trash. Silje Martens, a member of the group, says the student initiative will only be a temporary measure, aimed at showing the university what can be done once an effort is made. She hopes the university will be quick to take over responsibility for the project.

New student cafe

The recent student protests over ISV's decision to restrict admission not only brought students out to demonstrate and close the university for a day, but also gave birth to a new student cafe. Located in the Bodega room in Hovedgården's basement, the cafe offers coffee, waffles, low prices and «grass roots» conversation and discussion.

The cafe was opened two weeks ago after student engagement in the ISV-protest generated interest in creating an informal location for student discussion. Tor Henry, one of the cafe's founders, is pleased with the early success of the idea. «All types of people meet here,» he says. The Studentstyret is also pleased with the cafe, and plans to post information on student politics there in the near future.

Chaos in UB reading spaces

Lesesalsinspektøren Obi Odu and student Trond Berntsen agree that something must be done to improve the reading table situation in UB, the university library. Berntsen wants the number of permanently reserved spaces to be reduced so that grunnfag students and others without permanent reser-

vations can have increased access to free spaces. Odu wants more stringent regulations as well as increased enforcement of existing regulations to cut down on misuse of the reading tables. Gisle Johansen, political secretary in the Studentstyret, says new regulations aimed at ensuring a better use of reading tables are under preparation.

The number of permanently reserved reading spaces has increased from 203 in fall semester to 281 in the current semester, according to Odu. Both Odu and Berntsen say it's increasingly difficult for students without permanent reservations to find spaces.

Pro-EC students organize

Fifteen students met in february to found Europeisk Ungdom (European Youth), a pro-European Community student political organization at UITØ. Lars Flå, the group's leader, says the organization's primary mission will be to create a more positive atmosphere for EC supporters while building a strong pro-EC environment at the university. «It's time to get started,» he says. «The 'No'-side has been allowed to dominate for far too long.»

Anti-EC student leader criticizes government

Pål Julius Skogholt, leader of Studenter mot EU (Students Against EC), sharply criticized the government's negotiations with the European Community at a membership meeting March 3. Skogholt said government negotiators had conceded too much, and that the negotiations represent a defeat for Norway.

Skogholt told the meager audience that EC membership would mean the loss of 40,000 jobs in food production and agriculture, and a total loss of 100,000 jobs in Norway. Agriculture south of the 62nd parallel will basically disappear, while farther north it will become dependent on uncertain government support, he said. The fishing industry will also suffer as a result of the negotiations, and EC membership will commit Norway to abide by whatever new regulations are instituted in 2002, when the current EC fishing regulations will be re-negotiated. Skogholt also predicted dire results for Norway from the Maastricht Agreement and planned currency and defence unifications. It was his opinion that Norway would lose all possibility for self-government.

By Troy Storefjell

I det våte element

Nord-Norsk mesterskap i undervannsrugby

Undervannsrugby er en underlig sport. Fra tilskuerbenken fortoner den seg i alle fall ganske merkelig. Spillerne er det stort sett umulig å få øye på, i og med at de for det meste befinner seg under vann. Unntaket er når noen scorer -da kommer alle plaskende og sprutende opp til overflaten for noen korte sekunder, før de igjen forsvinner i bassengdypet.

I og med at undervannsrugby er en forholdsvis ukjent sport, skal jeg si noen ord om hva spillet går ut på. Banen utgjøres av den dype delen av bassenget. Målene ligner til forveksling på papirkurver, og er plassert på bunnen ved hver kortsid. Lagene består av seks spillere, utstyrt med svømmeføtter, dykkermaske og snorkel -foruten badebukse da, selvsagt. For å kunne se forskjell på lagene er de utstyrt med hetter i hver sin farge. Selve spillet går ut på å få en plastball ned i motstanderens kurv. Ballen er fylt med saltvann, slik at den synker. Omtrent alt er tillatt, bortsett fra å angripe en spiller uten ball, eller å rive utstyret av motspillerne.

Jentelaget på bunnen.

Favoritt og jumbo

Fredag 19.februar la 23 undervannsrugbyfantaster i vei mot Narvik. Stemningen i bussen var god, og de var innstilte på å gi motstanderne noe å bryne seg på. For bassengbaderne var på vei til det årlige nordnorske mesterskapet i undervannsrugby. Tromsø har et undervannsrugby-miljø

med 35-40 mer eller mindre aktive utøvere. Og i dette mesterskapet stilte Tromsø med to lag, ett med favorittstempel, og ett som skulle bli kvitt jumbostempelet fra i fjor. I alt var seks lag påmeldt, de var fra henholdsvis Narvik, Bodø, Harstad og Vågan, foruten de to fra Tromsø.

Vandrejumbo videre
Innbyrdes styrkeforhold mellom lagene ble avgjort i en enkel serie.

Jente
bli med!

Tromsøs førstestilte skal representere Nord-Norge i NM. De regner med å møte tøff motstand der, selv om de prøver på å havne et stykke opp på lista. Jentene i klubben har et mål av seg til å danne et damelag, og stille i NM de også. De er for øyeblikket i færd med laget, så de ser gjerne på film og hører seg med. Derfor oppfordres de herved alle som synes sporten høres spennende ut til å ta kontakt med undervannsrugbygruppa i TSI. Møt opp, slik at Tromsø kan stille damelag i NM!

Even Andre Bjørsmo

Favorittlaget jubler og plasker.

Det vil i dette mesterskapet si fem kamper per lag. Hver kamp går over to omganger på ti minutter, med ti minutters pause mellom hver omgang. Tromsøs førstestilte hadde ingen problemer med å forsvare tittelen fra i fjor. Andrelaget greide å slå Vågan, og dermed bli kvitt Jumbo, en vandrende trøstepremie. Mellom de to tromsølagene havnet Narvik, Bodø og Harstad, i den rekkefølgen.

Tjueto kjappe

Fem om politikk:

- 1) Hva heter fylkesordføreren i Nordland?
- 2) Hva heter den andre fylkespolitikeren som har «driti på draget»?
- 3) Hva heter Tysklands utenriksminister?
- 4) Han går under navnet «No-fish» Olsen, hva heter hans «fru»?
- 5) Hvilket fylke kommer Kjell Opseth fra?

Fem om EU:

- 6) Hvis du var tredjegenasjons russisk immigrant til nordre del av Polen, og hadde en bestemor som IKKE bodde i Warszawa, ville du være EU-motstander?
- 7) Hva heter lederen i «Nei til EU»?
- 8) Hva heter lederen i «Europa-bevegelsen»?
- 9) Hva heter den greske Europaministeren?
- 10) EU bygger på..?

Fem om reklame/film:

- 11) Hva er det unike med Panten pro V?
- 12) Sex selger, men
- 13) Hvor er utsagnet Carpe diem henter fra?
- 14) Hvor er utsagnet Carpe dentum henter fra?
- 15) «Original strong taste, for original strong teeth»?

Syv om mye tull:

- 16) Hvem har skrevet «Tatt av vinden»?
- 17) På hvilken øy ligger Puerto de la Cruz?

- 18) Hvem skrev «Gudfaren»?
- 19) Hvem har skrevet skuespillet «Vår ære og vår makt»?
- 20) Hvem har skrevet romanen «Piken som ikke hadde svømmeføtter, men som likevel kunne fly»?
- 21) Hva heter min favoritt fra TV-serien «Seinfeld»?
- 22) Hvor mya salt inneholder havvannet i gjennomsnitt?

Av Allan Andreassen

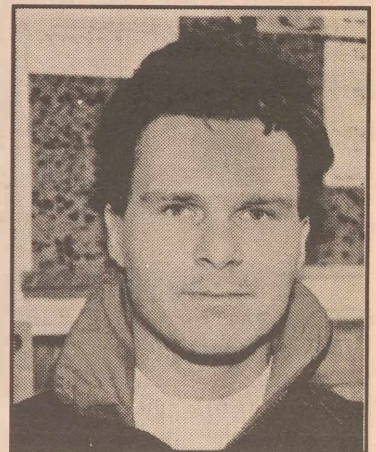
Fire på rad

Har du mye igjen av studielånet?

Terese Løvås
fysikk:

-Jeg har ikke studielån. Jeg klarer meg fint uten statens hjelp. Perioden frem til sommeren ser lys ut reint økonomisk.

Trond Morten Trondsen
ex-phil:

Jeg har ikke studielån nå fordi jeg har fast jobb. Mine studier er kun deltidsrettet.

Lena Flaot,
pedagogikk grunnfag:

Ja, jeg har en del igjen av studielånet. Jeg trenger ikke å bekymre meg over at pengene skal vare helt til sommeren, for jeg slutter med studiene i april.

Magne Engen, filosofi
grunnfag:

Nei, jeg har ikke mye igjen av studielånet. Hvis det går opp reint økonomisk er det i tilfelle kun med et nødskråk. Hvis ikke må jeg ta en telefon hjem til mor og far.

Ex-philosofiskeristudenten

Stort sett alle studenter undres vel på hva filosofien kan brukes til. Grunn tanken er jo at studenten skal bli kjent med vitenskapens grunnleggende problemer og få skjerpet sin kritiske sans. Da måsetinga ikke er lett å sette i relasjon til stoffet, er det kanskje enkelt å forstå de som faller i dyp undring over dette at kan brukes til noe som helst. Vi som går på profesjonsstudier har kanskje særdeles lett for å se meningsløsheta med faget, vi trenger det kun for å få lov til å gå opp til endelig eksamen om fem år.

I slik ex-phil trance er det lett at man starter med å filosofere på om filosofien er verd å filosofere over. En foreløpig konklusjon er å overlate denne filosoferinga til filosofene, da det er deres levebrød å filosofere på slikt. Mens tanke-kverner rundt i hodet kan man bli sittende helt stiv uten å blunke. Øynene fester seg til et tilfeldig punkt Det kan være det svart-hvitt stripete taket på Fokus, filosofibøkene eller for den saks skyld seminarlederen. Man begynner å bli fjern. For min egen del hadde jeg med hensikt unngått forelesningene etter at jeg oppdaget at taket på Fokus var spennende. Undervisning som får taket på Fokus til å bli spennende kan ikke være sunt. Denne dagen så det ut som alle på gruppa vår hadde forskjellige gjøremål. Enkelte tygde på blyantene, andre rablet på et papir og noen så ut som om de var svært opptatt med å ta notater. Selvsagt hadde en tre-fire stykker inntatt det før omtalte trancestadiet. Felles for alle var det at de prøvde å være så stille som mulig for å unngå å bli spurt om noe. Med andre ord; alt så ut til å være med det vanlige.

Jeg så på avisa. Den lå mellom meg og sidemannen. Sammen lot vi oss friste til å bla fra side til side. I Dagbladet står det somme tider ganske interessante reportasjer. På ei av de aller siste sidene i del II fant vi noe som fikk vår

felles interesse - en artikkel om Mariah Carey. Vi bøyde oss over avisa. Dette måtte granskes nøye, artikkelen var jo illustrert. Bare ett og annet ord av det seminarlederen sa ble registrert. Vi var jo dagspressens vold. Mens vi hang der med øynene festet i avisa, men med ørene på gløtt, skjedde det noe.

Stemmen til seminarlederen var like monoton og rolig som før, men temaet hadde endret seg. Det han nå snakket om gjaldt noe nært opp til virkeligheta. «Mennesker er på sett og vis rasjonelle vesen...» messet han, og fortsatte: «...setter kryss på ei liste for å markere at de har vært der, for så å begi seg til neste liste...» Heisann, dette var ikke pensum. Såpass kunne jeg også forstå.

Det var som ei tverrvending fra lærerens side. Egentlig en veldig interessant situasjon. Slikt hadde aldri skjedd med denne fyren før. Han prøvde kanskje å fange oppmerksomheta vår - og klarer det. Ei svak humring gikk gjennom rommet. Endelig noe som vi kjente til. Det var jo vår hverdags virkelighet det var snakk om. Stort sett alle på vår gruppe hadde vært med på å krysse av på lista i første time, for så å gå i neste. Enkelte ganger var det til og med noen som ikke kom før i slutten av siste timen. De kom kun for å sette et kryss.

Vi studenter så på hverandre og nikket svakt bekræftende, mens gliset bare ble breiere og breiere. Seminarlederen forholdt seg stadig like rolig og behersket. Noen endringer var det dog at spore i opptreden og mimikk. Han var blitt litt strammer i stemmen og noe fordreid i fjeset. Kjevemusklene jobbet anstrengt, nesevingene vibrerte og ørene var røde. Stemmen skalv også lett. Pussig å oppdage at denne mannen også hadde en del menneskelige trekk. Midt oppi alle disse nye inntrykene så jeg til alt overmål at ei av jentene ennå satt og noterte. Av dette ble gliset mitt så stort det

kan bli, uten at et kjempemessig latterbrøl presses opp og ut. Plutselig peker han på meg og sier med nesten sjef-cowboy stemme «Nåå! Har du bestemt deg? «Jeg skvatt til og så overrasket opp på han. «Skal du være her eller skal du gå?» Det var den mest marg-sinte stemmen jeg noen sinne har hørt. Slik opptreden sømmer seg vel best for filosofer med forbilder fra oldtiden - behersket raseri og rolig kjefitbruk. Jeg prøvde meg med et forsiktig «Ka..?» og satte opp et fjes fylt med uskyld og undring. Jeg hadde jo ikke gjort noe galt og satset på at dette var en feiltagelse. Det som møtte meg var et kjølig blikk bak grå stålinnfattede briller. «Prøv deg ikke med den», sa det liksom. Slik er det vel i verden, feilfrie mennesker tar ikke feil. Det må man bare godta. Der satt jeg. Svar skyldig, om jeg ikke kom på noe glupt å si, og det helst litt kjapt. Jeg kunne ikke bare gå heller. Det ville være for flaut, nesten som å bli utvist. Seminarlederen øyne lynte når jeg så opp på han og sa sakte og usikkert, «Nææi, gå nei. Det kan jo hende du kommer med noen gullkorn».

Egentlig var det ment som et kompliment, men vi hadde tydeligvis forskjellig oppfatning om den saken. Jeg vil enda den dag i dag påstå at under de rådende forhold var det et av de beste komplimentene han kunne fått.

Det berømte begeret var fullt. Stemninga var ladet, til å ta og føle på. Yrkesfilosofen småkokte. Som ett siste fortvilt forsøk på å stimulere til aktivitet og samtidig

være spydig, ble jeg tilbudt å lede undervisninga resten av timen. «Hvis du tror du har fått tildelt slike nådegaver at du ikke trenger å følge med i mine timer og allikevel bestå eksamen.» som han sa, «Så kan du vel like godt overta her framme.» På slik tiltale må man svare noe. Samtidig måtte jeg prøve å unngå at seminarlederen gikk helt av hengslene. Så med god hjelp av barnelærdom og folkeskikk hjemmefra, takket jeg for tilliten og avslø høflig. Begrunnelsen var forsåvidt grei; jeg kunne ikke ta jobben fra han. Dessuten var det jo han som hadde studert i årevis for å få kompetanse til å drive slik undervisning.

Resten av undervisninga den dagen ble aldri den samme. Ikke mer avislesing på meg og sidemannen. Muligens var det flere som var blitt bedre til å late som. Seminarlederen så urolig ut resten av timen. Han jobbet antakeligvis hardt med å se upåvirket ut.

Det underlige var det at et velmenende menneske kunne engasjere seg så sterkt i en fillesak som avislesing. Egentlig var det vel ikke det som var årsaken heller. Å undervise en slik uinteressert gjeng i et fag du brenner for, det må jo være ganske frustrerende. Som vanligvar det meg det gikk ut over. Bare fordi jeg ønsker å avlegge eksamen i fiskerifag om fem år.

Jan Olsen

Tjueto svar:

- 1) Sjøbjørn «Vida» Erikson
- 2) Klaus Kinckel
- 3) Eva Gjerdum (ja, ho dama på ISV)
- 4) Sør og Fjordane
- 5) Menet du virkelig jeg skal svare på spørsmålet?
- 6) Kristen Nygaard
- 7) Inge Lønning
- 8) Theodor Fangstøl
- 9) Maasrøder-avtalen
- 10) «Inneholder Vitamin B
- 11) «Inneholder Vitamin B
- 12) «Inneholder Vitamin B
- 13) «Inneholder Vitamin B
- 14) «Inneholder Vitamin B
- 15) «Inneholder Vitamin B
- 16) «Inneholder Vitamin B
- 17) «Inneholder Vitamin B
- 18) «Inneholder Vitamin B
- 19) «Inneholder Vitamin B
- 20) «Inneholder Vitamin B
- 21) «Inneholder Vitamin B
- 22) «Inneholder Vitamin B

Hjørnet

Foran deg på bordet ligger 13 poser med mynter. Myntene veier nøyaktig 8,0 gram pr. stk. I en av posene er det bare falske mynter, som hver veier 2,0 gram mer enn de andre. Myntantallet i posene varierer. Hvordan kan man finne den posen som inneholder de falske myntene ved å veie bare én gang på en alminnelig vekt.

Løsning på oppgave i forrige nummer:

Etter utallige forespørslar fra våre nysgjerrige og hjernevridende lesere, bringer vi herved løsningen på forrige nummers "Hjerne hjørne": Du må ta opp 12 sokker for å være sikker på å få et feilfritt par. Det er 11 "grupper" med eller uten feil. I verste fall tar du opp en fra hver av disse "gruppene". Og da må den tolvte sokken utgjøre et passende par sammen med en av de elleve.

"IKKJE EN FESK Å GJE BORT..."

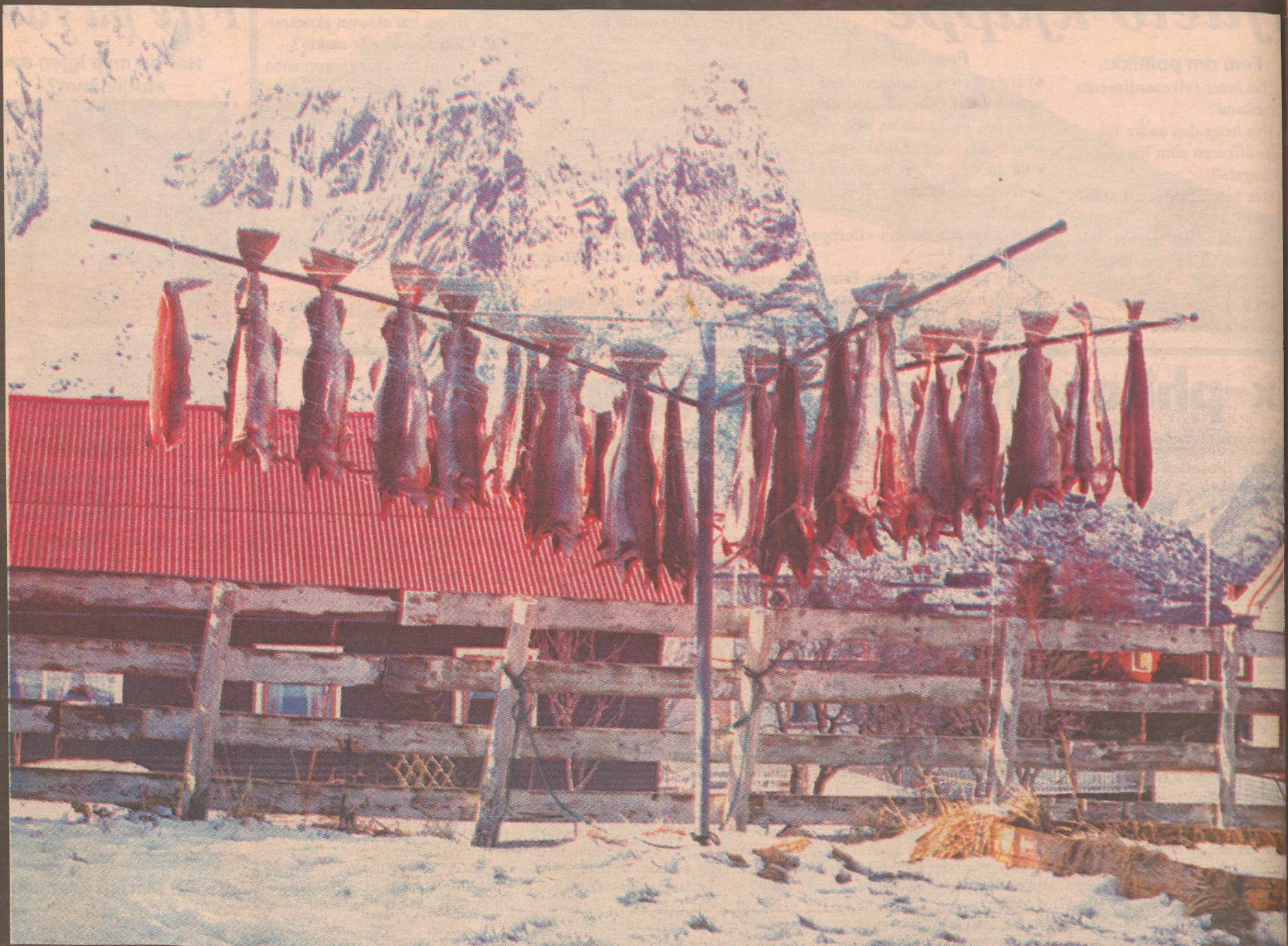

Foto: Geir K. Ronkland

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

OL er over - og vi må vende tilbake til livets tomhet / lese-salenes fullhet. Men fortvil ikke: tross alt finnes det fortsatt enkelt lyspunkt i tilværelsen - her kommer et lite utvalg av dem... Har du gode tips til befriende alternativer til pensum & andre kjipe saker? Stikk innom Utopia i glassburet i ISV-kjelleren og del dem med oss andre!

Tirsdag 15. mars:

Kan du møte Jesus på bibelseminar "La din vile skje" m/TROKS på UITØ kl. 19.00. Og hvis Jesus ikke er din stil, kan du dra på likestillingsseminar med Gerd Bjørhovde og SSL på rom 1006 kl.18.00.

Og for deg som liker klassisk musikk er det konsert på konservatoriets aula kl. 19.30. Da er det Henry Purcells va-

kre opera «Dido og Aenas» med solister og kammerorkester fra Nord-Norsk Musikkonservatorium.

Et annet alternativ er det ukentlige møtet i SOS Rasisme på SV-huset kl. 19.30.

Onsdag 16. mars

ENDELIG er det den store kardemommedagen!

Siste sjanse til å få med seg «Dido og Aenas» på konservatorium kl.19.30

Enda seinere på kvelden er det temakveld på Blå Rock med den legendariske, men akk så døde, FANTASTISKE JANIS JOP-LIN- Vi gleder oss..

For deg som liker Jocke og Valentinerne er det konsert på Borti natta kl.22.00

Torsdag 17. mars

To måneder til 17.mai-hurra...

Fredag 18. mars

Tromsø Brass ønsker alle velkommen til Ishavskonsert i Ishavskatedralen (den fine kirka på feil-sida av brua) kl.19.00.

På Kulturhuset vises ballettforestillingen "Kardemomme By" kl.13.00. Så er det ENDA mer ballett kl.19.00: Dance Carousel '94

På Film klubben vises «I min fars navn».

Om kvelden kan du rocke på liket til nord-afrikansk popmusikk med den (snart)verdsberømte pop-rai gruppa FORSSANE og det skal danses fra kl. 22.00 til langt inn i de små timer.

Og det er ikke alt! Det er nemlig Jazz og Lyrikk-kvintett med Jan Erik Vold m.fl. på Tea-ter kafeen kl.21.30

Lørdag 19. mars

Tromsø Kunstforening viser utstillingen «Unge talenter 1994» Seminar om El Salvador i den store salen på Folkets Hus fra kl.12.00- kl.18.00

I det samme huset kan du være til stede på "Språkstrid i Tromsø" m/ Roger Lockertsen i Nord-salen.

Klokka 14.30 kan du se Ginger og Fred svinge seg på filmklubben.

Og hvis du vil se ballett «live» kan du dra på Kulturhuset kl.15.00 og kl.19.00 og bivåne Dance- Carousel '94

For deg som vil oppleve enda rære kultur er det konsert med Boknakaran på Skarven kl.20.00.

Søndag 20. mars

Kan du se Gjøkene Galer i Storsalen på Kulturhuset med Beavvas Sami Teahter kl. 19.00.

For deg som ikke liker galende gjøker kan du se «Gammel

mainnsjit» med På-tryne-teatret på Paletten.

For øvrig kan du sikkert gå på tur i fjellet med ski for det er visst riktig kult. Se opp for Røde kors og sinte snømenn.

VÅRJEVNDØGN!!!!

Mandag 21. mars

«Gjøkene Galer» fremdeles kl.19.00 på KulturHuset med Beavvas Sami Teather.

Du som ikke følte deg i form i går, kan dra på På-tryne-teatret i dag og fram til 25.mars på Paletten.

Bra dag å glede seg til påskeferien.

Tirsdag 22. mars

"Den som elsker tukt, elsker kunnskap; men den som hater refselse, er dum" Salomo.

Husk å søke deg inn på UITØ før 15. april.

Onsdag 23 mars

Beatles i Tromsø, iallfall på Kulturhuset kl.19.00. Med Britt Eva Løkkemo og Kaldfjord Musikkforening.

Fire dager til Palmesøndag..

Torsdag 24 mars

Multi-media -show på Kulturhuset med Helge Pedersen kl.19.00.

Tre måneder igjen til St.Hans aften.

Deadline for Utopia kl.24.00.

Fredag 25. mars

Filmklubben viser «Vindu mot bakgården» kl. 14.30.

Vanlig dag å gå ut på byen og drikke brus og spise bokstavgjeks og kanskje se på detektimen og se på himmelen og leite etter stjernene og rope på sol SOL SOL SOL OG SOMMER!

Lørdag 26. mars

Her kan du ta med deg dine beste venner og se hvordan Jesus levde på verdenstateret (Norges eldste kinematograf), for da viser filmklubben Jesu siste fristelse.

Og på lørdag danser alle studenter bekymringsløst av gårde i natten og glemmer å grue seg til våren og eksamenstid.

Søndag 27. mars

Palmesøndag og kirkegang.

Mandag 28. mars

Siste nummeret av UTROPPIA, før påske, kommer! HURRA HURRA HURRA!!!